

قانون شهرداریها و اصلاحات بعدی آن

***

قانون تشکیل شهرداریها و انجمن شهرها و قصابات مصوب

1328/5/4

قانون تشکیل شهرداریها و انجمن شهرها و قصابات

مصوب 4 مرداد ماه 1328 (کمیسیون کشور)

فصل اول - کلیات

ماده 1 - علاوه بر شهرها و قصباتی که تا به حال در آن جا شهرداری تأسیس شده است در هر شهر و قصبه که وزارت کشور با توجه به جمعیت -وضع اقتصادی و نیازمندی مقتضی بداند و هیأت وزیران نیز تصویب کند شهرداری دایر می گردد.

ماده 2 - منظور از تشکیل شهرداری تدارک وسایل آسایش و تأمین نیازمندیهای عمومی مربوط به اهالی شهر و قصبه است.

ماده 3 - شهرداری بنگاهی است ملی و دارای شخصیت حقوقی.

ماده 4 - هر شهرداری انجمنی خواهد داشت که از طرف اهالی مستقیماً و با رای مخفی و با اکثریت نسبی برای مدت چهار سال انتخاب می شود -عده آنها در مرکز شهرستانها و قصباتی که عده نفوس آن از ده هزار نفر تجاوز نکند شش نفر و حداکثر تعداد نمایندگان یک شهر از بیست و پنج نفر تجاوز نمی کند مگر شهر تهران که سی نفر نماینده خواهد داشت.

نمایندگان هر شهر به تناسب جمعیت از سی هزار نفر به بالا به محلات مختلف تقسیم و هر محل نماینده خود را تعیین و برای تشکیل انجمن شهر اعزام می دارد. وزارت کشور تعداد نمایندگان هر شهر را با توجه به جمعیت تعیین و همچنین نقشه محلات شهر را ترسیم و نواحی را اعلام می دارد.

ماده 5 - انتخاب کنندگان باید واجد شرایط ذیل باشند:

1 - تابعیت ایران.

2 - داشتن لااقل بیست سال تمام.

3 - توطن در محل انتخاب و یا لااقل سکونت در محل انتخاب از شش ماه قبل از انتخابات و یا این که شخصاً در آن محل به کسب و یا حرفه و کاری اشتغال داشته باشند.

4 - عدم محکومیت به جنایت یا جنحه که موجب محرومیت از حقوق اجتماعی است.

5 - عدم ورشکستگی به تقصیر و حجر.

ماده 6 - شرایط انتخاب شونده‌گان همان شرایط انتخاب کنندگان است ولی انتخاب شونده باید حداقل سی سال شمسی تمام سن داشته و بیش از هفتادسال تمام نداشته باشد و به علاوه در انتساب به آن محل معروف بوده و لااقل پنج سال در آن جا سکونت نموده و خواندن و نوشتن زبان فارسی را بداند.

ماده 7 - اشخاص زیر از انتخاب کردن و انتخاب شدن محرومند مگر این که قبل از آگاهی انتخابات از شغل خود استعفاء دهند:

1 - نخست‌وزیر و وزیران و معاونین آنها از تمام کشور - استانداران و فرمانداران و بخشداران و معاونین آنها و رؤسای محاکم و دادستان و بازپرس و رؤسا ادارات محلی در حوزه مأموریت خود.

2 - عمال و مأمورین شهربانی - ژاندارمری و نظامیان از هر دسته موقعی که در خدمت هستند لیکن در مرخصی می‌توانند در رأی دادن شرکت نمایند.

تبصره 1 - نمایندگان مجلس شورای ملی و مجلس سنا در تمام کشور - اعضای انجمنهای ایالتی و ولایتی و اعضای انجمن نظارت انتخابات انجمن شهر در

دوره‌ای که دارای این سمت هستند و کلیه کارمندان ادارات و شهرداری از انتخاب شدن در حوزه مأموریت خود محرومند.

تبصره 2 - در مرکز بخشها و قصبات از اشخاصی که با یکدیگر قرابت نسبی یا سببی تا درجه سوم دارند در آن واحد فقط یک نفر می‌تواند عضویت یک انجمن را دارا باشد.

ماده 8 - برای تعیین داوطلب عضویت انجمن ده روز قبل از دعوت اعضای انجمن انتخابات اعلانی از طرف فرماندار یا بخشدار در شهر یا قصبه منتشر می‌شود به این مضمون:

کسانی که داوطلب بوده یا حاضر هستند به عضویت انجمن شهرداری انتخاب شوند باید داوطلب بودن خود را برای شهر یا قصبه یا محله شخصاً یا به وسیله اشخاص دیگر به فرمانداری یا بخشداری کتباً اطلاع دهند ضمناً به نسبت جمعیت محل به امضاء 100 نفر در حوزه‌هایی که از یکصد هزار نفر بیشتر جمعیت دارند و پنجاه نفر در حوزه‌هایی که از پنجاه هزار نفر بیشتر و سی نفر در حوزه‌های از پانزده هزار نفر بیشتر و پانزده نفر در حوزه‌هایی که کمتر از پانزده هزار نفر جمعیت داشته باشد معرفی نامه ضمیمه نماید.

فرماندار یا بخشدار اسامی داوطلبان را در شهر یا محله و قصبه اعلان می‌کند و رأی‌دهندگان در موقع رأی دادن فقط می‌توانند به آنها رأی بدهند.

ماده 9 - قبول مشاغل دولتی از طرف رییس و اعضای انجمن موجب استعفای آنان از عضویت انجمن خواهد بود همچنین رییس و اعضای انجمن نمی‌توانند ریاست و مدیریت عامل شرکتها و بنگاههایی که مربوط به حوزه شهر یا قصبه است داشته باشند مگر سازمانهایی که از طرف شهرداری تأسیس و تصدی به مشاغل مزبور از طرف انجمن تکلیف شده باشد همچنین یک نفر نمی‌تواند در آن واحد در بیش از یک انجمن عضویت و یا ریاست داشته باشد.

فصل دوم - در تشکیل انجمن نظارت

ماده 10 - در کرسی شهرستان فرماندار و در قصابات بخشدار کمیسیونی از خود و مأمور اول دادگستری تشکیل داده و پانزده نفر از طبقات پنجگانه (علماء، ملاکین - بازرگانان - اصناف - کشاورزان) از هر طبقه سه نفر و 12 نفر از معتمدین محل را معین نموده و توسط فرماندار یا بخشدار دعوت می‌شوند تا 9 نفر از بین خود یا خارج برای تشکیل انجمن اصلی نظارت انتخابات و نه نفر علی‌البدل با اکثریت و با رأی مخفی انتخاب نمایند.

تبصره 1 - در صورتی که در بخش مأمور دادگستری مستقلاً نباشد یکی از مأمورین قضایی از طرف رییس دادگستری شهرستان به مرکز بخش یا قصبه اعزام می‌شود.

تبصره 2 - در محلی که انجمن ایالتی و یا ولایتی باشد سه نفر از اعضاء انجمن به انتخاب خود انجمن جزء هیأت نظارت خواهند بود و بنابر این مدعوین فقط شش نفر را انتخاب می‌کنند و نه نفر هم برای عضویت علی‌البدل انتخاب می‌نمایند.

در هر حال اعضاء کمیسیون و یا اعضاء انجمن نظارت باید واجد شرایط انتخاب کردن باشند.

تبصره 3 - کسانی که داوطلب نمایندگی هستند نمی‌توانند در کمیسیون دو نفری و در عده 27 نفری شرکت داشته باشند و نیز نمی‌توانند عضویت انجمن نظارت اصلی و شعب را داشته باشند.

تبصره 4 - در جاهایی که یک یا چند طبقه از طبقات بالا موجود نباشد از طبقات دیگر تکمیل می‌کنند.

تبصره 5 - حضور دو ثلث از مدعوین برای تشکیل جلسه کفایت می‌کند.

تبصره 6 - کمیسیون بالا پس از تشکیل انجمن منحل می‌گردد.

ماده 11 - اعضاء انجمن نظارت پس از انتخاب شدن تحت رياست مسن ترين اعضاء تشكيل جلسه داده يك نفر ريس و يك نفر نايب ريس و دونفر منشي از بين خود با راي مخفي به اكثريت انتخاب مي نمايند نظم جلسات انجمن و رعايت قوانين و مقررات با ريس و در غياب ريس با نايب ريس خواهد بود. نوشتن صورت مذاكرات و خلاصه اقدامات هر جلسه به عهده منشي است.

تبصره 1 - براي تسهيل و تسريع در امر انتخابات انجمن اصلي نظارت مي تواند عده لازم شعب فرعي جداگانه مركب از پنج نفر تشكيل داده انتخابات محلهاي نامبرده را انجام دهد.

تبصره 2 - دخول در محل انجمن با اسلحه ممنوع است كساني كه بر خلاف نظم و مقررات رفتار نمايند به امر ريس به وسيله مأمورين انتظامي از انجمن خارج و در صورت لزوم به دادگاه تسليم مي شوند.

ماده 12 - انجمن نظارت و شعب آن غير قابل انحلال است مگر آنكه اسباب تعطيل و تعويق انتخابات را فراهم نمايند و در اين صورت اگر اخلاص از طرف شعب باشد ريس انجمن با موافقت فرماندار يا بخشدار شعبه مزبور را منحل مي نمايد و اگر از طرف انجمن اصلي باشد فرماندار يا بخشدار مراتب را به وزارت كشور مراجعه و انحلال انجمن و تجديد آن را تقاضا مي نمايد - راي وزارت كشور قاطع است.

ماده 13 - هر گاه در حين جريان انتخابات يك يا چند نفر از اعضاء انجمن از حضور در جلسات تعلق يا استنكاف نمايند مادام كه اكثريت باقي است جريان امر تعقيب و به عضو يا اعضاء مستنكف اخطار مي شود كه حضور يابد چنانچه تا دو جلسه در استنكاف و تعلق خود باقي باشد انجمن با اطلاع فرماندار يا نماينده او يا بخشدار يك يا چند نفر از اعضاء على البدل را به حكم قرعه براي عضويت انجمن دعوت مي نمايد اگر اكثريت اعضاء انجمن نظارت از حضور در انجمن

استنکاف نمایند یا پس از ختم انتخابات از دادن اعتبارنامه خودداری کنند فرماندار یا بخشدار علل و موجبات آن را تحقیق و در رفع محذور اهتمام می‌نماید و هر گاه در استنکاف خود باقی باشند با حضور باقی اعضاء کسری عده را از بین اعضاء علی‌البدل دعوت می‌نمایند.

ماده 14 - همینکه انجمن نظارت تشکیل شد و شعب فرعی را تعیین نمود اعلانی ترتیب می‌دهد و نسبت به اهمیت محل از سه تا پنج روز قبل از شروع به اخذ رأی در تمام شهر منتشر می‌سازد اعلان مزبور حاوی مطالب ذیل خواهد بود:

1 - محل انعقاد انجمن و شعب آن و ساعات دادن رأی که باید در یک روز جمعه و کمتر از ده ساعت نباشد.

2 - شرایط انتخاب کنندگان و انتخاب شونده‌گان.

3 - عده نمایندگانی که باید در هر حوزه یا تقسیمات آن انتخاب شوند.

4 - اسامی داوطلبان و معرفی شدگان برای عضویت انجمن شهر.

ماده 15 - دادن رأی باید مخفی باشد و همین که رأی دهنده به اتاق انجمن یا شعبه وارد و صلاحیت او به دادن رأی تشخیص داده شد رأی خود را که نباید از یک برگ بیشتر باشد زیر نظر انجمن در صندوق انداخته خارج می‌شود.

تبصره - در انجمن اصلی و شعب فرعی اسامی و عده رأی‌دهندگان با شماره شناسنامه باید در دفتر مخصوص ثبت شده و شناسنامه آنها ممهور شود.

ماده 16 - در پایان ساعتی که برای اخذ آراء معین گردیده است درب ورود به محل انجمن یا شعبه بسته می‌شود اگر عده از کسانی که حق رأی دادن دارند در داخل محل حاضر باشند رأی خود را به ترتیب بالا در صندوق انداخته و انجمن یا شعبه به رأی گرفتن خاتمه می‌دهد و بعد از آن دیگر از کسی رأی قبول نمی‌شود.

ماده 17 - پس از اعلام ختم اخذ آراء رییس انجمن یا شعبه به فاصله 24 ساعت صندوق رأی را در حضور اکثریت عضو و حاضرین باز نموده و آراء را شماره می کنند سپس قرائت اوراق رأی شروع می شود اگر عده آراء زیادتر از عده ای که رأی داده اند باشد زیادی را از مجموع برداشته باطل می کنند حداکثر مدت استخراج آراء پنج روز است در آخر هر روز اگر قرائت آراء خاتمه نیافته باشد بقیه آراء و دفاتر مربوط در صندوقی گذاشته و لاک و مهر شده تحویل مأمورین انتظامی می گردد و روز بعد پس از معاینه صحت لاک و مهر به قرائت آراء ادامه خواهند داد و انجمن موظف است در مدت مذکور آراء مأخوذه را قرائت نماید.

تبصره - نظارت معتمدین محلی در حفاظت صندوقها مانعی نخواهد داشت ولی حق مداخله در کار انجمن را ندارند.

ماده 18 - اوراق رأی را یکی از اعضاء به صوت بلند یکی یکی خوانده به یک نفر دیگر از اعضاء می دهد و اسامی را به ترتیب که خوانده می شود در دفتری که برای این کار تخصیص داده شده است می نویسند.

تبصره - از اوراق رأی آن چه سفید و لایقراء باشد یا این که انتخاب شده را درست معرفی نکند و یا امضاء انتخاب کننده را داشته باشد محسوب نشده و عیناً ضمیمه صورت مجلس می شود هر گاه در اوراق رأی علاوه بر عده ای که باید انتخاب شود اسامی نوشته شده باشد عده زائد از آخر ورقه خوانده نمی شود.

ماده 19 - صورت مجلس استخراج آراء را هر شعبه در ورقه مخصوص با ذکر تمام اسامی وعده آراء هر یک نوشته اعضاء شعبه آن را امضاء می نمایند پس از آن در پاکت گذاشته با مهر شعبه لاک کرده به انجمن مرکزی می فرستند انجمن مرکزی اسامی مندرجه در صورت مجلس شعب را با آرایبی که خود

استخراج نموده است در ورقه جداگانه جمع کرده و کسانی را که از مجموع آراء دارای اکثریت هستند معلوم می کنند.

تبصره 1 - اوراق رأی هر شعبه تا خاتمه قرائت آراء و انحلال انجمن در صندوق شعبه یا انجمن که لاک شده و به مهر اعضاء ممهور می شود باقی مانده و پس از گذشتن مدت اعتراض با حضور عده از رأی دهندگان آنها را معدوم می سازند (به استثنای آن چه در موارد قبل ذکر شده که باید ضمیمه صورت مجلس باشد).

تبصره 2 - هر گاه بعضی از شعب فرعی نتیجه انتخابات خود را در مدتی که انجمن نظارت مرکزی معین کرده نفرستند انجمن نظارت مرکزی با توجه به نتیجه آراء مأخوذه از سایر شعب و رسیدگی و تحقیقات لازم تصمیم مقتضی اتخاذ خواهد نمود. در صورتی که نسبت به تصمیم متخذه انجمن شکایتی بشود مرجع رسیدگی انجمن ولایتی و در غیاب انجمن ولایتی وزارت کشور خواهد بود.

ماده 20 - منشی انجمن نظارت مرکزی صورت مجلس انتخابات را در سه نسخه حاضر کرده به امضاء فرماندار یا بخشدار و اعضاء انجمن می رساند یک نسخه در بخشداری یا فرمانداری و یک نسخه به توسط فرماندار به وزارت کشور ارسال می گردد نسخه سوم با کتابچه ثبت اسامی در انجمن ولایتی و در صورت نبودن انجمن ولایتی در خود انجمن بایگانی می شود اسامی انتخاب شدگان از طرف بخشدار یا فرماندار فوراً در محل اعلان می شود.

تبصره 1 - اگر از انتخاب کنندگان یا انتخاب شوندگان کسی در حین جریان انتخاب شکایت یا ایرادی داشته باشد مانع انجام انتخابات نخواهد بود ولی شرح آن باید در صورت مجلس نوشته شود

تبصره 2 - انجمن نظارت تا یک هفته بعد از ختم انتخابات شکایات را می پذیرد پس از آن دیگر شکایت از کسی قبول نمی شود و منتها در ظرف یک هفته به

شکایات واصله رسیدگی می کنند نتیجه رسیدگی و انحلال انجمن اعلام می شود.

تبصره 3 - شکایت کنندگان از انتخابات می توانند شکایات خود را در هفته اول تشکیل انجمن شهرداری یا انجمن مزبور اظهار کنند - تصمیم انجمن قطعی است.

تبصره 4 - کسانی که به عضویت انجمن شهر انتخاب می شوند باید اعتبارنامه به امضاء فرماندار یا بخشدار و رییس و اعضاء و مهر انجمن مرکزی در دست داشته باشند و به دفتر شهرداری بدهند و رونوشت آن را بگیرند فرماندار و بخشدار و اعضاء انجمن نظارت نباید بدون عذر موجه در صدور اعتبارنامه تأخیر نمایند.

فصل سوم در تشکیل انجمن

ماده 21 - همینکه انتخابات خاتمه یافت و اعتبارنامه منتخبین صادر و به آنها داده شد فرماندار یا بخشدار مکلف است در ظرف یک هفته وسائل تشکیل انجمن را فراهم سازد اولین جلسه تحت ریاست مسن ترین اعضاء انجمن تشکیل و یک نفر رییس و یک نفر نایب رییس و دو نفر منشی با رأی مخفی با اکثریت برای یک سال انتخاب می شود هر گاه در مورد انتخاب رییس تساوی آراء حاصل شود مسن ترین آنها به ریاست انتخاب خواهد شد.

ماده 22 - نظم جلسات با رییس و در غیاب او با نایب رییس است و کسانی که مخل نظم باشند با امر رییس اخراج می شوند و در صورت وقوع جنحه یا جنایت مرتکب با صورت مجلس به دادگاه تسلیم می شود.

ماده 23 - برای رسمیت جلسات لااقل حضور دو ثلث از کلیه اعضاء لازم است و تصمیماتشان با اکثریت بیش از نصف حاضرین معتبر است و در صورت تساوی آراء طرفی که رییس موافقت دارد مناط اعتبار است هر گاه برای مذاکره و اخذ رأی در مطلبی عده لازم در جلسه حاضر نشد در جلسات بعد حضور بیش

از نصف کلیه اعضاء کافی خواهد بود ولی در مسائل مهم از قبیل تغییر نقشه شهر - احداث خیابان - لوله کشی آب - ساختن زیرآبها - وضع عوارض و نظایر آن لااقل حضور دو ثلث لازم است.

ماده 24 - عضویت انجمن افتخاری است و چنانچه عضوی بدون عذر موجه سه جلسه متوالی یا چهار جلسه متناوب غیبت نمود مستعفی محسوب و در صورتی که بیش از یک سال به پایان دوره مانده باشد برای انتخاب تعداد کسری طبق این قانون اقدام خواهد شد و اگر کمتر از یک سال باقی مانده باشد از شخصی که در فهرست منتخبین حائز اکثریت و واجد شرایط باشد دعوت به عمل می آید و در صورت تساوی آراء به قید قرعه تعیین خواهد شد و در مورد فوت یا استعفاء به طریق فوق تعیین جانشین به عمل خواهد آمد.

ماده 25 - بعد از تعیین هیأت رئیسه در جلسه رسمی و علنی رییس و اعضاء انجمن قسم یاد خواهند کرد که وظایف خود را مطابق قانون با کمال راستی و درستی انجام خواهند داد.

ماده 26 - انجمن شهر ماهی یک بار در محل شهرداری تشکیل می شود مگر این که تشکیل جلسه بیش از ماهی یک بار ضرورت داشته باشد. ضرورت تشکیل جلسه فوق العاده موکول به نظر رییس انجمن یا تقاضای سه نفر از اعضاء انجمن یا تقاضای شهردار یا فرماندار یا بخشدار خواهد بود.

تبصره 1 - بودجه سال بعد شهرداری قبل از اسفند هر سال و تفریغ بودجه هر سال منتها تا ماه چهارم سال بعد باید به تصویب انجمن برسد.

تبصره 2 - جلسات انجمن در غیر محل و موعد مقرر رسمیت نداشته و تصمیماتش معتبر نخواهد بود.

ماده 27 - جلسات انجمن علنی و با حضور تماشاچی خواهد بود ولی به تقاضای شهردار یا فرماندار و بخشدار و یا ثلث اعضاء حاضر ممکن است جلسه سری

تشکیل شود رأی در جلسات انجمن علنی بوده و با قیام و قعود یا ورقه اخذ می شود ولی به تقاضای ثلث اعضاء حاضر ممکن است رأی مخفی گرفته شود مگر در امور مالی و در انتخابات که رأی مخفی خواهد بود.

ماده 28 - صورت مذاکرات و تصمیمات هر جلسه انجمن با تاریخ در دفتر مخصوص ثبت می شود و صورت جلسات را رییس و منشی انجمن باید امضاء نمایند.

فصل چهارم - در تشکیل اداره شهرداری و رفع اختلافات

ماده 29 - انجمن شهر با رأی مخفی از اهالی محل و یا از بین کارمندان دولت و شهرداران سه نفر را برای ریاست شهرداری به وسیله فرماندار به وزارت کشور پیشنهاد می نماید وزارت کشور برای یکی از آنان که صلاح بداند حکم ریاست شهرداری صادر می کند برای ریاست شهرداری تهران فرمان همایونی صادر می شود مدت ریاست شهرداری دو سال است و ممکن است مجدداً به طریق بالا پیشنهاد و منصوب شود.

تبصره 1 - کلیه ادارات کشوری مکلفند در صورت رضایت کارمند با انتقال نامبرده موافقت نموده و مستخدم مزبور را به اختیار انجمن بگذارند.

تبصره 2 - در صورتی که شهردار از بین مستخدمین رسمی انتخاب شده باشد و کسور بازنشستگی خود را به صندوق تقاعد پردازد مدت خدمت او در شهرداری جزء سابقه خدمت محسوب می شود و همچنین سایر مستخدمین رسمی شهرداری در صورتی که کسور تقاعد خود را مطابق مقررات قوانین بازنشستگی و استخدام کشوری پردازد مشمول قوانین استخدام کشوری خواهند شد.

تبصره 3 - حقوق شهردار به تناسب اهمیت محل و درآمد شهرداری از طرف انجمن در بودجه معین می شود.

تبصره 4 - حقوق رییس و کارمندان شهرداری اعم از پزشکان و مأمورین بهداری و مستخدمین با پایه و جزء و غیره و منتظرین خدمت بجز مأمورین رفت و روب و آتش نشانی و مأمورین جزء آبیاری در موقع تنظیم بودجه سالیانه نسبت به شهرداریهایی که درآمد وصول آنها کمتر از یک میلیون ریال است از بیست و پنج درصد و نسبت به شهرداریهایی که زیادتر از یک میلیون ریال می باشد از بیست درصد نباید تجاوز کند.

ماده 30 - وزارت کشور مجاز است همه ساله ده نفر از بین کارمندان مرکز و شهرستانها و ادارات تابعه خود که حداقل دارای تحصیلات معادل دوره دوم دبیرستان باشند و یک زبان خارجی بدانند برای مطالعه و کسب اطلاعات در امور شهرسازی و اداری با دریافت حقوق و مزایای ریالی خود که قابل تبدیل به ارز باشد حداکثر برای مدت دو سال به خارجه اعزام دارد.

ماده 31 - چنانچه اکثریت انجمن اظهار عدم اعتماد نسبت به شهردار نمود شهردار از کار برکنار خواهد شد و فوراً گزارش لازم را به وزارت کشور خواهند داد.

ماده 32 - برای شهرداری یک معاون به پیشنهاد شهردار از طرف انجمن با موافقت و حکم فرماندار و یا بخشدار معین می گردد که در غیاب شهردار یا ایام تعلیق او تا تعیین شهردار جدید انجام وظیفه نماید شهردار می تواند قسمتی از وظایف خود را به موجب دستور کتبی به او محول نماید.

ماده 33 - در مواردی که بین انجمن شهر و شهردار اختلافات نظری در انجام وظایف مربوط یا تصمیمات متخذه ایجاد شود نظر انجمن مرجح است.

ماده 34 - در صورتی که تصمیم انجمن با قوانین موضوعه تناقض پیدا کند و یا خارج از حدود وظایف انجمن باشد و یا آن که بعضی از اعضاء انجمن شخصاً یا به نمایندگی در آن کار ذینفع باشند و در رأی شرکت کرده باشند و یا در غیر

موعد و محل رسمی انجمن اتخاذ شده باشد فرماندار یا بخشدار به انجمن تذکر داده که در تصمیم متخذه تجدید نظر شود چنانچه تجدید نظر شد فبا والا به انجمن ولایتی و در صورت نبودن به وزارت کشور مراجعه می شود.

فصل پنجم - وظایف انجمن شهر و قصبه

ماده 35 - وظایف انجمن به قرار ذیل است:

1 - نظارت در اداره کردن و حفظ سرمایه و دارایی نقدی و جنسی اموال منقول و غیر منقول متعلقه به شهر یا قصبه و نگهداری حساب در آمد و هزینه شهر.

2 - تصویب بودجه سالیانه و متمم و اصلاحی شهرداری و بیمارستانها و تیمارستان و پرورشگاه و یا سایر بنگاههای وابسته به شهرداری و تصویب برنامه ساختمانی که از طرف شهرداری پیشنهاد می شود و تصویب لایحه تفریغ بودجه و وضع مقرراتی برای بنگاههای خیریه که از طرف شرکتها یا افراد تأسیس می گردد.

3 - تصویب و نظارت در معاملات اعم از خرید و فروش و مقاطعه و اجاره و استیجار به نام شهر با در نظر گرفتن صرفه و صلاح شهر و رعایت اصول مزایده و مناقصه.

4 - نظارت در اقامه دعوی در دادگاههای ذیصلاحیت در مسائل حقوقی که یک طرف دعوی شهرداری باشد.

5 - رفع اختلافات صنفی در صورت مراجعه از طرف شهرداری یا اصناف.

6 - مراقبت برای اجراء وظایف شهرداری در امور بهداشت حوزه شهر و نظارت در امور بیمارستانهای شهرداری و تیمارستان و دارالایتام و سایر مؤسساتی که از طرف شهرداری ایجاد می شود.

7 - نظارت در جمع آوری ولگردان - گدایان و کودکان بی سرپرست و دستور تهیه مشاغل برای آنها و تأسیس نوانخانه و دارالعجزه و پرورشگاه و شیرخوارگاه.

- 8 - مراقبت در توسعه امور تعلیمات عمومی و ابتدایی و حرفه‌ای به وسیله تأسیس دبستان و کلاسهای اکابر و استفاده از رادیو و مجلات و دستور برای ایجاد کتابخانه و قرائتخانه و موزه و جلسات سخنرانی و حفظ ابنیه و آثار عتیقه.
- 9 - اظهار نظر برای دائر کردن نمایشگاههای صنعتی و تجارتي.
- 10 - تصویب لوایح برقراری یا الغاء یا تغییر نوع میزان عوارض شهرداری و تصویب آیین‌نامه‌های پیشنهادی شهرداری.
- 11 - مراقبت برای ایجاد رختشویخانه‌های عمومی و آبریزها و گورستان و مرده‌شویخانه و حمل اموات مطابق اصول بهداشت.
- 12 - نظارت در تأسیس نمایشگاه - سینما و امثال آن در حوزه شهر در صورتی که از طرف اشخاص یا شرکتهای خصوصی اقدام نشود یا اگر اقدام شود کافی و کامل نباشد.
- 13 - نظارت در حفر مجرا برای فاضلاب شهر یا لوله آب یا برق و تصویب قراردادهای مربوط به آنها.
- 14 - ایجاد و اجازه تهیه وسایل اتوبوس‌رانی و برق برای شهر از طریق تأسیس شرکتهای و مؤسسات و غیره از این تاریخ به بعد و سایر نیازمندیهای عمومی.
- 15 - تصویب نرخ خواربار.
- 16 - تصویب نرخ سایر نیازمندیهای عمومی و خدمات با موافقت وزارت کار و اقتصاد.
- 17 - تدوین مقررات انتظامی برای عبور و مرور وسائط نقلیه در شهر و تصویب نرخ کرایه وسائط نقلیه با موافقت شهربانی.
- 18 - تصویب مقررات برای تنظیم آبهای شهری و اجاره و استیجار آبهایی که برای مصرف شهر ضروری است با رعایت قوانین و مقررات.
- 19 - موافقت به ایجاد و توسعه معابر و خیابانها و میادین و باغهای عمومی.

20 - اظهار نظر نسبت به موضوعاتی که از طرف مقامات دولتی ارجاع می شود.
ماده 36 - ارتکاب به اعمال زیر در صورت ثبوت در مراجع قانونی علاوه بر مجازاتی که در قوانین برای این گونه اعمال مقرر گردیده مرتکب را از حق عضویت در انجمن شهر نیز محروم خواهد کرد.

1 - در مورد تبانی با مقاطعه کاران و اشخاص طرف معامله با شهرداری اعم از اینکه تبانی مستقیم باشد یا مع الواسطه.

2 - در مورد اعمال اغراض شخصی در کارهای شهرداری که بالنتیجه باعث اختلال امور و موجب اضرار شهر و شهرداری شود.

ماده 37 - استانداران و فرمانداران و بخشدارها حق نظارت در کارهای انجمن شهر و شهرداری دارند چنانچه یکی از آنان یا اهالی محل اعتراضی به تصمیمات انجمن شهر داشته باشند در ظرف ده روز از تاریخ اعلام نظر انجمن بخود انجمن اظهار و تقاضای تجدید نظر می نماید در صورتی که انجمن در رأی اولیه خود باقی باشد برای رفع اختلاف به انجمن ولایتی و در صورت عدم تأسیس انجمن ولایتی به وزارت کشور مراجعه و رفع اختلاف را می خواهند رأی انجمن ولایتی یا وزارت کشور قاطع خواهد بود.

ماده 38 - مدلول مقررات شهرداری که جنبه عمومی دارد پس از اعلام وصول و انتشار بر تمام افراد لازم الرعایه است و اگر تصمیمی راجع به شخص معینی اتخاذ شود پس از ابلاغ در صورتی که آن شخص به تصمیم متخذه تسلیم نباشد می تواند ابتدا به انجمن شهر در ثانی به انجمن ولایتی در ظرف ده روز مراجعه و رأی انجمن ولایتی قاطع خواهد بود و در صورت نبودن آن به وزارت کشور مراجعه می شود این تصمیم باید در حدود قوانین و وظایف مربوط به انجمن و امور مربوط به شهر باشد.

فصل ششم - وظایف شهرداری

ماده 39 - وظایف شهرداری به شرح ذیل است:

- 1 - ایجاد و توسعه و تنظیف خیابانها و انهار عمومی و مجاری آبها و کوچه‌ها و میدانها و باغهای عمومی و تأمین روشنایی شهر به وسائل ممکنه.
- 2 - تأمین آب آشامیدنی به مقدار احتیاج اهالی و جلوگیری از آلودگی آن به کثافات.
- 3 - مراقبت در اجرای نرخ‌های مصوب انجمن و مراقبت کامل در ارزانی و فراوانی مواد مورد احتیاج عمومی و جلوگیری از فروش اجناس فاسد و معدوم نمودن آنها.
- 4 - مراقبت در امور بهداشت و سلامت سکنه شهر و ایجاد وسائل برای آبله کوبی و سرم و واکسن زدن برای جلوگیری از امراض مسریه منجمله حصبه و دیفتری.
- 5 - جلوگیری از تکدی و واداشتن گدایان به کارهای صنعتی و غیره.
- 6 - تأسیس مسکین‌خانه و نوانخانه دارالعجزه برای جمع‌آوری مستمندان و عجزه با رعایت اعتبارات موجوده.
- 7 - تأسیس شیرخوارگاه و پرورشگاه برای جمع‌آوری اطفال بی‌بضاعت و بی‌صاحب و نگهداری و تربیت آنها در حدود اعتبارات شهرداری و مساعدت با اولیای اطفالی که استطاعت تأمین هزینه تربیت اولاد خود را ندارند.
- 8 - تأسیس تیمارستان برای نگهداری و معالجه مجانین.
- 9 - مساعدت در بسط و توسعه فرهنگ و پیشرفت تعلیمات اجباری و تأسیس کلاسهای اکابر و حرفه‌ای و تشریک مساعی با فرهنگ شهر در کلیه امور فرهنگی و کمک مالی به انجمن تربیت بدنی.
- 10 - تأسیس کتابخانه‌ها و موزه‌ها و مراقبت در حفظ و مرمت ابنیه تاریخی و آثار باستانی.

- 11 - اداره کردن دارایی منقول و غیر منقول متعلق به شهر.
- 12 - تعیین میزان درآمد شهرداری و هزینه آن.
- 13 - تنظیم بودجه در حدود اعتبارات و تسلیم آن برای تصویب انجمن شهر که پس از تصویب انجمن شهر و انجمن ولایتی به وسیله فرمانداری برای اطلاع به وزارت کشور ارسال گردد و تنظیم برنامه ساختمانی و تسلیم آن به انجمن شهر که پس از تصویب انجمن به موقع اجرا گذارده شود.
- 14 - خرید و فروش اموال منقول و غیر منقول برای شهر پس از تصویب انجمن شهر.
- 15 - قبول اعانه به نام شهر.
- 16 - نظارت در صحت اوزان و مقیاسها.
- 17 - تهیه آمارهای مربوط به امور شهری.
- 18 - مراقبت در انتظام امور مرده شویخانه‌ها و گورستانها.
- 19 - حفظ شهر از آفات سیل و حریق و جلوگیری از شیوع امراض ساریه حیوانی و انسانی و اطلاع دادن به شهرداری‌های مجاور در موقع بروز امراض و اعدام و بر طرف نمودن حیواناتی که مبتلا به امراض ساریه بوده و یا در شهر بلاصاحب بوده و مضر هستند.
- 20 - مدعی و مدعی علیه واقع شدن در دادگاهها نسبت به امور شهر.
- 21 - تهیه و تکمیل مقررات صنفی و پیشنهاد آن به انجمن شهر و مراقبت در امور صحی آنها.
- 22 - پیشنهاد تغییر نقشه شهر و تعیین قیمت عادلانه اراضی و ابنیه متعلق به اشخاص که مورد احتیاج شهر باشد و تأمین محل پرداخت آن مطابق قانون توسعه معابر و ایجاد و توسعه معابر و خیابانها و میدانها و باغهای عمومی.

23 - تهیه و تعیین میدانهای عمومی برای خرید و فروش ارزاق و توقف وسائط نقلیه و غیره.

24 - تصدی در جمع آوری عایدات شهرداری و مراقبت در رساندن آن به مصرف خود در حدود بودجه مصوب.

25 - تهیه قراردادهای لازم برای تسهیل امر خبازی و قصابی و اداره نمودن آن.

26 - شهرداری چهار ماه به آخر هر سال مانده بودجه سال آینده خود را باید تنظیم نموده به انجمن شهر بدهد انجمن شهر در ظرف دو هفته مطالعات خود را در بودجه به عمل آورده پس از تصویب به انجمن ولایتی ارسال می‌دارد و انجمن ولایتی نیز مکلف است در ظرف 15 روز مطالعات خود را نموده اگر نظری نباشد با موافقت انجمن شهر و شهردار در اصلاح آن اقدام و پس از تصویب نسخه‌ای از بودجه را لااقل در اول اسفند برای اطلاع وزارت کشور به وسیله فرمانداری بفرستد.

27 - جلوگیری از گذاردن اشیاء در ایوانها و پنجره‌های مشرف به معابر عمومی از نظر مخاطره پرت شدن به معبر و صدمه رسانیدن به عابرین.

28 - جلوگیری از نصب ناودانهایی که موجب ریختن آب بسر عابرین باشد و تبدیل آن به ناودانهای لوله که به کف خیابان یا کوچه‌ها برسد.

29 - جلوگیری از افتتاح و دائر نگهداشتن دکاکین و مراکزی که مواد محترقه می‌سازند در داخله شهر و همچنین ممانعت از دائر نگهداشتن کوره پزخانه و دباغی و نظایر آنها در داخله شهر.

30 - ساختن کشتارگاه - رختشویخانه - مستراح و حمام عمومی و میادین و باغ اطفال و ورزشگاه.

31 - پیشنهاد مقاطعه - یا اداره نمودن مستقیم خود شهرداری یا شرکت یا اجاره در کارهای مربوطه شهر به انجمن.

32 - تهیه لایحه برقراری یا الغاء یا تغییر عوارض شهرداری و اصلاح آیین نامه‌ها برای تصویب انجمن.

33 - هر گاه شهرداری بخواهد بیش از عوارض مصوبه انجمن عوارض دریافت نماید یا به میزانی که تعیین شده بیفزاید لوایح آن را تنظیم و پس از تصویب انجمن شهر به موقع اجراء گذارده و نسخه‌ای از آن برای وزارت کشور ارسال می‌شود عوارضی که مانع قانونی برای اخذ آن هست به وسیله وزارت کشور به مجلس شورای ملی پیشنهاد و پس از تصویب به موقع اجرا گذارده می‌شود.

ماده 40 - کلیه پرداختهای شهرداری به وسیله تنظیم اسناد مثبته ممضی به امضاء رییس حسابداری و شهردار که ذیحساب است خواهد بود.

ماده 41 - کلیه عوارض و درآمد شهرداری منحصرأ به مصرف همان شهر و یا قصبه خواهد رسید و به وسیله مأمورین مخصوصی که از طرف شهرداری به نام مأمور وصول تعیین می‌شوند دریافت خواهد شد و تعیین مأمورین وصول با تضمین کافی خواهد بود.

تبصره - از درآمد هر شهرداری در سال 1328 صدی دو نیم و از سال 1329 به بعد صدی دو برای اداره امور شهرداریها به مرکز ارسال می‌گردد تا به مصرف تأسیسات فنی و اداری و حقوق و هزینه سفر مأمورین برسد.

ماده 42 - شهرداری در آخر هر سال صورت جامعی از درآمد و هزینه شهرداری را که به تصویب انجمن شهر رسیده برای اطلاع عموم منتشر خواهد کرد.

ماده 43 - کارمندان شهرداری از بین مستخدمین رسمی و مستخدمین دون پایه و جزء و مأمورین نظیف و رانندگان و سائط نقلیه شهرداری و غیره مطابق پیشنهاد شهرداری و تصویب انجمن شهر تعیین می‌شوند. شهرداریها رونوشت ابلاغ این قبیل مأمورین را به وسیله وزارت کشور برای اداره‌بازنشستگی ارسال و از حقوق

تمام کارمندان شهرداری که مشمول مقررات قانون استخدام باشند حقوق بازنشستگی کسر و به وسیله دارایی محل به صندوق بازنشستگی فرستاده می شود و خدمت در شهرداریها جزء ایام خدمت آنها محسوب خواهد شد.

ماده 44 - آیین نامه امور داخلی شهرداری و تقسیم کارها را شهردار تهیه نموده پس از تصویب انجمن شهر به موقع اجرا می گذارد.

فصل هفتم - متفرقه

ماده 45 - انجمن شهرداری هر محل می تواند بر ذبایح و مستغلات تیز عوارض به نفع شهر تصویب کند.

ماده 46 - وزارت کشور برای راهنمایی شهرداریها نقشه های ساختمانی و آیین نامه های لازم را در هر قسمت تهیه و به وسیله بخشنامه ها شهرداریها را به جریان خواهد گذارد - سایر وظایف انجمن شهر و چگونگی ارتباط با وزارت کشور و جزئیات دیگر ضمن آیین نامه از طرف وزارت کشور تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید ولی نباید مخالف این قانون و منافی با استقلال شهرداری ها باشد.

ماده 47 - در قصباتی که در فصول معینی برقراری شهرداری لازم باشد برای فصل مزبور و همچنین برای چند قصبه که به یکدیگر نزدیک باشند می توان یک شهرداری تأسیس نمود در صورت اخیر تقسیم هزینه به نسبت درآمد هر یک از قصبات می باشد.

ماده 48 - از اول آذر 1328 در تمام کشور انتخابات انجمن های شهرداری طبق مقررات این قانون شروع و انجمن هایی که طبق مقررات سابق دئراست در همان تاریخ منحل خواهد شد و از تاریخ تصویب این قانون وزارت کشور قائم مقام انجمن شهرهایی که فاقد انجمن بوده یا خواهد شد می باشد.

ماده 49 - قوانینی که با این قانون مغایرت دارد و منجمله مواد (6) و (11) و (12) و (18) و (19) و (20) و (27) و (28) و (34) و (35) و (36) و (37) و (102) و (108) قانون بلدیہ مصوب بیستم ربیع الثانی 1325 قمری ملغی است.

ماده 50 وزارت کشور مأمور اجرای این قانون است .

چون به موجب قانون بیستم تیر ماه 1328 اجازه اجرای لایحه تشکیل شهرداری و انجمن شهرها و قصابات پس از تصویب کمیسیون کشور داده شده است بنا بر این قانون مزبور که مشتمل بر پنجاه ماده و در تاریخ چهارم مرداد ماه یک هزار و سیصد و بیست و هشت به تصویب کمیسیون کشور مجلس شورای ملی رسیده قابل اجرا است.

ریس مجلس شورای ملی - رضا حکمت

***

قانون شهرداری مصوب 1334/4/11

فصل اول - در تأسیس شهرداری

ماده 1 - در هر محل که جمعیت آن حداقل به پنج هزار نفر بالغ باشد شهرداری تأسیس می گردد.

تبصره 1 - در هر نقطه‌ای که از نظر موقعیت و اهمیت تشکیل شهرداری ضرورت داشته باشد ولو جمعیت آن به پنج هزار نفر بالغ نشود وزارت کشور می تواند در آن محل دستور تشکیل انجمن و شهرداری بدهد و چنانچه پس از تشکیل شهرداری در نقاط مزبور ضمن عمل معلوم شود عوارض وصولی تکافوی هزینه شهرداری را نمی نماید و با در نظر گرفتن وضع اقتصادی و مالی محل برای اداره امور شهرداری درآمد جدیدی نمی توان تهیه نمود وزارت کشور مجاز است شهرداری این قبیل نقاط را منحل نماید.

تبصره 2 - در نقاطی که فقط در بعضی از فصول برقراری شهرداری لازم باشد برای فصل مزبور و همچنین برای چند محل که به یکدیگر نزدیک و جمعاً اقتضای تشکیل شهرداری داشته باشد می توان یک شهرداری تأسیس کرد.

ماده 2 - حدود حوزه هر شهرداری به وسیله شهرداری با تصویب انجمن شهر تعیین می شود و پس از موافقت شورای شهرستان و تصویب وزارت کشور قابل اجرا است.

ماده 3 - شهرداری دارای شخصیت حقوقی است.

فصل دوم - انتخابات انجمن شهر

الف - تقسیم بندی شهر به حوزه های انتخابیه و تعداد اعضای انجمن:

ماده 4 - هر حوزه شهرداری انجمنی خواهد داشت به نام انجمن شهر که اعضاء آن از طرف اهالی مستقیماً و با رأی مخفی به اکثریت نسبی برای مدت چهار سال انتخاب می شوند.

ماده 5 - حوزه هر شهرداری برای انتخاب نمایندگان انجمن به نسبت تقریبی جمعیت به حوزه ها تقسیم می شود و ساکنین هر حوزه سه نفر نماینده برای تشکیل انجمن شهر انتخاب می کنند.

ماده 6 - تقسیم بندی شهر به حوزه های انتخابیه در کمیسیونی مرکب از فرماندار یا بخشدار، شهردار، رئیس شهربانی، رئیس آمار و ریس ثبت اسناد که به دعوت فرماندار یا بخشدار تشکیل می شود به عمل آمده و پس از تهیه نقشه و تصویب کمیسیون به موقع اجرا گذاشته می شود.

تبصره 1 - هر گاه یکی از ادارات مذکور در فوق در محل تشکیل نشده باشد و یا یک یا چند نفر از رؤسای ادارات در محل نباشند حضور سایر رؤسای دوائر دولتی به تشخیص و دعوت فرماندار یا بخشدار برای تهیه نقشه تقریبی حوزه های انتخابیه شهر کافی خواهد بود.

تبصره 2 - جمعیتی که ملاک تعیین عده نمایندگان هر شهر است تا سه دوره مأخذ عمل خواهد بود و پس از آن اگر اضافه یا نقصانی حاصل کند آن اضافه یا نقصان در انتخابات دوره چهارم رعایت خواهد شد.

ماده 7 - تعداد اعضای انجمن شهرها بدین ترتیب تعیین می شود:

تهران 30 نفر 10 حوزه هر حوزه 3 نفر

شهرهای از 150 هزار نفر جمعیت به بالا 15 نفر 5 حوزه هر حوزه 3 نفر

شهرهای از 100 هزار تا 150 هزار جمعیت 12 نفر 4 حوزه هر حوزه 3 نفر.

شهرهای از 50 هزار تا 100 هزار جمعیت 9 نفر 3 حوزه هر حوزه 3 نفر.

شهرهای کمتر از 50 هزار نفر جمعیت 7 نفر بدون حوزه.

شهرهای کمتر از 10 هزار نفر جمعیت 5 نفر بدون حوزه.

ب - شرایط انتخاب کردن و انتخاب شدن

ماده 8 - انتخاب کننده باید واجد شرایط زیر باشد:

1 - تابعیت ایران

2 - داشتن لااقل بیست سال تمام شمسی.

3 - توطن در محل انتخاب و یا لااقل سکونت در آن جا از شش ماه قبل از

انتخابات و یا آن که شخصاً در آن حوزه به کسب و یا حرفه معینی اشتغال داشته

باشد و در صورتی که محل سکنی و محل کسب یا حرفه مختلف باشد فقط

محل سکنی معتبر است.

4 - عدم محکومیت به جنایت یا جنحه‌ای که موجب محرومیت از حقوق

اجتماعی است.

5 - محجور نبودن و عدم محکومیت به ورشکستگی به تقصیر.

ماده 9 - انتخاب شونده باید دارای شرایط زیر باشد:

1 - تابعیت ایران.

- 2 - داشتن سی سال تمام شمسی.
  - 3 - توانایی خواندن و نوشتن فارسی به اندازه کافی.
  - 4 - لااقل سه سال ساکن محل انتخاب باشد.
  - 5 - عدم محرومیت از حقوق اجتماعی.
  - 6 - محجور نبودن و عدم محکومیت به ورشکستگی به تقصیر.
- ماده 10 - اشخاص زیر از انتخاب شدن محرومند:
- 1 - نخست وزیر و وزیران و معاونین آنها و نمایندگان مجلسین در تمام کشور و استانداران و فرمانداران و شهرداران و بخشداران و معاونین آنها و رؤسای دادگاهها و دادستانها و بازپرسان و رؤسای ادارات دولتی در حوزه مأموریت خود.
  - 2 - افسران و نفرات شهربانی و ژاندارمری و ارتش و همردیفان آنها از هر دسته تا موقعی که در خدمت هستند از انتخاب کردن و انتخاب شدن محرومند.
  - 3 - اعضاء انجمنهای ایالتی و ولایتی و اعضاء انجمن نظارت انتخابات انجمن شهر در دوره‌ای که دارای این سمت هستند.
  - 4 - هیچ یک از کارمندان و کارگران ادارات و بنگاه‌های دولتی و شهرداری و بنگاه‌های وابسته به دولت و کسانی که به نحوی از انحاء از شهرداری مستمراً حقوق و یا کمک مالی دریافت می‌دارند در حوزه مأموریت خود نمی‌توانند انتخاب شوند مگر این که قبل از اعلان انتخابات منتظر خدمت یا بازنشسته شده یا استعفا داده باشند که در این صورت انتخاب آنان مانعی ندارد.
  - 5 - رؤسا و اعضاء هیأت مدیره و مدیران عامل شرکتها و کسانی که تأمین تمام یا قسمت اعظم یکی از حوائج عمومی حوزه شهرداری از قبیل خواربار - وسایل نقلیه - برق - آب - دارو و امثال اینها را به عهده دارند نمی‌توانند به عضویت انجمن شهرداری محلی که مرکز فعالیت آنها است انتخاب شوند.

تبصره - چنانچه یکی از کارمندان پایه‌دار دولت یا شهرداری به عضویت انجمن انتخاب شود مدت نمایندگی جزو سابقه خدمت او محسوب می‌شود.

ماده 11 - از اشخاصی که با یکدیگر قرابت نسبی یا سببی تا درجه سوم دارند فقط آن کسی که رأی او بیشتر است می‌تواند عضویت یک انجمن را دارا باشد و در صورت تساوی آراء یکی از آنها به حکم قرعه معین خواهد شد و اگر قرابت پس از اتمام انتخابات و صدور اعتبارنامه معلوم گردد در نخستین جلسه انجمن به حکم قرعه یک نفر ابقاء می‌شود و به جای شخص یا اشخاصی که خارج شده‌اند از شخص یا اشخاصی که بعد از آنها رأیشان بیشتر است دعوت خواهد شد مشروط بر آن که لااقل دارای نصف رأی آخرین نفر منتخب عضو انجمن باشد و الا تجدید انتخاب می‌شود.

ماده 12 - هر عضو انجمن شهرداری که فاقد یکی از شرایط انتخاب‌شونده (مذکور در ماده 9 این قانون) گردد و یا یکی از مشاغلی را که موجب محرومیت از عضویت انجمن شهرداری است قبول کند از همان موقع منعزل شناخته می‌شود و فرماندار یا بخشدار موظف است به محض اطلاع مراتب را به عضو منعزل و انجمن شهر اعلام نماید.

ماده 13 - یک نفر نمی‌تواند در بیش از یک انجمن شهر عضویت داشته باشد. تبصره - در شهرهایی که به حوزه‌های انتخابیه تقسیم می‌شود هر گاه یک نفر در بیش از یک حوزه انتخاب گردد فقط می‌تواند نمایندگی یکی از حوزه‌ها را داشته باشد و از سایر حوزه‌ها کسانی که بعد از او حائز اکثریت هستند نمایندگی آن حوزه‌ها را خواهند داشت مشروط بر این که نفر بعدی حداقل دارای نصف آراء آخرین نماینده منتخب حوزه باشد و الا انتخابات در آن حوزه تجدید خواهد شد.

ج - در تعیین داوطلبان و تشکیل انجمن نظارت

ماده 14 - برای تعیین داوطلب ده روز قبل از دعوت اعضای انجمن انتخابات اعلانی از طرف فرماندار یا بخشدار به مضمون ذیل در حوزه انتخابیه منتشر می شود:

"داوطلبان عضویت انجمن شهر باید داوطلبی خود را برای یکی از حوزه‌ها شخصاً یا به وسیله اشخاص دیگر به فرمانداری یا بخشداری کتباً اطلاع دهند و برای این که داوطلب نمایندگی حوزه شناخته شوند باید پنجاه نفر در شهرهایی که متجاوز از یکصد و پنجاه هزار نفر جمعیت دارد و بیست و پنج نفر در شهرهایی که متجاوز از یکصد هزار نفر جمعیت دارد و پانزده نفر در نقاطی که متجاوز از پنجاه هزار نفر جمعیت دارد و ده نفر در نقاطی که از پنجاه هزار نفر کمتر جمعیت دارد آنها را معرفی نمایند.

معرفی باید کتبی بوده و معرفی کنندگان واجد شرایط انتخاب کننده باشند و با ذکر شماره شناسنامه و محل صدور آن معرفی را امضاء نمایند و فرماندار یا بخشدار به وسیله کمیسیون پنج نفری مقرر در ماده 15 به وضع داوطلبان نمایندگی رسیدگی و پس از آن اسامی آنها را در حوزه انتخابیه اعلان می کند و رأی دهندگان در موقع رأی دادن فقط می توانند به آنها رأی بدهند.

تبصره - چنانچه قبل از تشکیل انجمن نظارت یک یا چند نفر از داوطلبان نمایندگی استعفا بدهند مراتب از طرف فرماندار و بخشدار برای اطلاع رأی دهندگان اعلام می شود داوطلب مستعفی حق استرداد استعفاء خود را ندارد.

ماده 51- پس از انتشار اعلان اسامی داوطلبان نمایندگی بلافاصله فرماندار یا بخشدار کمیسیونی مرکب از خود و رییس دادگاه شهرستان یا بخش و رییس دارایی و رییس فرهنگ و یک نفر از معاریف اهالی شهر که شغلی در دوایر

دولتی یا بنگاه‌های وابسته به دولت نداشته باشد تشکیل داده و برای هر حوزه انتخابیه 21 نفر از طبقات هفتگانه ذیل:

- 1 - علماء و روحانیون.
- 2 - استادان دانشکده‌ها - پزشکان - مهندسين - و کلای دادگستری و امثال آنها.
- 3 - مالکین.
- 4 - بازرگانان
- 5 - کشاورزان.
- 6 - پیشه‌وران.
- 7 - کارگران.

از هر طبقه سه نفر و سه نفر از معتمدین حوزه که واجد شرایط انتخاب شدن باشند تعیین و دعوت می‌کند تا آنان هفت نفر را از بین حوزه یا خارج به‌عنوان عضو اصلی و هفت نفر را از بین خود یا خارج به‌عنوان عضو علی‌البدل فی‌المجلس برای تشکیل انجمن نظارت انتخابات به اکثریت نسبی و بارأی مخفی انتخاب کنند در انتخاب مزبور حضور دو ثلث از مدعوین کافی خواهد بود.

تبصره 1 - در صورتی که یک یا چند طبقه از طبقات هفتگانه وجود نداشته باشد کسری عده هر طبقه از سایر طبقات تکمیل خواهد شد و چنانچه در محلی مأمور دادگستری نباشد یکی از مأمورین قضایی از طرف دادگستری شهرستان به آن جا اعزام می‌شود و نماینده مزبور تا خاتمه کار انتخابات در محل خواهد ماند و کمیسیون پنج‌نفری برای نظارت در حسن جریان انتخابات جهت هر حوزه انتخابیه یک نفر نماینده طرف اعتماد تعیین خواهد کرد که در جلسات انجمن نظارت حضور داشته باشد.

تبصره 2 - در محلی که انجمن ولایتی باشد دو نفر از اعضاء انجمن به انتخاب آن انجمن جزء انجمن نظارت خواهند بود و بنا بر این مدعوین فقط پنج نفر را انتخاب می کنند و هفت نفر هم برای عضویت علی البدل انتخاب می شود.

تبصره 3 - در شهرهایی که بر طبق ماده 5 به حوزه ها تقسیم می شود هر گاه دعوت 24 نفر طبقات هفتگانه و معتمدین حوزه به منظور انتخاب انجمن نظارت متعسر باشد کمیسیون می تواند به تشکیل یک انجمن نظارت بر طبق ماده 15 برای یک حوزه اکتفا نموده و برای سایر حوزه ها هفت نفر از معتمدین حوزه را که واجد شرایط انتخاب شدن باشند جهت تشکیل انجمن نظارت آن حوزه دعوت نماید.

تبصره 4 - در نقاطی که دادگستری یا دارائی یا فرهنگ نباشد به جای رییس دادگاه یا رییس دارایی یا رییس فرهنگ از معتمدین و معاریف محل برای تشکیل کمیسیون پنج نفری دعوت می شود تا وظایف مقرر را انجام دهند.

تبصره 5 - حضور هر پنج نفر اعضاء در کمیسیون مذکور در این ماده ضروری است و اخذ تصمیمات بدون حضور یکی از اعضاء قانونی نخواهد بود ولی هر گاه در دو جلسه متوالی تشکیل کمیسیون با حضور پنج نفر صورت نگرفت در جلسه بعدی رأی اکثریت قاطع می باشد.

ماده 16 - کسانی که داوطلب نمایندگی هستند نباید جزء طبقات هفتگانه و معتمدین محل و انجمن نظارت و شعب آن دعوت شوند ولی هر داوطلب می تواند برای نظارت در اخذ و قرائت آراء نماینده ای به انجمن نظارت و شعب معرفی نماید.

ماده 17 - کسانی که برای عضویت انجمن نظارت انتخاب می شوند بلافاصله تحت ریاست مسن ترین اعضاء تشکیل جلسه داده یک رییس و یک نایب رییس و لااقل سه منشی از بین خود با رأی مخفی و به اکثریت انتخاب می نمایند نظم

جلسات انجمن با رییس و در غیاب رییس با نایب‌رییس خواهد بود و نوشتن صورت‌جلسات به عهده منشیها است.

ماده 18 - انتخاب رییس و نایب‌رییس فردی است و به اکثریت تام خواهد بود و در صورت عدم حصول اکثریت تام دفعه دوم انتخاب به اکثریت نسبی صورت می‌گیرد انتخاب سه نفر منشی جمعی و به اکثریت نسبی است.

ماده 19 - برای تسهیل و تسریع در امر انتخابات انجمنهای نظارت حوزه انتخابیه مکلفند به تعداد لازم شعب فرعی جداگانه مرکب از پنج نفر از اهالی همان محل که واجد شرایط انتخاب شدن باشند تشکیل داده انتخاب حوزه‌های فرعی را انجام دهند.

ماده 20 - ورود در محوطه انتخابات با هر نوع اسلحه سرد گرم جز برای مأمورین انتظامی ممنوع است و کسانی که بر خلاف نظم و مقررات رفتار نمایند به امر رییس به وسیله مأمورین انتظامی از انجمن خارج و در صورت لزوم به مراجع قانونی تسلیم خواهند شد.

ماده 21 - انجمن نظارت و شعب آن غیر قابل انحلال است مگر آن که اسباب تعطیل و تعویق انتخابات را فراهم کنند و یا بر خلاف وظایفی که برطبق این قانون به عهده انجمن گذاشته شده عمل نمایند در این صورت اگر انحلال از طرف شعبه باشد بنا به نظر اکثریت انجمن با موافقت فرماندار یا بخشدار شعبه مزبور منحل می‌شود و اگر از طرف انجمن باشد فرماندار یا بخشدار با موافقت کمیسیون پنج نفری و ضمن تنظیم صورتمجلس که حاکی از دلایل انحلال و کیفیت انحلال در انجمن باشد اعضاء علی‌البدل را برای ادامه امر انتخابات دعوت می‌نماید و در صورتی که از آن اقدام نیز نتیجه حاصل نشود به ترتیب مقرر در ماده 15 اعضاء جدیدی برای تشکیل انجمن نظارت معین خواهد شد. به هر حال این تشریفات نباید از سه ماه تجاوز کند.

ماده 22 - هر گاه در اثناء جریان انتخابات یک یا چند نفر از اعضاء انجمن در آمدن به جلسات تعلل و یا از حضور استنکاف نمایند مادام که اکثریت باقی است جریان امر تعقیب و به عضو یا اعضاء مذکور اخطار می شود که حضور یابند چنانچه عضوی تا دو جلسه پس از اخطار در استنکاف و تعلل خود باقی باشد انجمن به اطلاع فرماندار یا بخشدار یک یا چند نفر از اعضاء علی البدل را به حکم قرعه برای عضویت انجمن دعوت می نماید و اگر اکثریت اعضاء انجمن نظارت از حضور در انجمن استنکاف نمایند و یا پس از ختم انتخابات از دادن اعتبارنامه خودداری کنند فرماندار یا بخشدار علل و موجبات آن را تحقیق و در رفع محظور اهتمام می نماید و در صورتی که اهتمام فرماندار یا بخشدار مؤثر نشود و اکثریت اعضاء انجمن یا تمام اعضاء انجمن اعم از اصلی و علی البدل همچنان استنکاف و یا استعفاء نمایند و یا به واسطه فقدان اکثریت انجمن منجر به انحلال شود کمیسیون مقرر در ماده 15 در تجدید اعضا انجمن نظارت اقدام می نماید و اشخاصی که موجبات تعطیل و تعویق و انحلال انجمن را فراهم کرده باشند بر طبق ماده 87 این قانون مورد تعقیب قرار خواهند گرفت.

د - کیفیت اخذ آراء و تشخیص منتخبین

ماده 23 - همین که انجمنهای نظارت انتخاب و تشکیل شد و در صورت لزوم شعب خود را تعیین نمودند هر یک از انجمنها اعلانی تنظیم نموده و به نسبت اهمیت محل از سه تا پنج روز قبل از شروع به اخذ رأی در تمام حوزه مربوط به خود منتشر می سازند اعلان مزبور حاوی مطالب زیر خواهد بود:

1 - محل انعقاد انجمن و شعب آن و ساعات اخذ رأی که باید در تمام حوزهها در یک روز جمعه به عمل آید و کمتر از شش ساعت و بیش از هشت ساعت نباشد ساعات اخذ آراء از ساعت هشت صبح الی دوازده و از ساعت چهارده تا خاتمه مدت خواهد بود.

2 - شرایط انتخاب کننده.

3 - عده نمایندگان که باید در آن حوزه انتخاب شوند.

4 - اسامی داوطلبان آن حوزه که قبلاً کمیسیون 5 نفری به وضع آنها رسیدگی نموده و اسامی آنها اعلان شده است.

ماده 24 - رأی باید مخفی باشد و همین که رأی دهنده به اتاق انجمن یا شعبه وارد و وجود شرایط رأی دادن در او تشخیص داده شد باید رأی خود را شخصاً در حضور انجمن در صندوق انداخته خارج شود. شناسنامه رأی دهنده پس از ثبت در دفتر انجمن مهر و به وی پس داده می شود.

ماده 25 - در پایان آخرین ساعتی که برای اخذ رأی معین گردیده است در ورودی انجمن یا شعبه بسته می شود و اگر عده ای از آنان که حق رأی دادن دارند در داخل محل حاضر باشند رای خود را به ترتیب مذکور در صندوق انداخته و انجمن یا شعبه به رأی گرفتن خاتمه می دهد و بعد از آن دیگر از کسی رأی قبول نمی شود.

ماده 26 - اگر از انتخاب کنندگان و انتخاب شوندگان کسی در حین جریان انتخابات شکایت داشته باشد این امر مانع انجام انتخابات نخواهد شد ولی شرح آن باید در صورت مجلس نوشته شود.

ماده 27 - انجمن مکلف است پس از ختم آراء بلافاصله آراء را شماره و قرائت کند و مادام که نتیجه استخراج آراء معلوم نشود حق تعطیل ندارد منشی مکلف است صورت مجلسی از نتیجه آراء قرائت شده تنظیم کند و پس از آن که صورت مجلس به امضاء رئیس و اعضاء انجمن رسید نتیجه بلافاصله باید به وسیله فرماندار یا بخشدار اعلام شود.

ماده 28 - اوراق رأی را باید یکی از اعضاء یک یک به صورت بلند خوانده به یک نفر دیگر از اعضاء بدهد که علامت قرائت گذاشته شود و سه نفر دیگر از

اعضاء اسامی را به ترتیبی که خوانده می‌شود در دفتری که برای این کار تخصیص داده شده ثبت می‌نمایند از اوراق رأی آن چه سفید و یا دارای اسامی غیر خوانا باشد یا این که انتخاب شده در آن درست معرفی نشده باشد یا اسم کسی که معرفی نشده در آن نوشته شده باشد و یا نام انتخاب‌کننده را داشته باشد باطل و عیناً ضمیمه صورت‌مجلس می‌شود. هر گاه در اوراق رأی علاوه بر عده‌ای که باید انتخاب شوند اسامی اضافه نوشته شده باشد عده‌زاید از آخر ورقه خوانده نمی‌شود.

ماده 29 - در حوزه‌هایی که بر طبق ماده 19 برای تسریع اخذ رأی شعب انجمن در آن حوزه‌ها تشکیل می‌گردد صورت‌مجلس استخراج آراء هر شعبه در ورقه مخصوص با ذکر اسامی و عده آراء هر یک از اشخاصی که رأی دارند نوشته شده و اعضاء شعبه آن را امضاء می‌نمایند و به انضمام اوراق لازمه در پاکتی که لاک شده و به مهر شعبه رسیده باشد به انجمن نظارت فرستاده می‌شود اسامی مندرج در صورت‌مجلس شعب با آرایه‌ای که انجمن نظارت استخراج کرده در ورقه جداگانه جمع و کسی که از مجموع آراء حائز اکثریت باشد معلوم می‌گردد اوراق رأی هر حوزه تا گذشتن مدت اعتراض و خاتمه‌رسیدگی در صندوق انجمن که لاک می‌شود و به مهر اعضاء می‌رسد باقی می‌ماند و پس از گذشتن مدت اعتراض با حضور عده‌ای از رأی‌دهندگان اوراق مزبور را معدوم می‌سازند (به استثناء آن چه در مواد قبل ذکر شده و باید ضمیمه صورت‌مجلس باشد) انجمن نظارت حق معدوم کردن و سوزاندن آراء قبل از گذشتن مدت اعتراض و پایان رسیدگی در انجمن شهر حذف ندارد.

ماده 30 - ضمن انتشار صورت منتخبین انجمن نظارت تاریخ قبول شکایات را که باید از فردای همان روز شروع شود تعیین و اگر از انتخاب‌کنندگان یا انتخاب‌شوندگان کسی از جریان انتخابات شکایت داشته باشد ظرف یک هفته

به اطلاع انجمن نظارت می‌رساند و انجمن نظارت بعد از انقضای یک هفته دیگر شکایتی نمی‌پذیرد و منتها در ظرف یک هفته به شکایات واصله با حضور کمیسیون پنج نفری رسیدگی می‌کند در صورتی که شکایت وارد باشد و ثابت شود که در انتخابات اعمالی بر خلاف قانون صورت گرفته و یا منتخب دارای شرایط مقرر در ماده 8 نیست مراتب را در صورت مجلس ذکر می‌کند و آن را به وسیله فرماندار یا بخشدار به وزارت کشور اعلام می‌نماید و آن وزارتخانه بلافاصله ترتیب تجدید انتخابات منتخب و یا منتخبینی را که مردود شناخته شده‌اند می‌دهند.

در صورتی که با رسیدگی انجمن نظارت رفع شکایات شاکیان از انتخابات نشده باشد شاکیان می‌توانند در ظرف یک هفته پس از تشکیل انجمن شکایت خود را به انجمن مزبور تسلیم نمایند و انجمن شهر نسبت به پرونده مورد شکایت بدون حضور نماینده که انتخاب او مورد شکایت است به موضوع رسیدگی و تصمیم لازم اتخاذ خواهد کرد.

ماده 31 - کسانی که به عضویت انجمن شهر انتخاب می‌شوند باید اعتبارنامه به امضاء اعضاء انجمن نظارت و اعضاء کمیسیون پنج نفری در دست داشته باشند و آن را به دفتر شهرداری و در صورت نبودن شهرداری به دفتر فرمانداری یا بخشداری بدهند و رونوشت آن را بگیرند کمیسیون مزبور همچنین اعضاء انجمن نظارت نباید بدون عذر موجه در صدور اعتبارنامه تأخیر کنند و الا با آنها بر طبق ماده 22 رفتار خواهد شد.

ماده 32 - منشی انجمن نظارت صورت مجلس انتخابات را در سه نسخه حاضر کرده به امضای فرماندار یا بخشدار و اعضاء انجمن نظارت می‌رساند. یک نسخه در فرمانداری یا بخشداری ضبط و یک نسخه به وسیله فرماندار یا بخشدار به

وزارت کشور ارسال می شود نسخه سوم با کتابچه ثبت اسامی در انجمن ولایتی و در صورت نبودن انجمن ولایتی در انجمن شهر ضبط می گردد.

فصل سوم - در تشکیل انجمن شهر

الف - انتخابات هیأت ریسه

ماده 33 - به محض اینکه انتخابات خاتمه یافت و اعتبارنامه دو ثلث از عده نمایندگان صادر و به آنها داده شد (در محلهایی که طبق ماده 6 به حوزه ها تقسیم می شود) فرماندار یا بخشدار مکلف است در ظرف مدت یک هفته وسایل تشکیل انجمن را فراهم سازد جلسات انجمن تا خاتمه رسیدگی به اعتبارنامه دو ثلث از نمایندگان تحت ریاست موقتی مسن ترین اعضاء و به منشیگری دو نفر از جوانترین اعضاء تشکیل می شود انجمن پس از تعیین هیأت ریسه موقت منتهی در ظرف پانزده روز به شکایات مربوط به جریان انتخابات رسیدگی و تصمیم لازم اتخاذ خواهد کرد پس از خاتمه رسیدگی به شکایات اقدام به انتخاب هیأت ریسه دائم خواهد شد بدین ترتیب که یک رییس و یک نایب رییس و دو منشی با رأی مخفی و به اکثریت تام و هر گاه اکثریت تام حاصل نشد دفعه دوم به اکثریت نسبی برای مدت یک سال انتخاب می شوند.

هر گاه در مورد انتخاب رییس یا سایرین تساوی آراء حاصل شود با قرعه از بین انتخاب شوندگان تعیین خواهد شد.

انجمن پس از رسمیت یافتن بلافاصله و قبل از شروع به هر کاری مکلف است رسیدگی بقیه اعتبارنامه نمایندگان را خاتمه دهد.

تبصره - تجدید انتخاب همان اشخاص بعد از انقضای مدت یک سال بلامانع است.

ماده 34 - نظم جلسات با رییس و در غیاب او با نایب رییس است و کسانی که مخل نظم باشند به امر رییس اخراج می شوند و در صورت وقوع جرم مرتکب با صورتمجلس به مراجع قانونی تسلیم می گردد.

ماده 35 - بعد از تعیین هیأت ریسه در جلسه رسمی و علنی رییس و اعضاء انجمن قسم یاد خواهند کرد که وظایف خود را مطابق قانون با کمال راستی و درستی انجام دهند. همچنین در هر موقع که عضو جدیدی وارد انجمن شود آن عضو در اولین جلسه انجمن قسم یاد خواهد نمود.

متن قسم نامه: امضاء کنندگان زیر خداوند را به شهادت می طلبیم و به قرآن مجید قسم یاد می کنیم که در انجام وظایف خود ساعی بوده مادام که در انجمن شهر عضویت داریم با نهایت جد و جهد و رعایت صرفه و صلاح در پیشرفت امور شهر و شهرداری اهتمام نماییم.

ب - رسمیت جلسات انجمن شهر و طرز تشکیل آن

ماده 36 - برای رسمیت جلسات لااقل حضور دو ثلث از کلیه اعضاء لازم است و تصمیماتشان به اکثریت بیش از نصف حاضرین معتبر است و در صورت تساوی آراء رأی طرفی که رییس با آن موافقت دارد مناط اعتبار است هر گاه برای مذاکره و اخذ رأی در مطلبی عده لازم در جلسه حاضر نشدند در جلسه بعد برای طرح همان مطلب حضور نصف به علاوه یک کلیه اعضاء کافی خواهد بود ولی در مسائل مهم از قبیل تصویب بودجه و تغییر نقشه شهر و احداث خیابان و لوله کشی آب و ساختن زیرآبها و وضع عوارض و امور متشابه به آن لااقل حضور دو ثلث لازم است عده دو ثلث و نصف به علاوه یک از عده ای است که به موجب ماده 7 این قانون بایستی انتخاب شده باشند.

تبصره - هر گاه یک یا چند تن از اعضاء پس از حضور در انجمن و رسمیت یافتن آن برای جلوگیری از انجام تکالیف و وظایف مقرر که بر طبق این قانون

برای انجمن‌ها تعیین گردیده جلسه را به قصد از اکثریت انداختن ترک کنند در حکم غائب در آن جلسه محسوب خواهند شد.

ماده 37 - عضویت انجمن افتخاری و بدون حقوق است و چنانچه عضوی بدون عذر موجه دو جلسه متوالی یا سه جلسه متناوب در سه ماه غیبت نموده مستعفی محسوب می‌شود و از اولین شخصی که در فهرست منتخبین دارای لااقل نصف آراء نفر منتخب حوزه و واجد شرایط هم باشند دعوت به عمل می‌آید و در صورت تساوی آراء عضو مزبور به قید قرعه تعیین خواهد شد و در مورد فوت یا استعفا تعیین جانشین به طریق فوق به عمل می‌آید و در صورتی که بعد از عضو متوفی یا مستعفی شخص دیگری واجد شرایط نباشد از همان حوزه تجدید انتخاب صورت می‌گیرد.

تبصره - چنان که یکی از نمایندگان از عضویت انجمن شهر استعفاء بدهد استعفاءنامه در دومین جلسه انجمن قرائت شده و قطعی تلقی می‌گردد.

ماده 38 - انجمن شهر ماهی دو بار در محل مخصوصی در عمارت شهرداری تشکیل می‌شود مگر این که تشکیل جلسه بیش از ماهی دو دفعه ضرورت داشته باشد تشکیل جلسه فوق‌العاده موکول به نظر رییس انجمن یا تقاضای کتبی سه نفر از اعضاء انجمن یا تقاضای کتبی شهردار یا فرماندار یا بخشدار خواهد بود - جلسات انجمن در غیر محل و موعد مقرر رسمیت نداشته و تصمیماتش معتبر نخواهد بود.

ماده 39 - جلسات انجمن علنی و حضور مستمع مجاز خواهد بود ولی به تقاضای شهردار یا فرماندار یا بخشدار و موافقت ثلث اعضاء حاضر ممکن است جلسه سری تشکیل شود - رای جلسات انجمن علنی است و با بلند کردن دست یا با ورقه اخذ می‌شود ولی به تقاضای ثلث اعضاء حاضر ممکن است رأی مخفی

گرفته شود مگر در امور مالی لیکن در انتخابات حتماً باید رأی مخفی گرفته شود.

ماده 40 - صورت مذاکرات و تصمیمات هر جلسه انجمن به وسیله منشی انجمن قرائت و پس از تصویب در دفتر مخصوصی که صفحات آن دارای شماره ترتیب باشد ثبت می‌شود و به امضاء کلیه اعضاء می‌رسد و هر یک از اعضاء حاضر در انجمن که دفتر مزبور را امضاء نکرده باشد در آن جلسه غایب محسوب و طبق ماده 37 با او رفتار خواهد شد - صورت حاضرین و غائبین هر جلسه در دفتر قید می‌شود.

ماده 41 - انجمن غیر قابل انحلال است مگر این که استاندار یا فرماندار کل بقاء انجمن را مخل مصالح عمومی تشخیص دهد در این صورت مطلب در شورای شهرستان یا بخش مطرح می‌شود هر گاه نظر شورا مبنی بر انحلال باشد و استاندار هم تأیید کند مراتب با ذکر دلایل به وزارت کشور پیشنهاد می‌گردد و پس از تصویب وزارت کشور طرح تصویب نامه مبنی بر انحلال به هیأت وزیران تسلیم می‌شود و نظر هیأت وزیران در این موضوع قاطع خواهد بود.

ماده 42 - مادام که انجمن تشکیل نشده و یا عده اعضاء انجمن به حد نصاب قانونی نرسیده باشد وزارت کشور جانشین انجمن شهر خواهد بود.

ماده 43 - در نقاطی که انجمن قانونی وجود ندارد و یا تشکیل آن به عللی متوقف مانده وزارت کشور مکلف است بدون تأخیر وسایل شروع انتخابات را فراهم و تاریخ شروع آن را اعلام کند.

ماده 44 - فرمانداران و بخشداران موظفند دو ماه قبل از انقضاء دوره چهارساله انجمن شهر وسایل انتخابات دوره بعد را از هر جهت فراهم نمایند به نحوی که قبل از پایان دوره انجمن انتخابات دوره بعد در محل خاتمه پذیرد.

فصل چهارم - در وظایف انجمن

ماده 45 - وظایف انجمن به قرار زیر است:

1 - نظارت در حسن اداره و حفظ سرمایه و دارایی نقدی و جنسی و اموال منقول و غیر منقول متعلق به شهر و همچنین نظارت در حساب در آمد و هزینه آنها.

اگر انجمن تفتیش دقیقی را در مخارج یا اقدام مهم شهرداری لازم بداند کارشناس یا محاسبین متخصصی را موقتاً برای رسیدگی به آن کار استخدام می کند و حق الزحمه متناسبی به آنها پرداخت خواهد کرد.

2 - تصویب بودجه سالیانه و اصلاح بودجه و متمم بودجه و تفریغ بودجه شهرداری و بنگاه های وابسته به شهرداری و تصویب برنامه ساختمانی که از طرف شهرداری پیشنهاد می شود.

3 - تصویب معاملات و نظارت در آنها اعم از خرید و فروش و مقاطعه و اجاره و استیجار به نام شهر با در نظر گرفتن صرفه و صلاح و با رعایت اصول مناقصه و مزایده بر طبق قانون محاسبات عمومی.

4 - مراقبت در اقامه کلیه دعاوی مربوطه به شهرداری و نظارت در حسن جریان امور.

5 - رفع اختلافات صنفی در صورت مراجعه از طرف شهرداری یا اصناف جزء در مواردی که موضوع جنبه حقوقی نداشته باشد.

6 - مراقبت در اجراء وظایف شهرداری در امور بهداشت حوزه شهر و نظارت در امور بیمارستانها و پرورشگاهها و سایر مؤسساتی که از طرف شهرداری اداره می شود.

7 - اظهار نظر در مورد تشریک مساعی شهرداری با ادارات و بنگاه های مربوط برای دایر کردن نمایشگاه های کشاورزی و هنری و بازرگانی و غیره.

8 - تصویب لوایح برقراری یا الغاء عوارض شهر و همچنین تغییر نوع و میزان آن.

تبصره - وضع عوارض هر شهر نباید تأثیر سوئی در اقتصاد عمومی کشور و رواج صادرات یا نشو و نمای صنایع داخلی داشته باشد تشخیص این گونه عوارض با وزارت کشور است.

9 - تصویب آیین نامه‌های پیشنهادی شهرداری پس از رسیدگی به آنها.

10 - مراقبت برای ایجاد رختشویخانه‌های عمومی و آبریزها و گورستان و مرده‌شوی‌خانه و تهیه وسایل حمل اموات مطابق اصول بهداشت.

11 - نظارت در امور تماشاخانه و سینما و امثال آن و همچنین تدوین مقررات مخصوص برای حسن ترتیب و نظافت و بهداشت این قبیل مؤسسات بر طبق پیشنهاد شهرداری و اتخاذ تدابیر احتیاطی برای جلوگیری از مخاطرات حریق و امثال آن.

12 - وضع مقررات و نظارت در حفر مجرا برای فاضلاب شهر یا لوله آب یا برق و تصویب قراردادهای مربوط به آنها.

13 - بررسی و موافقت با تهیه وسایل اتوبوسرانی و برق و سایر نیازمندیهای عمومی از طریق تأسیس شرکتها و مؤسسات با رعایت قوانین کشور.

14 - بررسی و موافقت با پیشنهادات شهرداری در مورد فراوانی و ارزانی خواربار و اقدام در تأمین و توزیع مواد غذایی در مواقع لازم مخصوصاً به هنگام قحطی و پیش‌بینی و جلوگیری از کمیابی خواربار و تهیه میدانهای عمومی برای خرید و فروش خواربار و همچنین نظارت در صحت اوزان و مقادیر و مقیاسها و ملزم ساختن اصناف به الصاق برگه قیمت بر روی اجناس.

15 - تصویب نرخ کرایه وسایط نقلیه در شهر

16 - تصویب مقررات برای تنظیم آبهای شهر و اجاره و استیجار آبهایی که برای مصرف شهر ضروری است و جلوگیری از تجاوز به قنوات شهری.

17 - موافقت با ایجاد و توسعه معابر و خیابانها و میدانها و باغهای عمومی بر طبق مقررات قانون توسعه معابر.

18 - تصویب مقررات لازم برای اراضی غیر محصور شهر از نظر بهداشت و آسایش عمومی و عمران و زیبایی شهر.

19 - تصویب وامهای پیشنهادی شهرداری پس از بررسی دقیق نسبت به مبلغ و مدت و میزان بهره و ترتیب استهلاک و مصرف وام.

ماده 46 - انجمن شهر یا هر یک از اعضاء آن حق ندارند در نصب و عزل اعضاء شهرداری مداخله کنند یا به کارمندان شهرداری مستقیماً دستور بدهند هر گاه رسیدگی به امری ضرورت حاصل کند انجمن شهر یا اعضاء آن به وسیله شهردار اقدام خواهند کرد.

ماده 47 - شهردار مکلف است مصوبات انجمن را در موضوعات مهمه و آن چه جنبه عمومی دارد بلافاصله در تهران به وزارت کشور و در مراکز استان به استاندار و در مراکز شهرستان به فرماندار و در بخشها به بخشدار اطلاع دهد و همچنین آن چه از مصوبات انجمن را که جنبه عمومی دارد به وسایل ممکنه برای اطلاع عموم آگهی نماید.

ماده 48 - چنانچه استاندار یا فرماندار یا بخشدار نسبت به مصوبات انجمن که جنبه سیاسی یا اقتصاد عمومی دارد اعتراض داشته باشد می تواند در ظرف یک هفته از تاریخ اطلاع نظر خود را به انجمن اظهار و تقاضای تجدید نظر نماید و در صورتی که انجمن در رأی خود باقی بماند معترض می تواند به انجمن ایالتی یا ولایتی و در صورت نبودن انجمنهای مزبور به وزارت کشور مراجعه کند و رفع اختلاف را بخواهد انجمن ایالتی یا ولایتی یا وزارت کشور منتها در ظرف

پانزده روز نظر خود را اعلام می‌نماید و این نظر قطعی و لازم‌الاجرا است اجراء مصوبات انجمن که مورد اعتراض واقع شده تا صدور رأی نهایی متوقف می‌ماند. ماده 49 - در صورتی که تصمیم انجمن با قوانین موضوعه تناقض پیدا کند و یا خارج از حدود وظایف انجمن باشد و یا آن که بعضی از اعضاء انجمن شخصاً یا به نمایندگی در آن تصمیم ذینفع بوده و در رأی شرکت کرده باشند و یا آن که انجمن در غیر موعد و یا در غیر محل رسمی تشکیل شده باشد در تهران وزارت کشور در خارج از مرکز فرماندار یا بخشدار مراتب را با ذکر علل به انجمن تذکر خواهد داد که در تصمیم متخذه تجدید نظر شود چنانچه در نتیجه رسیدگی رفع اعتراض نشد بر طبق ماده 48 این قانون عمل خواهد شد.

تبصره - اجرای مقررات شهرداری که به تصویب انجمن رسیده در صورتی که بر طبق ماده 48 و 49 مورد اعتراض واقع نشده باشد پس از انقضای یک هفته از تاریخ نشر آگهی یا اعلام به وسایل ممکنه دیگر قابل اجراء است.

فصل پنجم - در انتخاب شهردار و معاون شهرداری

الف - شهردار

ماده 50 - انجمن شهر مکلف است پس از رسمیت یافتن بلافاصله و قبل از شروع به هر کار یک نفر را از بین اعضاء خود یا از خارج از انجمن با رأی مخفی و اکثریت تام و در صورتی که دفعه اول اکثریت تام حاصل نشود دفعه دوم با اکثریت نسبی برای ریاست شهرداری به مدت دو سال انتخاب و به وسیله فرماندار به وزارت کشور معرفی کند شهردار پس از معرفی به وزارت کشور بلافاصله شروع به کار خواهد نمود.

تبصره 1 - چنانچه از اعضاء انجمن کسی به عنوان شهردار انتخاب شود و قبول نمود از عضویت انجمن شهر مستعفی شناخته می‌شود و جانشین او طبق مقررات این قانون تعیین و یا انتخاب می‌گردد.

تبصره 2 - شخصی که خارج از انجمن به سمت شهردار انتخاب می‌شود باید واجد شرایط مقرر در ماده 9 این قانون باشد و در صورتی که سابقه سه سال سکونت در محل نداشته باشد تشخیص انجمن کافی است.

ماده 51 - هر گاه یکی از کارمندان ادارات دولتی از طرف انجمن برای تصدی شهرداری انتخاب شود و خود او راضی باشد اداره متبوع کارمند مکلف است با انتقال او موافقت کند.

ماده 52 - حکم انتصاب شهردار پس از معرفی فرماندار از طرف وزارت کشور صادر می‌شود. برای شهردار تهران و شهرداریهای مراکز استان و شهرهایی که بیش از یکصد و پنجاه هزار نفر جمعیت دارد به پیشنهاد وزارت کشور فرمان همایونی صادر خواهد شد.

تبصره - در مواقع رسمی و تشریفاتی شهردار و در غیاب او معاون شهرداری نماینده شهر خواهد بود.

ماده 53 - چنانچه یک یا چند نفر از اعضاء انجمن شهر به عملیات شهردار اعتراض و یا ایرادی داشته باشند باید مطلب را کتباً به صورت استیضاح به اطلاع رییس انجمن برسانند رییس آن را در جلسه فوق‌العاده انجمن قرائت و به شهردار ابلاغ خواهد کرد و شهردار موظف است در جلسه عادی یا فوق‌العاده انجمن برای جواب استیضاح حضور به هم رساند فاصله طرح استیضاح با تشکیل جلسه عادی یا فوق‌العاده که از طرف رییس انجمن تعیین خواهد شد نباید از ده روز تجاوز نماید انجمن پس از طرح استیضاح و جواب شهردار رأی موافق یا مخالف خواهد داد - در صورتی که انجمن به اکثریت تام عده حاضر در جلسه رأی مخالف بدهد شهردار از همان تاریخ بلافاصله از شغل خود برکنار و از طرف انجمن فوراً بر طبق مقررات این قانون اقدام به انتخاب شهردار خواهد شد در فاصله بین صدور رأی عدم اعتماد و عزل شهردار تا انتخاب شهردار جدید

معاون شهرداری و در صورت نبودن معاون کارمند مقدم تحت نظر انجمن عهده‌دار و مسئول اداره امور شهرداری خواهد بود.

ب - معاون شهرداری

ماده 54 - برای شهرداریهایی که بودجه آن اقتضاء کند یک معاون از بین کارمندان دولت یا شهرداریها که در امور اداری بصیر باشد به پیشنهاد شهردار و تصویب انجمن معین می‌شود و اگر بودجه شهرداری تکافو نکند عضوی که از لحاظ مشاغل اداری مقدم باشد سمت معاونت شهردار را خواهد داشت.

تبصره - حکم معاونت شهرداریهایی که برای شهردار آن نقاط فرمان همایونی صادر می‌شود به امضاء وزیر کشور و در نقاطی که شهردار به حکم وزارت کشور منسوب می‌گردد حکم معاونت از طرف فرماندار محل صادر می‌شود.

فصل ششم - در وظایف شهرداری

ماده 55 - وظایف شهرداری به شرح ذیل است:

1 - ایجاد خیابانها و کوچه‌ها و میدانها و باغهای عمومی و مجاری آب و توسعه معابر در حدود قوانین موضوعه.

2 - نظیف و نگاهداری و تسطیح معابر و انهار عمومی و مجاری آبها و فاضلاب و تنقیه قنوات مربوط به شهر و تأمین آب و روشنایی به وسایل ممکنه.

تبصره 1 - سد معبر عمومی برای کسب یا سکنی یا هر عنوان دیگر ممنوع است و شهرداریها موظفند از آن جلوگیری کنند.

تبصره 2 - تنظیم و وضع مقررات مربوط به تولید و توزیع و فروش نیروی کلیه برقها و تعیین نرخ آن در شهرها با شهرداری است.

3 - مراقبت و اهتمام کامل در نصب برکه قیمت بر روی اجناس و اجرای تصمیمات انجمن نسبت به ارزانی و فراوانی خواربار و مواد مورد احتیاج عمومی و جلوگیری از فروش اجناس فاسد و معدوم نمودن آنها.

4 - مراقبت در امور بهداشت ساکنین شهر و تشریک مساعی با مؤسسات وزارت بهداشتی در آبله کوبی و تلقیح واکسن و غیره برای جلوگیری از امراض ساریه.

5 - جلوگیری از گدایی و واداشتن گدایان به کار و توسعه آموزش عمومی و غیره.

6 - اجرای تبصره 1 ماده 8 قانون تعلیمات اجباری و تأسیس مؤسسات بهداشتی و تعاونی و فرهنگی مانند نوانخانه و پرورشگاه یتیمان و درمانگاه بیمارستان امراض ساریه و شیرخوارگاه و تیمارستان و کتابخانه و کلاسهای اکابر و کودکان و باغ کودکان و امثال آن در حدود اعتبارات مصوبه و همچنین کمک به این قبیل مؤسسات و مساعدت مالی به انجمن تربیت بدنی به میزان صدی سه درآمد مستمر وصولی سالیانه شهرداری و کمک به انجمنهای خانه و مدرسه. شهرداری در این قبیل موارد با تصویب انجمن شهر می تواند از اراضی و ابنیه متعلق به خود را با حفظ حق مالکیت مجانی و با شرایط معین به منظور ساختن و استفاده به اختیار مؤسسات مزبور بگذارد.

7 - حفظ و اداره کردن دارایی منقول و غیر منقول متعلق به شهر و اقامه دعوی بر اشخاص و دفاع از دعاوی اشخاص علیه شهرداری.

8 - برآورد و تنظیم بودجه و متمم بودجه و اصلاح بودجه و تفریغ بودجه شهرداری و تنظیم پیشنهاد برنامه ساختمانی و اجرای آن پس از تصویب انجمن شهر یک نسخه از بودجه مصوب و برنامه ساختمانی به وسیله فرماندار یا بخشدار به وزارت کشور ارسال می شود.

9 - انجام معاملات شهرداری اعم از خرید و فروش اموال منقول و غیر منقول و مقاطعه و اجاره و استیجار پس از تصویب انجمن شهر با رعایت صلاح و صرفه و اصول مزایده و مناقصه طبق قانون محاسبات عمومی.

- 10 - اهداء و قبول اعانات و هدایا به نام شهر با تصویب انجمن.
- اعانات پرداختی به شهرداری یا مؤسسات خیریه از طرف وزارت دارایی جزء هزینه قابل قبول اعانه‌دهندگان پذیرفته می‌شود و اعانه‌دهنده نسبت به مبلغ اعانه‌ای که داده است از مالیات بر درآمد معاف می‌باشد.
- 11 - نظارت و مراقبت در صحت اوزان و مقیاسها.
- 12 - تهیه آمار مربوط به امور شهر و موالید و متوفیات.
- 13 - ایجاد غسلخانه و گورستان و تهیه وسایل حمل اموات و مراقبت در انتظام امور آنها.
- 14 - اتخاذ تدابیر مؤثر و اقدام لازم برای حفظ شهر از خطر سیل و حریق و همچنین رفع خطر از بناها و دیوارهای شکسته و خطرناک و پوشاندن چاه‌ها و چاله‌های واقع در معابر عمومی و جلوگیری از گذاشتن هر نوع اشیاء در بالکنها و جلو اتاق‌های ساختمانهای مجاور معابر عمومی که افتادن آنها موجب خطر برای عابرین است و جلوگیری از نصب ناودانهایی که باعث زحمت یا خسارت مردم باشد.
- 15 - جلوگیری از شیوع امراض ساریه انسانی و حیوانی و اعلام این گونه بیماریها به وزارت بهداشتی و دامپزشکی و شهرداریهای مجاور هنگام بروز آنها و دور نگاه داشتن بیماران مبتلا به امراض ساریه و معالجه و دفع حیواناتی که مبتلا به امراض ساریه بوده و یا در شهر بلاصاحب و مضر هستند.
- 16 - تهیه مقررات صنفی و پیشنهاد آن به انجمن شهر و مراقبت در امور صحنی اصناف و پیشه‌وران.
- 17 - پیشنهاد اصلاح نقشه شهر در صورت لزوم و تعیین قیمت عادلانه اراضی و ابنیه متعلق به اشخاص که مورد احتیاج شهر باشد بر طبق قانون توسعه معابر و تأمین محل پرداخت آن و ایجاد و توسعه معابر و خیابانها و میدانها و باغهای

عمومی و تهیه اراضی مورد احتیاج برای لوله کشی و فاضلاب اعم از داخل یا خارج شهر و همچنین تهیه اراضی لازم برای ساختمان مخزن و نصب دستگاه تصفیه و آبگیری و متعلقات آنها بر طبق قانون توسعه معابر.

18 - تهیه و تعیین میدانهای عمومی برای خرید و فروش ارزاق و توقف وسایط نقلیه و غیره.

19 - تهیه و تدوین آیین نامه برای فراوانی و مرغوبیت و حسن اداره فروش گوشت و نان شهر و اجرای آن پس از تصویب انجمن شهر.

20 - جلوگیری از افتتاح و دایر نگاه داشتن دکانها و مراکزی که مواد محترقه می سازند در داخل شهر و همچنین ممانعت از دایر نگاه داشتن کوره پزخانه و دباغی و نظایر آن در داخل شهر یا نقاطی که انجمن شهر مخالف بهداشت و رفاه اهالی تشخیص دهد و همچنین جلوگیری از افتتاح و دایر نگاه داشتن کارخانه هایی که مزاحم اهالی شهر باشد در داخل شهر یا مجاور آن.

21 - احداث بناها و ساختمانهای مورد نیاز محل از قبیل رختشویخانه و مستراح و حمام عمومی و کشتارگاه و میدانها و باغ کودکان و ورزشگاه مطابق اصول صحی و فنی و اتخاذ تدابیر لازم برای ساختمان خانه های ارزان قیمت برای اشخاص بی بضاعت ساکن شهر.

22 - تشریک مساعی با فرهنگ در حفظ ابنیه و آثار باستانی شهر و ساختمانهای عمومی و مساجد و غیره.

23 - اهتمام در مراعات شرایط بهداشت در کارخانه ها و مراقبت در پاکیزگی گرمابه ها و نگاهداری اطفال بی صاحب و سرراهی.

24 - صدور پروانه برای کلیه ساختمانهایی که در شهر می شود.

25 - ساختن خیابانها و آسفالت کردن سواره روهای معابر و مطلق کوچه های عمومی و انهار و جدولهای طرفین از سنگ و آسفالت و امثال آن به عهده

شهرداری هر محل می‌باشد ولی آسفالت پیاده‌روها در خیابان یا معابری که پیاده‌رو داشته باشد به عهده مالکین منازل و مستغلات و اراضی است در صورت امتناع مالکین مجاور پیاده‌روها از اقدام به آسفالت کردن سهمی خود شهرداری می‌تواند مستقیماً اقدام نموده و هزینه آن را به اضافه ده درصد از مالکین ممتنع مطالبه و دریافت نماید.

تبصره - در هر خیابان که شهرداری دست به کار کف‌سازی سواره‌رو می‌شود ساختمان پیاده‌روهای آن خیابان طبق دستور شهرداری برای مالکین مجاور و نمایندگان قانونی آنها اجباری است.

26 - پیشنهاد برقراری یا الغاء عوارض شهر و همچنین تغییر نوع و میزان عوارض اعم از کالاهای وارداتی و صادراتی کشور و محصولات داخلی و غیره و ارسال یک نسخه از تصویب‌نامه برای اطلاع وزارت کشور.

تبصره 1 - به منظور تشویق صادرات کشور نسبت به کالاهای صادراتی بیشتر از یک درصد قیمت کالا نباید وضع عوارض شود.

تبصره 2 - کالاهای عبوری از شهرها که برای مقدس معینی حمل می‌شود از پرداخت هر گونه عوارض شهرداری‌های عرض راه معاف می‌باشد.

تبصره 3 - ماده اول قانون مصوبه بهمن ماه 33 راجع به تشویق صادرات و تولید از تاریخ تصویب این قانون طبق تبصره 1 این بند تصحیح می‌شود.

تبصره 4 - آیین‌نامه‌های گریز از پرداخت عوارض شهرداری و استنکاف از آن با موافقت وزارتین کشور و دادگستری تنظیم و پس از تصویب هیأت وزیران به موقع اجراء گذاشته می‌شود.

ماده 56 - شهرداری خارج از حدود مصوب شهر حق تعهد تهیه و توزیع آب و برق و سایر تأسیسات شهرداری را ندارد.

ماده 57 - اجرای مقررات شهرداری که جنبه عمومی دارد و به تصویب انجمن رسیده پس از اعلام برای کلیه ساکنین شهر لازم‌الرعایه است و اگر تصمیمی در حدود قوانین و وظایف مربوط به انجمن شهر راجع به شخص یا اشخاص یا مؤسسات معینی اتخاذ شده باشد پس از ابلاغ در صورتی که آنها به تصمیم متخذه تسلیم نباشند می‌توانند ابتدا به انجمن شهر و در ثانی به انجمن ولایتی و در صورت نبودن انجمن ولایتی به وزارت کشور شکایت نمایند و نظر انجمن ولایتی یا وزارت کشور ابلاغ می‌شود و چنانچه قبل از انجام تشریفات فوق اقدامی از طرف شهرداری شده باشد و پس از رسیدگی محقق شود که ضرورت نداشته و متضمن خسارتی باشد شهرداری باید خسارت ناشیه از آن اقدام را جبران کند. چنانچه تصمیم وزارت کشور به ضرر معترض یا معترضین اتخاذ شود متضرر می‌تواند به دادگاه‌های عمومی مراجعه نماید.

فصل هفتم - مقررات استخدامی و مالی

الف - مقررات استخدامی

ماده 58 - کارکنان شهرداری باید در درجه اول از بین مأمورین رسمی و قراردادی و دون پایه و جزء دولت که مشغول خدمت در شهرداری هستند انتخاب شوند و چنانچه کارکنان موجود در شهرداری تکافوی احتیاجات دستگاه شهرداری را ننماید باید عده مورد نیاز از بین سایر مستخدمین رسمی و قراردادی و دون پایه و جزء دولت انتخاب شوند. مأمورین نظیف و آتش‌نشانی و رانندگان و امثال آن در درجه اول از عده موجود در شهرداری انتخاب خواهند شد و در صورت احتیاج شهرداری می‌تواند پس از تصویب انجمن اقدام به استخدام جدید نماید.

تبصره - شهرداریها رونوشت هر گونه ابلاغ استخدامی کارمندان رسمی و دون پایه و جزء را به وسیله وزارت کشور به اداره بازنشستگی ارسال می‌دارند تا از

حقوق کارمندان مزبور که مشمول مقررات قانون استخدام می‌باشند کسور بازنشستگی دریافت و به وسیله دارایی محل به صندوق بازنشستگی فرستاده شود و مدت خدمت این گونه کارمندان در شهرداریها جزو ایام خدمت رسمی محسوب خواهد شد شهرداری تهران می‌تواند ابلاغات مزبور را مستقیماً به اداره بازنشستگی کشوری ارسال دارد.

ماده 59 - در صورتی که شهردار از بین مستخدمین رسمی انتخاب شده باشد و کسور بازنشستگی خود را به صندوق تقاعد پردازد مدت خدمت در شهرداری جزء سابقه خدمت او محسوب خواهد شد همچنین سایر مستخدمین شهرداری که در شهرداری مشغول خدمت هستند در صورتی که کسور تقاعد خود را مطابق مقررات قوانین بازنشستگی پردازند مشمول قوانین استخدامی کشوری و همچنین آیین‌نامه محاکمات اداری مستخدمین دولتی و خدمتگزاران جزء خواهند بود.

تبصره - کارکنان شهرداری که مشمول مقررات استخدام کشوری نیستند از قبیل مأمورین رفت و روب و آتش‌نشانی و امثال آنها از مزایای قانون بیمه‌های اجتماعی بهره‌مند خواهند شد.

ماده 60 - نسبت به شهرداریها و اعضاء شهرداری که سابقه خدمت رسمی ندارند در صورتی که از خدمت شهرداری معاف شوند وزارت کشور و شهرداری هیچ گونه تعهدی نخواهند داشت.

ماده 61 - به پزشکان و دندانپزشکان و پزشکیاران و داروسازان و ماماها و متخصصین فنی آتش‌نشانی که در شهرداریها خدمت می‌نمایند می‌توان حقوقی تا معادل حقوق و مزایایی که از بودجه دولت به کارمندان نظیر آنان در همان محل داده می‌شود با پیشنهاد شهرداری و موافقت انجمن شهر پرداخت نمود.

ماده 62 - به منظور راهنمایی و ایجاد هماهنگی در امور شهرداریها در سازمان وزارت کشور اداره‌ای به نام اداره کل امور شهرداریها پیش‌بینی و تأسیس می‌شود اداره کل امور شهرداریها موظف است سازمان فنی خود را تکمیل و همواره مهندسين تحصیل کرده که دارای مدارک علمی در رشته‌های مختلف فنی و تخصصی باشند در اختیار داشته باشد تا به منظور بازرسی شهرداریها و تهیه برنامه اصلاحات شهری و ساختمانی شهرها مورد استفاده قرار گیرند چنانچه از طرف شهرداری یا انجمن شهر تقاضای اعزام مأمور فنی شود با هزینه شهرداری به محل اعزام می‌گردند.

ماده 63 - اداره کل امور شهرداریها مجاز است برای ایفای وظایف مندرج در ماده 62 در صورتی که انتقال مهندسين ذیصلاحیت از سایر وزارتخانه‌ها و بنگاه‌های دولتی میسر نباشد تعداد کافی مهندسين تحصیل کرده که دارای مدارک علمی باشند برای اداره مرکزی و شهرداریها از محل 2% وصولی (مذکور در ماده 82) و یا اعتبار منظور در بودجه شهرداری محل به عنوان کارمند قراردادی استخدام کند.

ماده 64 - اداره کل امور شهرداریها در مرکز و شهرداریها با تصویب انجمن شهر می‌توانند به مأمورین فنی پایه‌دار و قراردادی که ارزش تحصیلات آنها لیسانس یا بالاتر باشد و همچنین به کمک مهندسينی که حداقل ده سال سابقه کار فنی در رشته مربوطه داشته باشند به شرط اشتغال به کار فنی در اداره کل امور شهرداریها و یا شهرداریهای کشور فوق‌العاده ویژه حداکثر تا میزان حقوق آنها پرداخت نمایند به مهندسين و کمک‌مهندسين مزبور مزایای دیگری از قبیل فوق‌العاده اضافه کار و امثال آن داده نخواهد شد.

تبصره - فوق‌العاده بدی آب و هوا و اشتغال خارج از مرکز و غیره مطابق آیین‌نامه مزایا فقط به حقوق تعلق خواهد گرفت.

ب - مقررات مالی

ماده 65 - هر شهرداری دارای بودجه‌ای است که پس از تصویب انجمن شهر قابل اجرا می‌باشد.

ماده 66 - سال مالی شهرداری یک سال شمسی است که از اول فروردین ماه شروع و در آخر اسفند ماه خاتمه می‌یابد.

ماده 67 - شهرداری مکلف است منتهی تا روز آخر دی ماه بودجه سالیانه خود را به انجمن پیشنهاد نماید و انجمن نیز باید قبل از اسفند ماه هر سال آن را رسیدگی و تصویب کند و همچنین شهرداری موظف است تفریغ بودجه هر سال را تا آخر اردیبهشت ماه سال بعد به انجمن تسلیم و انجمن نیز باید تا آخر خرداد ماه آن را رسیدگی و تصویب نماید.

تبصره - شهرداری مکلف است نسخه‌ای از بودجه و تفریغ بودجه را حداکثر تا 15 روز بعد از تصویب به وسیله فرماندار به وزارت کشور ارسال دارد.

ماده 68 - بودجه هر شهرداری به نسبت ذیل به مصارف معینه خواهد رسید:

1 - 40% برای هزینه عمران و اصلاحات شهری و امور خیریه.

2 - 10% برای امور بهداری موضوع ماده 80 این قانون.

3 - 5% برای امور فرهنگی موضوع ماده 80 این قانون.

4 - 3% برای کمک به امور تربیت بدنی موضوع بند 6 ماده 55 این قانون.

5 - 20% برای هزینه پرسنلی.

6 - 5% هزینه سرشماری موضوع ماده 81 این قانون.

7 - 19,5% برای هزینه اداری و تنظیف و امثال آن.

8 - 2% ارسالی به مرکز برای استخدام و تکمیل وسایل فنی و سایر وظایف

مربوطه اداره کل امور شهرداریها موضوع ماده شصت و سه این قانون.

تبصره - هر گونه استخدام به عنوان مهندس و ناظر فنی و سرکارگر و حسابدار و مأمور اداری و غیره از محل چهل درصد اختصاص به امور عمرانی ممنوع است. حقوق و هزینه پرسنلی هر سال باید بر طبق بودجه عمل شده سال قبل تنظیم شود و اضافات آن از 5% پرداختی سال قبل تجاوز نکند.

ماده 69 - شهرداریها مکلفند حقوق منتظرین خدمت و کسانی را که در حین انجام وظیفه در آن شهرداری معلق و بعد تبرئه می شوند ضمن اعتبار پرسنلی (موضوع بند 5 از ماده 68) تأمین و پرداخت نمایند.

ماده 70 - حقوق شهرداران به ترتیب ذیل تعیین می شود:

1 - شهردار تهران بیست هزار ریال ماهیانه.

حقوق شهرداران درجه اول حداکثر ماهیانه پانزده هزار ریال و درجه دوم ده هزار ریال بیشتر نبوده سایر درجات کمتر از سه هزار ریال نخواهد بود. درجات شهرداریها به نسبت درآمد آنها خواهد بود و به ترتیب ذیل تعیین می شوند:

شهرداریهایی که بیش از بیست میلیون ریال عایدی دارند درجه یک و شهرداریهای که بیش از ده میلیون ریال عایدی دارند درجه 2 و شهرداریهایی که کمتر از ده میلیون ریال عایدی دارند درجه 3 محسوب شده و در این صورت حقوق این شهردارها به تناسب عایدی و موافقت انجمن شهر تعیین می شود.

تبصره 1 - در هر صورت حقوق شهردار ماهیانه از بیست هزار ریال بیشتر و از سه هزار ریال کمتر نخواهد بود.

تبصره 2 - چنانچه کارمند رسمی پایه دار به سمت شهردار منصوب شود و حقوق رتبه و مزایای قانونی او از مبلغ مندرج در این ماده کمتر باشد شهرداری می تواند به جای حقوق مقطوع حقوق و مزایای قانونی او را پرداخت نماید.

ماده 71 - شهرداری مکلف است هر شش ماه یک بار منتهی تا پانزدهم ماه بعد صورت جامعی از درآمد و هزینه شهرداری را که به تصویب انجمن شهر رسیده برای اطلاع عموم منتشر و سه نسخه از آن را به وزارت کشور ارسال نماید و همچنین شهرداری مکلف است هر شش ماه یک دفعه آمار کلیه عملیات انجام شده از قبیل خیابان‌سازی و ساختمان‌عمارات و سایر امور اجتماعی و بهداشتی و امثال آن را برای اطلاع عموم منتشر نموده و نسخه‌ای از آن را به وزارت کشور بفرستد.

ماده 72 - در صورتی که برای رسیدگی به حساب شهرداریها لازم شود انجمن شهر یا شهرداری یا فرمانداری یا بخشداری می‌تواند از وزارت کشور به هزینه شهرداری درخواست اعزام بازرس یا حسابدار متخصص بنماید.

ماده 73 - کلیه عوارض و درآمد هر شهرداری منحصرأ به مصرف همان شهر خواهد رسید و در نقاطی که به موجب تبصره 2 ماده 1 این قانون جمعاً یک شهرداری تشکیل می‌شود تقسیم هزینه به نسبت درآمد هر یک از محلها می‌باشد.

ماده 74 - شهرداری باید با تصویب انجمن شهر آیین‌نامه اجرایی وصول عوارض شهرداری و آب‌بها و بهای برق و امثال آن را که از اهالی دریافت می‌نماید تدوین و تنظیم نماید.

تبصره - دفاتر اسناد رسمی مکلفند قبل از انجام معاملات قطعی نسبت به عوارض مستغلات و اراضی شهری مفصاحساب شهرداری را مطالبه و قبل از ارائه مفصاحساب از تنظیم سند خودداری نمایند.

ماده 75 - عوارض و درآمد شهرداری به وسیله مأمورین مخصوصی که از طرف شهرداری به نام مأمور وصول تعیین می‌شود دریافت خواهد شد و مأمورین وصول باید بر طبق مقررات امور مالی تضمین کافی بسپارند.

ماده 76 - شهرداری می‌تواند به تحصیلداران با تصویب انجمن شهر با توجه به سوابق خدمت و معلومات آنها مبلغی به عنوان فوق‌العاده ویژه ماهیانه پرداخت نماید مشروط بر این که جمع حقوق و فوق‌العاده مزبور از 3 هزار ریال در ماه تجاوز ننماید.

تبصره - به مأمورین مزبور به هیچ وجه فوق‌العاده اضافه کار و مزایای دیگری پرداخت نخواهد شد.

ماده 77 - رفع اختلاف بین مؤدی و شهرداری به کمیسیون مرکب از نماینده شهرداری و نماینده دادگستری و نماینده انجمن شهر ارجاع می‌شود ورأی کمیسیون مزبور قطعی است بدهیهایی که طبق رأی این کمیسیون تشخیص شود طبق مقررات اسناد رسمی قابل وصول می‌باشد.

در نقاطی که نماینده دادگستری نباشد فرماندار یا بخشدار قائم مقام او می‌باشد.

ماده 78 - عوارضی که توأم با مالیاتهای دولتی اخذ می‌شود به وسیله دارایی وصول و همچنین عوارض کالاهایی که باید شرکتها و مؤسسات پردازند به ترتیبی که شهرداری مقرر می‌دارد به وسیله همان مؤسسات دریافت می‌گردد و کلیه وجوهی که جمع‌آوری می‌شود باید در صورت وجود بانک در بانک متمرکز و در صورت نبودن بانک در شهر یا در محل نزدیک به آن شهرداری با نظارت انجمن در صندوق شهرداری متمرکز شود.

تبصره 1 - اداره دارایی موظف است هر 15 روز یک بار صورت درآمد شهرداری را که به بانک یا صندوق شهرداری تودیع کرده به شهرداری ارسال دارد.

تبصره 2 - وجوهی که به نام سپرده یا امانت به شهرداری داده می‌شود باید در حساب مخصوصی نگهداری شود و شهرداری به هیچ عنوان حق ندارد در وجوه سپرده و یا امانات دخل و تصرفی نماید.

ماده 79 - کلیه پرداختهای شهرداری در حدود بودجه مصوب با اسناد مثبت و رعایت مقررات در مورد مناقصه و مزایده به عمل خواهد آمد این اسناد باید به امضای رییس حسابداری و شهردار که ذیحساب است و یکی از اعضای انجمن که برای نظارت در مخارج از طرف انجمن تعیین می شود رسیده باشد. شهردار موظف است متنها تا پانزدهم هر ماه حساب درآمد و هزینه ماه قبل شهرداری را به انجمن شهر تسلیم کند.

در نقاطی که تاکنون شهرداری تشکیل نشده و بر طبق مقررات این قانون باید تشکیل شود هزینه انتخابات انجمن شهر از صندوق مرکزی اداره کل امور شهرداریها به طور وام پرداخت و پس از تشکیل شهرداری وام مزبور جزء دیون در بودجه شهرداری منظور و مسترد خواهد شد.

تبصره - اعتبارات مصوب برای بنگاه‌های خیریه زیر نظر هیأت مدیره هر بنگاه به مصرف خواهد رسید و هیأت مدیره طبق مقررات بازرگانی بانظارت انجمن وظایف محوله را انجام خواهد داد.

ماده 80 - شهرداریها مکلفند ده درصد از کلیه درآمد مستمر وصولی سالیانه خود را برای کمک به امور بهداری و 5 درصد از کلیه درآمد مستمر وصولی سالیانه خود را برای کمک به امور فرهنگی شهر (موضوع تبصره 1 ماده 8 قانون تعلیمات اجباری) اختصاص داده و برنامه عمل را طبق تشخیص و تصویب انجمن شهر و با استفاده از راهنماییهای فنی ادارات بهداری و فرهنگ محل به موقع اجراء گذارند.

تبصره 1 - انجمن شهر می تواند تمام عواید مذکور و یا قسمتی از آن را طبق برنامه مخصوص به وسیله ادارات بهداری و فرهنگ محل به مصرف برساند.

تبصره 2 - انجمن هر شهر نسبت به امور فرهنگی و بهداری محل نظارت خواهد داشت و در حدود مقررات چنانچه نقایصی مشاهده کردند در رفع آنها کوشش

خواهد نمود و نظریات خود را درباره جریان این امور به وزارتخانه‌های بهداری و فرهنگ ارسال خواهد داشت و وزارتخانه‌های مذکور مکلفند که آن پیشنهادها را مورد توجه قرار داده و نسبت به آن اقدام نمایند.

ماده 81 - شهرداریها مکلفند نیم درصد از عواید جاری و مستمر سالیانه خود را برای انجام امور سرشماری شهر اختصاص دهند.

ماده 82 - شهرداریهایی که درآمد سالیانه آنها از پانصد هزار ریال متجاوز باشد موظفند برای تأمین اعتبار مربوط به وظایف فنی اداره کل امور شهرداریها مذکور در ماده 63 و همچنین سایر وظایف آن اداره صدی دو درآمد و مستمر جاری خود را در آخر هر ماه به اداره کل امور شهرداریها پردازند و اگر شهرداریها نسبت به پرداخت صدی دو درآمد تعلل یا تأخیر نمودند وزارت کشور می‌تواند از محل عوارض توأم با مالیات یا سایر منابعی که به وسیله ادارات وابسته به وزارت دارایی وصول و ایصال می‌شود استیفای حق نموده و ادارات مذکور ملزم به اجرای دستور وزارت کشور می‌باشند.

تبصره - از محل صدی دو شهرداریها به هیچ عنوان پاداش به اعضای وزارت کشور و دیگران نمی‌توان پرداخت.

ماده 83 - اداره کل امور شهرداریها مکلف است برای اداره نمودن امور مالی و حسابداری شهرداریها از بین کارمندان شاغل یا منتظر خدمت وزارت کشور یا سایر وزارتخانه‌ها و یا شهرداریها به اشخاصی که استعداد این کار را داشته باشند تعلیمات لازمه علمی و عملی بدهد که عنداللزوم به شهرداریهایی که به حسابدار نیازمند باشند اعزام شوند. شهرداریها نیز مکلفند برای اداره امور مالی و حسابداری خود در صورت احتیاج در درجه اول وجود این اشخاص استفاده نمایند.

ماده 84 - مؤسسات وابسته به شهرداری از قبیل لوله کشی - آب - برق - اتوبوسرانی که دارای شخصیت حقوقی بشوند می توانند با اصول بازرگانی اداره شوند اساسنامه این قبیل مؤسسات باید به تصویب انجمن شهر و موافقت وزارت کشور برسد.

ماده 85 - شهرداری می تواند برای تخریب یا اصلاح سقف بازارها و دالانهای عمومی و خصوصی و ساختمانهایی که محل صحت عمومی تشخیص می دهد پس از موافقت انجمن شهر و جلب نظر اداره بهداری هر محل بر وفق تبصره دوم از ماده یازدهم قانون توسعه معابر اقدام کند.

فصل هشتم - در مقررات جزایی

ماده 86 - هر یک از اعضاء انجمن نظارت انتخابات انجمن شهر اعم از مرکزی و شعب و متصدیان صندوق به هر نحوی از انحاء در امر انتخابات مرتکب جعل و تزویر و یا تقلب شوند بر طبق مقررات قانون مجازات عمومی مورد تعقیب قرار خواهند گرفت شرکاء و معاونین جرم نیز مشمول مقررات این قانون خواهند بود.

ماده 87 - هر یک از اعضاء انجمن نظارت اعم از مرکزی و شعب که بدون علت موجه باعث تعطیل یا تعویق جریان انتخابات بشوند و یا صورت مجلس نتیجه انتخابات را در مدت مقرر قانونی به انجمن مرکزی نفرستند و یا معلوم شود که موجبات انجام نشدن انتخابات را در قلمرو خود به هر نحو که بوده باشد فراهم کرده باشند در مراجع قضایی مورد تعقیب واقع و به شش ماه تا سه سال حبس تأدیبی و به پنج هزار ریال تا پنجاه هزار ریال جزای نقدی محکوم می شوند.

ماده 88 - انتخاباتی که مبنی بر تطمیع یا تهدید (جانی - مالی - شرفی) باشد از درجه اعتبار ساقط است تهدید و یا تطمیع کننده اگر از مأمورین دولتی یا از اعضاء انجمن اعم از مرکزی یا شعب یا از داوطلبان نمایندگی باشد به شش ماه تا سه سال حبس تأدیبی و به تأدیه یک هزار تا پنجاه هزار ریال جریمه نقدی

محکوم خواهد شد هر گاه تهدید یا تطمیع کننده غیر از اشخاص مذکور باشد به حبس تأدیبی از سه ماه تا یک سال و جزای نقدی از پانصد ریال تا ده هزار ریال محسوبند.

کسانی که آراء انتخابیه را خرید و فروش نمایند اگر از مأمورین دولتی یا از اعضای انجمن اعم از مرکزی یا شعب یا از داوطلبان نمایندگی باشند طبق قسمت اول این ماده و اگر غیر از اشخاص مذکور باشند به مجازات قسمت اخیر این ماده محکوم می شوند و در هر صورت تطمیع شوندگان نیز شریک جرم محسوب می شوند.

ماده 89 - هر کس با شناسنامه ای که متعلق به او نباشد و یا با شناسنامه مجعول رأی بدهد و یا از شناسنامه خود بیش از یک نسخه داشته باشد و به استناد آن بیش از یک دفعه رأی بدهد به حبس تأدیبی از یک ماه تا شش ماه و به جزای نقدی از پانصد ریال تا پنج هزار ریال محکوم خواهد شد مجازات فوق درباره هر کس که به نحوی از انحاء در یک دوره انتخابیه بیش از یک مرتبه رأی بدهد اجرا می شود.

تبصره - در موارد مذکوره در فوق انجمن نظارت مرکزی و شعب باید صورتمجلس تهیه نموده و فوراً نزد مقامات صالحه بفرستند.

ماده 90 - کسانی که به موجب مقررات این قانون محکومیت قطعی پیدا کنند از حق انتخاب کردن و انتخاب شدن در دو دوره محروم خواهند شد.

ماده 91 - هر گاه اعضاء انجمن یا شهرداران غیر کارمند دولت مرتکب جرائم مذکور در قانون اصلاح ماده 19 اصلاحی قانون کیفر عمومی شوند مانند کارمندان دولت درباره آنها عمل خواهد شد. در صورتی که عضو انجمن به ارتکاب اعمال زیر متهم گردد و مورد تعقیب دادسرا قرار گیرد پس از صدور کیفرخواست دادستان از عضویت انجمن معلق و در صورت ثبوت جرم علاوه

بر مجازاتی که در قوانین برای این گونه اعمال مقرر است مرتکب برای دو دوره از حق عضویت انجمن نیز محروم می گردد.

1 - در مورد تبانی با مقاطعه کاران و اشخاص طرف معامله یا شهرداری اعم از این که تبانی مستقیم باشد یا غیر مستقیم.

2 - در مورد اعمال اغراض شخصی در کارهای شهرداری که بالنتیجه باعث اختلال امور و موجب زیان شهر و شهرداری شود.

تبصره - رسیدگی در دو مورد اخیر دادگاهها خارج از نوبت و فوری به عمل خواهد آمد.

ماده 92 - نوشتن هر نوع مطلبی یا الصاق هر نوشته‌ای بر روی دیوارهای شهر که مخالف مقررات انجمن شهر باشد ممنوع است مگر در محلهایی که شهرداری برای نصب و الصاق اعلانات معین می کند و در این محلهها فقط باید به نصب و الصاق آگهی اکتفا کرد و نوشتن روی آن نیز ممنوع است متخلف علاوه بر تأدیه خسارت مالکین به پرداخت پانصد تا یک هزار ریال جریمه محکوم خواهد شد.

فصل نهم - خاتمه

ماده 93 - از تاریخ تصویب این قانون لایحه شهرداری مصوب یازدهم آبان ماه 1331 و لوایح متمم آن و همچنین کلیه قوانینی که با این قانون مغایرت دارد ملغی است.

ماده 94 - از تاریخ ابلاغ این قانون به دولت انجمنهایی که به موجب قوانین قبلی تشکیل شده منحل شناخته می شود و وزارت کشور مکلف است مراتب را به انجمنها ابلاغ و بر طبق ماده 43 این قانون برای شروع انتخابات و تشکیل انجمن جدید اقدام نماید.

ماده 95 - وزارتین کشور و دادگستری مأمور اجرای این قانون می باشند.

چون به موجب قانون تمدید مدت قانون الغاء کلیه لوایح مصوب آقای دکتر مصدق ناشیه از اختیارات لوایحی که ظرف مدت معینه در قانون تقدیم و به تصویب کمیسیونهای مشترک برسد تا تصویب نهایی مجلسین قابل اجرا خواهد بود بنا بر این لایحه قانونی راجع به شهرداریها که در تاریخ یازدهم تیرماه یک هزار و سیصد و سی و چهار به تصویب کمیسیونهای مشترک مجلسین رسیده موقتاً قابل اجراء می باشد.

رییس مجلس شورای ملی - رضا حکمت

رییس مجلس سنا - سید حسن تقی زاده

***

رد لایحه بند 25 ماده 55 قانون شهرداری و تبصره ذیل آن

مصوب 1344/11/26

ماده واحده - بند 25 از ماده 55 قانون شهرداری و تبصره ذیل آن مصوب سال 34 به شرح زیر اصلاح و به موقع اجرا گذارده شود:

بند 25 - ساختن خیابانها و آسفالت کردن سواره‌روهای معابر و مطلق کوچه‌های عمومی و انهار و جدولهای طرفین از سنگ و آسفالت و امثال آن به عهده شهرداری هر محل می باشد ولی ساختن پیاده‌روها از سنگ یا آسفالت یا بلوکهای سیمانی در خیابان یا معبری که پیاده‌رو داشته باشد طبق نظر و دستور شهرداری به عهده مالکین منازل و مستغلات و اراضی است.

تبصره - در هر خیابان که شهرداری دست به کار کف‌سازی سواره رو می شود ساختمان پیاده‌روهای آن خیابان از سنگ یا آسفالت یا بلوکهای سیمانی یا نظایر آن طبق تشخیص و دستور شهرداری برای مالکین مجاور و نمایندگان قانونی آنها اجباری است و در صورت امتناع مالکین مجاور پیاده‌روها از اقدام به

ساختمان پیاده‌رو سهمی خود شهرداری می‌تواند مستقیماً اقدام نموده هزینه آن را به اضافه ده درصد از مالکین ممتنع مطالبه و دریافت نماید. وزارت کشور مأمور اجرای این قانون می‌باشد.

لایحه فوق که به موجب ماده واحده مصوب بیستم آذر ماه 1342 به مجلس سنا تقدیم شده بود در کمیسیونهای مربوط مجلسین رد شد.

گزارش کمیسیونهای مزبور مبنی بر رد لایحه فوق در جلسه روز دوشنبه 20 دی ماه 1344 به تصویب مجلس سنا رسیده و در تاریخ روز سه‌شنبه بیست و ششم بهمن ماه 1344 مورد تصویب مجلس شورای ملی قرار گرفت.

***

قانون اصلاح پاره‌ای از مواد قوانین مربوط به شهرداری و نوسازی و عمران شهری مصوب 1351/4/7

ماده واحده - مواد ذیل از قانون شهرداری و قانون نوسازی و عمران شهری به شرح زیر اصلاح می‌شود:

1 - در تبصره یک ماده 23 قانون اصلاح قانون نوسازی و عمران شهری مصوب سال 1350 بعد از عبارت (نقشه‌های تفصیلی را تهیه و اراضی) و همچنین بعد از عبارت (اراضی بایر و مزروعی) عبارت "و باغ‌ها" اضافه می‌شود.

2 - شهرداری پایتخت مجاز است موارد مذکور در بند 8 ماده 55 و ماده 84 قانون شهرداری مصوب سال 1334 و مواد 54 و 111 قانون اصلاح پاره‌ای از مواد و الحاق مواد جدید به قانون شهرداری مصوب سال 1345 و همچنین تبصره 5 ماده 2 و مواد 15 - 16 - 22 و 31 قانون نوسازی و عمران شهری مصوب سال 1347 را پس از تصویب انجمن شهر به موقع اجرا بگذارد.

تبصره - وزارت کشور می تواند به هر یک از شهرداریها که مقتضی بداند اجازه دهد تمام یا برخی از مواد و تبصره های مندرج در این بند را پس از تصویب انجمن شهر مربوط به موقع اجراء بگذارد.

قانون فوق مشتمل بر یک ماده پس از تصویب مجلس شورای ملی در جلسه روز سه شنبه 1351,3,16 در جلسه فوق العاده روز چهارشنبه هفتم تیر ماه یک هزار و سیصد و پنجاه و یک شمسی به تصویب مجلس سنا رسید.

نایب رئیس مجلس سنا - دکتر سید محمد سجادی

***

قانون اصلاح پاره ای از مواد و الحاق مواد جدید به قانون

شهرداری مصوب سال 1334 مصوب 1345/11/27

قسمت اول - اصلاحات مواد قانون شهرداری مصوب سال 1334

ماده واحده - مادام که قانون شهرداری مصوب کمیسیونهای مشترک مجلسین مورخ 1334 به تصویب نهایی مجلسین نرسیده است به دولت اجازه داده می شود مواد زیر را به عنوان اصلاحی و الحاقی به قانون مزبور به مورد اجرا بگذارد.

1 - مواد 5 و 6 حذف می شود.

2 - ماده 7 به شرح زیر اصلاح و تبصره ای به آن الحاق می شود.

ماده 7 - تعداد اعضای انجمن شهرها بدین ترتیب تعیین می شود:

تهران سی نفر.

شهرهای از دویست و پنجاه هزار نفر جمعیت به بالا پانزده نفر.

شهرهای از صد هزار نفر تا دویست و پنجاه هزار نفر جمعیت دوازده نفر.

شهرهای از پنجاه هزار تا صد هزار نفر جمعیت نه نفر.

شهرهای از ده هزار تا پنجاه هزار نفر جمعیت هفت نفر.

شهرهای کمتر از ده هزار نفر پنج نفر.

تبصره - جمعیتی که ملاک تعیین عده نمایندگان هر شهر است تا سه دوره مأخذ عمل خواهد بود و پس از آن اگر اضافه یا نقصانی حاصل کند آن اضافه یا نقصان در انتخابات دوره چهارم رعایت خواهد شد.

3 - تبصره زیر به ماده 8 اضافه می شود:

تبصره - رأی دهندگان موظفند قبل از دادن رأی برگ انتخاباتی تحصیل کنند. نحوه تنظیم دفاتر ثبت نام و صدور برگ انتخاباتی و تشخیص صلاحیت رأی دهندگان بر اساس مقررات این قانون به موجب آیین نامه ای خواهد بود که ظرف دو ماه از تاریخ تصویب این قانون از طرف وزارت کشور تهیه و به تصویب هیأت وزیران برسد.

4 - بندهای 1 و 4 ماده 10 به شرح زیر اصلاح می شود:

بند 1 - نخست وزیر و وزیران و معاونین آنها و نمایندگان مجلسین و استانداران و فرمانداران و شهرداران و بخشداران و معاونین آنها رؤسای دادگاهها و دادستانها و بازپرسان و رؤسای ادارات دولتی و سازمانهای وابسته به دولت به استثنای استادان دانشگاه.

بند 4 - هیچ یک از کارمندان و کارگران ادارات و بنگاههای دولتی و سازمانهای وابسته به دولت و کسانی که به نحوی از انحاء از شهرداری مستمرأ حقوق و یا کمک مالی دریافت می دارند در حوزه مأموریت خود نمی توانند انتخاب شوند مگر این که قبل از نشر اعلان انتخابات بازنشسته شده یا استعفا داده یا از خدمت خارج شده باشند که در این صورت انتخاب آنان مانعی ندارد.

تبصره - در نقاطی که دولت مقتضی بداند و اعلام نماید شرکت کارمندان و کارگران سازمانهایی که با سرمایه دولت تشکیل شده ولی به صورت بازرگانی اداره می شوند در انتخابات انجمن شهر بلامانع است.

5 - ماده 11 به شرح زیر اصلاح می شود:

ماده 11 - از اشخاصی که با یکدیگر قرابت نسبی یا سببی تا درجه سوم دارند فقط آن کسی که رأی او بیشتر است می تواند عضویت یک انجمن را دارا باشد و در صورت تساوی آراء یکی از آنها به حکم قرعه معین خواهد شد و اگر قرابت پس از اتمام انتخابات و صدور اعتبارنامه معلوم گردد در نخستین جلسه انجمن به حکم قرعه یک نفر ابقاء می شود و به جای شخص یا اشخاصی که خارج شده اند از شخص و یا اشخاصی که بعد از آنها رایشان بیشتر است دعوت خواهد شد.

6 - ماده 14 به شرح زیر اصلاح می شود و تبصره آن به قوت خود باقی است:

ماده 14 - فرماندار یا بخشدار حداکثر به فاصله ده روز پس از وصول دستور وزارت کشور اعلانی به مضمون زیر در هر حوزه انتخابیه منتشر می کند.

داوطلبان عضویت انجمن شهر باید داوطلبی خود را حداکثر تا پانزده روز از تاریخ صدور آگهی شخصاً یا به وسیله اشخاص دیگر به فرمانداری (یا بخشداری) کتبی اطلاع دهند و برای این که داوطلب نمایندگی شناخته شوند باید در شهرهایی که بیش از یکصد و پنجاه هزار نفر جمعیت دارد یکصد نفر و در شهرهایی که بیش از یکصد هزار نفر جمعیت دارد پنجاه نفر و در شهرهایی که بیش از پنجاه هزار نفر جمعیت دارد سی نفر و در شهرهایی که تا پنجاه هزار نفر جمعیت دارد بیست نفر آنها را معرفی کنند.

معرفی کنندگان باید واجد شرایط انتخاب کننده بوده و برگ انتخاباتی داشته باشند و معرفی نامه ای طبق نمونه ای که از طرف وزارت کشور تهیه خواهد شد به فرمانداری یا بخشداری تسلیم کنند فرماندار یا بخشدار طبق مقررات ماده 15 این قانون اسامی واجدین شرایط را در حوزه انتخابیه اعلان می کنند و رای دهندگان در موقع رأی دادن فقط می توانند به آنان رأی دهند.

7 - ماده 15 و تبصره‌های 1 و 3 آن به شرح زیر اصلاح و تبصره 4 حذف می‌شود:

ماده 15 - پس از انتشار اعلان اسامی داوطلبان نمایندگی فرماندار یا بخشدار بلافاصله کمیسیونی مرکب از خود و رییس دادگاه شهرستان یا بخش و رییس بهداری و رییس آموزش و پرورش (یا قائم مقام آنان در صورت غیبت یا نبودن در محل) و یک نفر معتمد محل تشکیل داده بدو کمیسیون به صلاحیت داوطلبان نمایندگی رسیدگی و پس از آن اسامی واجدین شرایط در حوزه انتخابیه را اعلان می‌کند و رأی‌دهندگان فقط می‌توانند به آنان رأی بدهند سپس کمیسیون پانزده نفر از طبقات زیر:

1 - علماء.

2 - استادان دانشکده‌ها و دبیران و پزشکان و مهندسين و وکلای دادگستری.

3 - بازرگانان و پیشه‌وران.

4 - کشاورزان.

5 - کارگران.

از هر طبقه سه نفر که واجد شرایط انتخاب شدن باشند تعیین و دعوت می‌کنند تا آنان هفت نفر را به عنوان عضو اصلی و هفت نفر را به عنوان عضو علی‌البدل از بین خود یا خارج فی‌المجلس برای تشکیل انجمن نظارت انتخابات به اکثریت نسبی و با رأی مخفی انتخاب کنند در انتخاب مزبور حضور دو ثلث از مدعوین کافی خواهد بود.

تبصره 1 - در نقاطی که ادارات دادگستری یا بهداری یا آموزش و پرورش نباشد به جای آنان از رؤسای سایر ادارات یا معتمدین محل برای تشکیل کمیسیون پنج نفری دعوت می‌شود تا وظائف مقرر را انجام دهند و

همچنین در صورتی که یک یا چند طبقه از طبقات پنجگانه وجود نداشته باشد کسری عده از سایر طبقات انتخاب می‌شود.

تبصره 2 - شهرهایی که جمعیت آنان کمتر از ده هزار نفر باشد تعداد مدعوین برای انتخاب هیأت نظارت از هر طبقه دو نفر خواهد بود.

8 - ماده 16 به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده 16 - کسانی که داوطلب نمایندگی هستند نباید جزو طبقات پنجگانه و معتمدین محل و انجمن نظارت و شعب آن دعوت شوند ولی هر داوطلب می‌تواند برای نظارت در اخذ و قرائت آراء نماینده‌ای به انجمن نظارت و شعب معرفی کند.

9 - بند 1 ماده 24 به شرح زیر اصلاح می‌شود:

بند 1 - محل انعقاد انجمن و شعب آن و ساعات اخذ رأی که باید در تمام شعب در یک روز جمعه به عمل آید و کمتر از 6 ساعت و بیش از هشت ساعت نباشد. ساعات اخذ آراء از ساعت هشت صبح الی 12 و از ساعت 14 تا خاتمه مدت خواهد بود.

10 - ماده 24 به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده 24 - رأی باید مخفی باشد و همین که رأی دهنده به اتاق انجمن یا شعبه وارد و وجود شرائط رأی دادن در او تشخیص داده شد باید رأی خود را شخصاً در حضور انجمن در صندوق انداخته خارج شود. برگ انتخاباتی رأی دهنده پس از ثبت در دفتر انجمن طبق آیین‌نامه مربوط ابطال خواهد شد.

11 - ماده 29 به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده 29 - در حوزه‌هایی که بر طبق ماده 19 برای تسریع اخذ رأی شعب انجمن در آن حوزه‌ها تشکیل می‌گردد صورت مجلس استخراج آراء هر شعبه در ورقه مخصوص با ذکر اسامی و عده آراء هر یک از اشخاصی که رأی دارند نوشته

شده و اعضاء شعبه آن را امضاء می کنند و به انضمام اوراق لازم درپاکتی که لاک شده و به مهر شعبه رسیده باشد به انجمن نظارت فرستاده می شود اسامی مندرج در صورت مجلس یا شعب با آرایبی که انجمن نظارت استخراج کرده در ورقه جداگانه جمع و کسی که از مجموع آراء حائز اکثریت باشد معلوم می گردد. اوراق رای هر حوزه تا گذشتن مدت اعتراض و خاتمه رسیدگی در صندوق انجمن که لاک می شود و به مهر اعضاء می رسد باقی می ماند و پس از گذشتن مدت اعتراض با حضور عده ای از رأی دهندگان اوراق مزبور را معدوم می سازند (به استثناء آنچه در مواد قبل ذکر شده و باید ضمیمه صورت مجلس باشد) انجمن نظارت حق معدوم کردن آراء را قبل از گذشتن مدت اعتراض و یا پایان رسیدگی ندارد.

12 - ماده 30 به شرح زیر اصلاح می شود:

ماده 30 - ضمن انتشار صورت منتخبین انجمن نظارت تاریخ قبول شکایات را که باید از فردای همان روز شروع شود تعیین و اگر از انتخاب کنندگان یا انتخاب شوندگان کسی از جریان انتخابات شکایت داشته باشد ظرف یک هفته به اطلاع انجمن نظارت می رساند و انجمن نظارت بعد از انقضای یک هفته شکایتی نمی پذیرد و منتهی ظرف یک هفته به شکایات واصله با حضور کمیسیون پنج نفری رسیدگی می کند در صورتی که شکایت وارد باشد و ثابت شود که در انتخابات اعمالی بر خلاف قانون صورت گرفته و یا منتخب دارای شرایط مقرر در ماده 9 نیست مراتب را در صورت مجلس ذکر می کند و آن را به وسیله فرماندار یا بخشدار به وزارت کشور اعلام می نماید و آن وزارتخانه بلافاصله ترتیب تجدید انتخاب جانشین منتخب یا منتخبین را که مردود شناخته شده اند می دهد.

13 - ماده 33 به شرح زیر اصلاح و تبصره ذیل آن حذف می شود:

ماده 33 - به محض این که انتخابات خاتمه یافت و اعتبارنامه دو ثلث از نمایندگان صادر و به آنها داده شد فرماندار یا بخشدار مکلف است ظرف یک هفته وسائل تشکیل انجمن را فراهم سازد انجمن بلافاصله تحت ریاست مسن ترین اعضاء و به منشیگری دو نفر از جوانترین اعضاء تشکیل جلسه داده به شرح ماده 35 سوگند یاد می کند و سپس به انتخاب هیأت رئیسه مرکب از یک رییس و یک یا دو نایب رییس و دو منشی به رأی مخفی و اکثریت نسبی برای مدت یک سال اقدام می نماید و هرگاه در انتخاب اعضاء هیأت رئیسه تساوی آراء حاصل شود با قرعه از بین انتخاب شدگان تعیین خواهد شد انتخاب مجدد همان اشخاص بعد از انقضای مدت یک سال بلامانع است.

14 - ماده 35 به شرح زیر اصلاح و تبصره ای به آن الحاق می شود:

ماده 35 - اعضاء انجمن در اولین جلسه که به ریاست مسن ترین اعضاء تشکیل می شود سوگند یاد خواهند کرد. همچنین در هر موقع که عضو جدیدی وارد انجمن شود آن عضو در اولین جلسه انجمن سوگند یاد خواهد کرد. متن سوگندنامه: امضاکننده یا امضاکنندگان زیر خداوند را به شهادت طلبیده و به قرآن مجید سوگند یاد می کنیم که در انجام وظایف قانونی خود ساعی بوده مادام که در انجمن شهر عضویت داریم با نهایت جد و جهد و رعایت صرفه و صلاح در پیشرفت امور شهر و شهرداری اهتمام نمائیم.

تبصره - پیروان اقلیتهای مذهبی به کتاب دینی خود سوگند یاد می کنند.

15 - ماده 37 به شرح زیر اصلاح می گردد و تبصره آن به قوت خود باقی است:
ماده 37 - هر یک از اعضاء انجمن که بدون عذر موجه دو جلسه متوالی یا سه جلسه متناوب در سه ماه غیبت کرد مستعفی محسوب می شود و از اولین شخصی که در فهرست منتخبین رأی بیشتری داشته و واجد شرایط هم باشد دعوت به

عمل می آید و در صورت تساوی آراء عضو مزبور به قیدقرعه تعیین خواهد شد و در صورت فوت یا استعفاء تعیین جانشین به طریق فوق به عمل می آید. اعضاء انجمن برای شرکت در جلسات انجمن حق حضور دریافت خواهند داشت و میزان حق جلسه طبق آیین نامه ای خواهد بود که از طرف وزارت کشور تهیه و به تصویب هیأت دولت خواهد رسید.

16 - ماده 41 به شرح زیر اصلاح می شود:

ماده 41 - انجمن شهر غیر قابل انحلال است مگر این که اقداماتی بر خلاف وظائف مقرر و یا مخالف مصالح عمومی محل انجام دهد که در این صورت پس از وصول گزارش استاندار یا فرماندار کل وزارت کشور موضوع را برای رسیدگی به هیأت سه نفری مرکب از یک نفر از شخصیت های مورد اعتماد به انتخاب نخست وزیر و یکی از معاونان وزارت کشور به انتخاب وزیر کشور و یکی از معاونان وزارت دادگستری به انتخاب وزیر دادگستری ارجاع خواهد کرد و در صورتی که انحلال انجمن شهر مورد تایید هیأت مزبور واقع گردد گزارش از طرف وزارت کشور برای اخذ تصمیم نهایی و صدور تصویب نامه به هیأت دولت فرستاده خواهد شد در صورت انحلال انجمن شهر وزارت کشور مکلف است ظرف سه ماه ترتیب تجدید انتخاب انجمن شهر را بدهد.

17 - بند 3 از ماده 45 به شرح زیر اصلاح و تبصره ای به آن الحاق می شود:

3 - تصویب معاملات و نظارت در آنها اعم از خرید و فروش و مقاطعه و اجاره و استجاره به نام شهر با در نظر گرفتن صرفه و صلاح و با رعایت مقررات آیین نامه مالی شهرداریها پیش بینی شده در این قانون.

تبصره - به منظور تسریع در پیشرفت امور شهرداری انجمن شهر می تواند اختیار تصویب و انجام معاملات را تا میزان معینی با رعایت آیین نامه معاملات شهرداری به شهردار واگذار کند.

18 - ماده 50 و تبصره‌های ذیل آن به شرح زیر اصلاح و تبصره 3 به آن الحاق می‌شود:

ماده 50 - انجمن شهر مکلف است پس از رسمیت یافتن بلافاصله و قبل از شروع به کار یک نفر را که در انجمن شهر عضویت نداشته و واجد شرایطی باشد که طبق تبصره 1 این ماده تعیین شده برای مدت دو سال با رأی مخفی به اکثریت تام از دو ثلث اعضاء انجمن شهر به سمت شهردار انتخاب و به فرماندار اعلام کند.

فرماندار شهردار منتخب را به وزارت کشور معرفی و مراتب را به انجمن شهر اطلاع می‌دهد. شهردار منتخب پس از معرفی به وزارت کشور بلافاصله شروع به کار خواهد کرد تجدید انتخاب وی بلامانع است.

تبصره 1 - شرایط احراز سمت شهردار طبق آیین‌نامه‌ای خواهد بود که بنا به پیشنهاد وزارت کشور به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.
تبصره 2 - دوره خدمت شهردار در امور زیر خاتمه می‌پذیرد.
1 - استعفاء کتبی.

2 - موقعی که انجمن شهر با رعایت مفاد ماده 53 قانون رأی به برکناری شهردار صادر نماید.

3 - در موارد تعلیق طبق مقررات قانونی.

4 - در صورت انحلال انجمن یا خاتمه دوره قانونی آن.

5 - در صورت فقدان هر یک از شرایط مربوط به انتخاب شهردار.

تبصره 3 - در صورتی که انجمن شهر یک ماه پس از رسمیت یافتن موفق به انتخاب شهردار نشود انجمن منحل و طبق مفاد این قانون تجدید انتخاب خواهد شد.

19 - ماده 52 به شرح زیر اصلاح می‌شود و تبصره آن به قوت خود باقی است.

ماده 52 - حکم انتصاب شهردار پس از معرفی فرماندار از طرف وزارت کشور صادر می‌شود برای شهردار تهران و شهرداریهای مراکز استان به پیشنهاد وزارت کشور فرمان همایونی صادر خواهد شد.

20 - ماده 54 و تبصره آن به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده 54 - سازمان اداری شهرداریها به نسبت بودجه و درآمد و حجم کار شهرداری از طرف شهرداری با اطلاع انجمن شهر تهیه و پس از تصویب وزارت کشور به موقع اجرا گذاشته خواهد شد.

تبصره - شهردار می‌تواند قسمتی از وظایف و اختیارات خود را با تصویب انجمن شهر و به موجب حکم کتبی به معاون یا سایر مسئولان شهرداری واگذار کند.

21 - ماده 55 و اصلاحات آن:

الف - تبصره 1 و 2 ماده 55 به شرح زیر اصلاح می‌شود:

تبصره 1 - سد معابر عمومی و اشغال پیاده‌روها و استفاده غیر مجاز آنها و میدانها و پارکها و باغهای عمومی برای کسب و یا سکنی و یا هر عنوان دیگری ممنوع است و شهرداری مکلف است از آن جلوگیری و در رفع موانع موجود و آزاد نمودن معابر و اماکن مذکور فوق وسیله مأمورین خود راساً اقدام کند. در مورد دکه‌های منصوب قبل از تصویب این قانون شهرداری مکلف است نسبت به برداشتن آنها اقدام و چنانچه صاحبان این قبیل دکه‌ها ادعای خسارتی داشته باشند با نظر کمیسیون مقرر در ماده 77 نسبت به جبران خسارت آنها اقدام کند ولی کسانی که بعد از تصویب این قانون اقدام به نصب دکه‌هایی در معابر عمومی کنند شهرداری موظف است راساً و به وسیله مأمورین خود در برداشتن این قبیل دکه‌ها و رفع سد معبر اقدام کند و اشخاص مزبور حق ادعای هیچ گونه خسارتی نخواهند داشت.

تبصره 2 - احداث تأسیسات تولید و توزیع برق و تعیین نرخ آن در شهرها تا موقعی که وزارت آب و برق نیروی آن را تأمین نکرده است با موافقت قبلی وزارت آب و برق به عهده شهرداری است.

تهیه آب مشروب شهرها و تأمین وسائل توزیع و وضع مقررات مربوط به آن و همچنین تعیین نرخ آب در شهرها به استثنای مواردی که سازمانهای تابعه وزارت آب و برق عهده دار آن هستند با تصویب انجمن شهر به عهده شهرداری خواهد بود. این قبیل شهرداریها می توانند با تصویب انجمن شهر و تایید وزارت کشور تهیه آب مشروب و توزیع آن را به مؤسساتی که طبق اصول بهداشتی عمل نمایند واگذار کنند.

تبصره 3 - مؤسسات خیریه که تأمین آب شهرها را قبل از تصویب این قانون به عهده داشته اند و عملیات آنها مورد تایید شهرداری محل و وزارت کشور باشد می توانند کماکان به کار خود ادامه دهند.

ب - بند 6 ماده 55 به شرح زیر اصلاح و دو تبصره به آن الحاق می شود:
بند 6 - اجرای تبصره 1 ماده 8 قانون تعلیمات اجباری و تأسیس مؤسسات فرهنگی و بهداشتی و تعاونی مانند بنگاه حمایت مادران و نوانخانه و پرورشگاه و درمانگاه و بیمارستان و شیرخوارگاه و تیمارستان و کتابخانه و کلاسهای مبارزه با بیسوادی و کودکستان و باغ کودکان و امثال آن در حدود اعتبارات مصوب و همچنین کمک به این قبیل مؤسسات و مساعدت مالی به انجمن تربیت بدنی و پیشاهنگی و کمک به انجمنهای خانه و مدرسه واردوی کار.

شهرداری در این قبیل موارد و همچنین در مورد موزهها و خانههای فرهنگی و زندان با تصویب انجمن شهر از اراضی و ابنیه متعلق به خود با حفظ مالکیت به رایگان و یا با شرایط معین به منظور ساختمان و استفاده به اختیار مؤسسات مربوط خواهد گذاشت.

تبصره 1 - تبصره ماده 5 قانون نظارت در مصرف سهمیه فرهنگ از درآمد شهرداریها مصوب 34,3,28 به قوت خود باقی است.

تبصره 2 - تبصره 59 قانون بودجه سال 1339 کل کشور به قوت خود باقی است.

پ - بند 9 ماده 55 به شرح زیر اصلاح می گردد:

بند 9 - انجام معاملات شهرداری اعم از خرید و فروش اموال منقول و غیرمنقول و مقاطعه و اجاره و استجاره پس از تصویب انجمن شهر با رعایت صلاح و صرفه و مقررات آیین نامه مالی شهرداریها پیش بینی شده در این قانون.

ت - بند 10 ماده 55 قانون مصوب 1334 به قوت خود باقی است.

ث - بند 14 ماده 55 به شرح زیر اصلاح و تبصره ای به آن الحاق می شود:

بند 14 - اتخاذ تدابیر مؤثر و اقدام لازم برای حفظ شهر از خطر سیل و حریق و همچنین رفع خطر از بناها و دیوارهای شکسته و خطرناک واقع در معابر عمومی و کوچه ها و اماکن عمومی و دالانهای عمومی و خصوصی و پر کردن و پوشاندن چاهها و چاله های واقع در معابر و جلوگیری از گذاشتن هر نوع اشیاء در بالکنها و ایوانهای مشرف و مجاور به معابر عمومی که افتادن آنها موجب خطر برای عابرین است و جلوگیری از ناودانها و دودکشهای ساختمانها که باعث زحمت و خسارت ساکنین شهرها باشد.

تبصره - در کلیه موارد مربوط به رفع خطر از بناها و غیره و رفع مزاحمتهای مندرج در ماده فوق شهرداری پس از کسب نظر مأمور فنی خود به مالکین یا صاحبان اماکن یا صاحبان ادوات منصوب ابلاغ مهلت دار متناسبی صادر می نماید و اگر دستور شهرداری در مهلت معین به موقع اجرا گذاشته نشود، شهرداری راساً با مراقبت مأمورین خود اقدام به رفع خطر یا مزاحمت خواهد نمود و هزینه مصروف را به اضافه صدی پانزده خسارت از طرف

دریافت خواهد کرد. مقررات فوق شامل کلیه اماکن عمومی مانند سینماها - گرمابه‌ها - مهمانخانه‌ها - دکاکین - قهوه‌خانه‌ها - کافه رستورانها - پاساژها و امثال آن که محل رفت و آمد مراجعه عمومی است نیز می‌باشد.

ج - بند 20 ماده 55 به شرح زیر اصلاح و تبصره‌ای به آن الحاق می‌شود:
بند 20 - جلوگیری از ایجاد و تأسیس کلیه اماکن که به نحوی از انحاء موجب بروز مزاحمت برای ساکنین یا مخالف اصول بهداشت در شهرهاست. شهرداری مکلف است از تأسیس کارخانه‌ها - کارگاهها - کارآزهای عمومی و تعمیرگاهها و دکانها و همچنین از مراکزی که مواد محترقه می‌سازند و اصطبل چهارپایان و مراکز دامداری و به طور کلی تمام مشاغل و کسب‌هایی که ایجاد مزاحمت و سر و صدا کند یا تولید دود یا عفونت و یا تجمع حشرات و جانوران نماید جلوگیری کند و در تخریب کوره‌های آجر و گچ و آهک‌پزی و خزینه گرمابه‌های عمومی که مخالف بهداشت است اقدام نماید و یا نظارت و مراقبت در وضع دودکشهای اماکن و کارخانه‌ها و وسائط نقلیه که کار کردن آنها دود ایجاد می‌کند از آلوده شدن هوای شهر جلوگیری نماید و هرگاه تأسیسات مذکور فوق قبل از تصویب این قانون به وجود آمده باشد آنها را تعطیل کند و اگر لازم شود آنها را به خارج از شهر انتقال دهد.

تبصره - شهرداری در مورد تعطیل و تخریب و انتقال به خارج از شهر مکلف است مراتب را ضمن دادن مهلت مناسبی به صاحبان آنها ابلاغ نماید و اگر صاحب ملک به نظر شهرداری معترض باشد باید ظرف ده روز اعتراض خود را به کمیسیونی مرکب از سه نفر که از طرف انجمن شهر انتخاب خواهند شد تسلیم کند رأی کمیسیون قطعی و لازم‌الاجرا است.

هرگاه رأی کمیسیون مبنی بر تایید نظر شهرداری باشد و یا صاحب ملک در موقع اعتراض نکرده و یا در مهلت مقرر شخصاً اقدام نکند شهرداری به وسیله مأمورین خود راساً اقدام خواهد نمود.

چ - بند 25 ماده 55 به شرح زیر اصلاح و تبصره آن حذف می شود:

بند 25 - ساختن خیابانها و آسفالت کردن سواره‌روها و پیاده‌روهای معابر و کوچه‌های عمومی و انهار و جدولهای طرفین از سنگ، آسفالت و امثال آن به هزینه شهرداری هر محل.

ح - بندهای زیر به ماده 55 اضافه می شود:

بند 27 - وضع مقررات خاصی برای نام گذاری معابر و نصب لوحه نام آنها و شماره گذاری اماکن و نصب تابلوی الصاق اعلانات و برداشتن و محو کردن آگهی‌ها از محلهای غیر مجاز و هر گونه اقداماتی که در حفظ نظافت و زیبایی شهر مؤثر باشند.

بند 28 - صدور پروانه کسب برای اصناف و پیشه‌وران کلیه اصناف و پیشه‌وران مکلفند برای محل کسب خود از شهرداری محل پروانه کسب دریافت دارند. تبصره - شهرداری می تواند نسبت به تعطیل محل کسب فاقد پروانه راساً و به وسیله مأمورین خود اقدام نماید.

22 - ماده 58 به شرح زیر اصلاح و تبصره آن حذف می شود:

مقررات استخدامی کلیه کارکنان شهرداریها و مؤسسات وابسته به آن بر طبق آیین‌نامه‌ای خواهد بود که وزارت کشور به استناد تبصره 38 قانون بودجه اصلاحی سال 1343 کل کشور تدوین و به تصویب هیأت وزیران می‌رساند.

23 - ماده 62 و تبصره الحاقی مصوب مجلس شورای ملی به شرح زیر اصلاح و تبصره 2 به آن الحاق می شود:

ماده 62 - به منظور راهنمایی و ایجاد هماهنگی در امور شهرداریها و آموزش کارکنان شهرداریها و همچنین نظارت در حسن اجرای وظائفی که طبق این قانون به عهده وزارت کشور گذاشته شده است سازمان متناسبی در وزارت کشور پیش‌بینی و تأسیس می‌شود.

این سازمان موظف است تشکیلات خود را از هر نظر تکمیل و همواره مهندسین و کارشناسان تحصیل کرده در رشته‌های مختلف مورد نیاز شهرداریها را که دارای مدارک علمی و تخصصی باشند در اختیار داشته باشد تا به منظور بازرسی شهرداریها و تهیه برنامه‌های مهم اصلاحات شهری و ساختمانی شهرها و بهبود و مدیریت سازمان شهرداریها مورد استفاده قرار گیرد.

تبصره 1 - سازمان مذکور در این ماده مکلف است به منظور رفع احتیاجات فنی و اداری شهرداریهای کشور در مرکز هر استان دفاتر فنی شهرداری متشکل از مهندسین و کارشناسان مورد احتیاج تشکیل دهد.

هزینه دفاتر مزبور از محل اعتبار 2% شهرداریها و کمک شهرداریهای آن استان تأمین خواهد شد.

تبصره 2 - وزارت کشور می‌تواند با انعقاد قراردادهای خاصی از خدمات افراد متخصص و یا دستگاههای مهندس مشاور اعم از داخلی یا خارجی استفاده نموده و حق الزحمه مناسبی معادل آنچه که در برنامه‌های عمرانی دولت به این قبیل افراد یا مؤسسات برای کارهای مشابه پرداخت می‌شودپردازد.

24 - ماده 68 و تبصره‌های آن به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده 68 - بودجه و تخصیص اعتبارات شهرداری به استثنای موارد زیر که از محل درآمدهای مستمر شهرداری پرداخت خواهد شد.

1 - ده درصد سهم بهداری.

2 - سه درصد سهم آموزش و پرورش.

3 - چهار درصد برای مبارزه با بیسوادی که از طریق کمیته ملی پیکار با بیسوادی به مصرف خواهد رسید.

4 - سه درصد برای امور تربیت بدنی و پیشاهنگی.

5 - یک و نیم درصد سهم کتابخانه عمومی موضوع قانون تأسیس کتابخانه عمومی در تمام شهرها مصوب دی ماه 1344.

برای تأمین هزینه‌های سازمانی و اداری شهرداری و امور دفاع غیر نظامی امور خیریه و سایر تکالیفی که به موجب قانون به عهده شهرداریها محول است بر اساس تقسیماتی خواهد بود که با توجه به احتیاجات و مقتضیات محل به پیشنهاد شهرداری و تصویب انجمن شهر رسیده باشد و در هر صورت میزان اعتبارات عمرانی نباید از چهل درصد بودجه سالانه کمتر باشد.

تبصره 1 - مصرف اعتباراتی که به تصویب انجمن شهر می‌رسد باید منحصرأ در حوزه همان شهرداری و با نظارت انجمن شهر باشد.

تبصره 2 - در شهرهایی که مؤسسات خیریه دارای تأسیسات درمانی می‌باشند انجمن بهداری و در صورت نبودن آن انجمن شهر با موافقت وزارت بهداری می‌تواند از محل هزینه‌های درمانی ده درصد سهم بهداری مذکور در بند 1 این ماده مبلغ متناسبی در اختیار مؤسسات مزبور بگذارد.

تبصره 3 - از تاریخ تصویب این قانون انجمن شهرهایی که درآمد شهرداری هر یک از آنها از یک میلیون ریال به بالاست موظفند برای ساختمان دبستان عوارض خاصی وضع کنند و طبق قانون نظارت در مصرف سهمیه فرهنگ از درآمد شهرداریها مصوب خرداد 1334 توسط کمیسیون ناظر بر سهم فرهنگ به مصرف برسانند.

25 - ماده 69 حذف می‌شود.

26 - ماده 72 حذف می‌شود.

27 - ماده 74 و تبصره ذیل آن به شرح زیر اصلاح می شود:

ماده 74 - شهرداری با تصویب انجمن شهر آیین نامه اجرایی وصول عوارض شهرداری و آب بها و امثال آن را تدوین و تنظیم می نماید.

تبصره - دفاتر اسناد رسمی مکلفند قبل از انجام معامله از شهرداری کتباً مفصلاً حساب نسبت به عوارض ملک مورد معامله خواستار شوند و شهرداری موظف است ظرف مدت ده روز پس از وصول نامه دفتر خانه اسناد رسمی مفصلاً حساب را ارسال یا میزان بدهی مالک را به دفتر خانه اعلام دارد.

مالک ملزم است عوارض تعیین شده از طرف شهرداری را برای امکان انجام معامله به بانک پرداخت نماید و اگر مالک به تشخیص شهرداری اعتراض داشته باشد مبلغ تعیین شده از طرف شهرداری را در صندوق ثبت به ودیعه خواهد گذاشت و رسید ثبت به منزله مفصلاً حساب تلقی و معامله انجام خواهد شد.

صندوق ثبت مکلف است صورتی با قید مشخصات کامل تودیع کنندگان عوارض و ملک مورد معامله را بلافاصله بعد از تودیع به شهرداری ارسال دارد و به محض اعلام شهرداری مستند به رأی کمیسیون رفع اختلاف یا مراجع توافق و یا انصراف کتبی مالک از اعتراض مبلغ تودیع شده را به نام هر مؤدی تفکیکاً به حساب بانکی شهرداری پرداخت کند و هرگاه کمیسیون رفع اختلاف یا مراجع توافق اعتراض مالک را کلاً یا بعضاً وارد تشخیص بدهد صندوق ثبت تمام یا قسمتی از وجه تودیع شده را بر حسب مورد به مالک مسترد می دارد.

28 - ماده 77 به شرح زیر اصلاح می شود:

ماده 77 - رفع هر گونه اختلاف بین مؤدی و شهرداری در مورد عوارض به کمیسیونی مرکب از نمایندگان وزارت کشور و دادگستری و انجمن شهرارجاع می شود و تصمیم کمیسیون مزبور قطعی است بدهی هایی که طبق تصمیم این کمیسیون تشخیص شود طبق مقررات اسناد لازم الاجرا به وسیله اداره ثبت قابل

وصول می‌باشد اجرای ثبت مکلف است بر طبق تصمیم کمیسیون مزبور به صدور اجرائیه و وصول طلب شهرداری مبادرت نماید در نقاطی که سازمان قضایی نباشد رییس دادگستری شهرستان یک نفر را به نمایندگی دادگستری تعیین می‌نماید و در غیاب انجمن شهر انتخاب نماینده انجمن از طرف شورای شهرستان به عمل خواهد آمد.

29 - ماده 79 به شرح زیر اصلاح می‌شود و تبصره آن به قوت خود باقی است:
ماده 79 - کلیه پرداختهای شهرداری در حدود بودجه مصوب با اسناد مثبت و با رعایت مقررات آیین‌نامه مالی به عمل خواهد آمد این اسناد باید به امضای رییس حسابداری و شهرداری که ذیحساب خواهند بود یا قائم مقام آنان که مورد قبول انجمن باشد برسد.

شهردار موظف است منتهی تا پانزدهم هر ماه حساب در آمد و هزینه ماه قبل شهرداری را به انجمن شهر تسلیم کند. در نقاطی که تاکنون شهرداری تشکیل نشده و طبق مقررات این قانون باید تشکیل شود هزینه انتخابات انجمن شهر از وجوه موضوع ماده 82 این قانون به طور وام پرداخت و پس از تشکیل شهرداری وام مزبور جزء دیون در بودجه شهرداری منظور و مسترد خواهد شد.

30 - تبصره 2 ماده 80 به شرح زیر اصلاح می‌شود:
تبصره 2 - انجمن هر شهر با رعایت قوانین و مقررات نسبت به امور آموزش و پرورش و بهداری محل نظارت خواهد داشت و هرگاه نقائصی مشاهده کردند در رفع آنها کوشش خواهد نمود و نظریات خود را درباره جریان این امور به وزارتخانه‌های بهداری و آموزش و پرورش ارسال خواهد داشت و وزارتخانه‌های مذکور مکلفند که آن پیشنهادها را مورد توجه قرار داده و نسبت به آن اقدام نمایند.

31 - ماده 82 و تبصره آن به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده 82 - شهرداریهایی که درآمد سالیانه آنها از یک میلیون ریال متجاوز باشد موظفند برای تأمین اعتبار و وظائف فنی سازمان مذکور در ماده 62 صدی دو از درآمد مستمر و جاری خود را در آخر هر ماه به سازمان مزبور بپردازند لیکن هزینه کارکنان اداری سازمان مزبور هیچگاه از 25 درصد کل درآمد حاصل از این طریق تجاوز نخواهد کرد.

تبصره - از محل فوق به اشخاصی که مستقیماً در خدمت سازمان مذکور نباشند و یا خدمت معینی برای آن سازمان انجام نداده‌اند به هیچ عنوان پاداشی نمی‌توان پرداخت و به کارمندان و کارکنان سازمان مزبور بیش از میزان پاداشی که به کارمندان دولت داده می‌شود پرداخت نخواهد شد.

32 - ماده 94 قانون شهرداری به شرح ذیل اصلاح می‌شود:

ماده 94 - از تاریخ ابلاغ این قانون انجمنهای شهر که به موجب مقررات قبلی تشکیل شده است منحل شناخته می‌شود وزارت کشور مکلف است نسبت به تشکیل مجدد آنها بر طبق این قانون اقدام نماید.

قسمت دوم - مواد الحاقی به قانون شهرداری مصوب سال 1334

33 - مواد ذیل به قانون شهرداری مصوب سال 1334 الحاق می‌شود:

ماده 96 - شهرداری می‌تواند برای تأمین احتیاجات شهری از قبیل باغهای عمومی ایجاد تأسیسات برق و آب و نظایر آن که به منظور اصلاحات شهری و رفع نیازمندیهای عمومی لازم باشد و باید تمام یا قسمتی از اراضی یا املاک یا ابنیه واقع در محدوده شهر به تصرف شهرداری درآید از مقررات قانون توسعه معابر مصوب سال 1320 استفاده نماید.

تبصره 1 - هرگاه قسمتی از تأمین نیازمندیهای شهری طبق قانون به عهده سازمانها و مؤسسات دولتی گذاشته شده باشد سازمانها و مؤسسات مزبور برای

انجام وظایف محوله با تصویب انجمن شهر به وسیله شهرداری از مقررات این ماده استفاده خواهند نمود.

تبصره 2 - سازمانها و مؤسسات دولتی که اراضی و املاک و ابنیه‌ای داشته باشند که مشمول حکم این ماده باشد مکلفند در صورت تصویب انجمن شهر و تایید استاندار یا فرماندار کل آن اراضی و ابنیه را در اختیار شهرداری بگذارند. اراضی و ابنیه و املاک مشمول این تبصره در صورت تصویب هیأت دولت بلاعوض در اختیار شهرداریها گذارده می‌شود.

تبصره 3 - در موارد فوق پس از انجام تشریفات مقرر در این قانون و رعایت تبصره 2 ماده 4 قانون توسعه معابر مصوب سال 1320 خودداری مالک از انجام معامله مانع اجرای نقشه شهرداری نخواهد بود و شهرداری مجاز است اراضی یا املاک را به منظور عملیات عمرانی به تصرف خود درآورد.

تبصره 4 - شهرداری و مؤسسات مذکور در این قانون و همچنین صاحبان املاک مکلفند حق کسب و پیشه کسانی را که محل کسب آنها در اثر تخریب و توسعه معابر از بین می‌رود طبق آیین‌نامه‌ای که از طرف وزارت کشور تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید پرداخت کند. در موارد فوق قیمت ملک با توجه به مبلغی که بابت حق کسب و پیشه پرداخت می‌شود معین خواهد شد.

تبصره 5 - در صورتی که در مسیر احداث یا توسعه خیابان و گذر و باغ عمومی و میدان ملکی باشد که مالک یا مالکین آن مشخص نباشد و یا به ثبت نرسیده باشد اقدامات و عملیات شهرداری متوقف نخواهد شد و شهرداری باید قبل از هر اقدام مشخصات کامل ملک مزبور را با حضور نمایندگان دادستان و ثبت و انجمن شهر صورت مجلس نماید. صورت مجلس مزبور مبنای اجرای پرداخت غرامت طبق مقررات خواهد بود و در موردی که مالک یا مالکین ملک مشخص

باشد امتناع آنان از انتخاب و معرفی کارشناس خود یا کارشناس مشترک مانع از اجرای نقشه مصوب شهرداری نخواهد بود.

نسبت به املاکی که به ثبت نرسیده باشد و طبق مفاد این قانون به تصرف شهرداری درآید صورت مجلس تنظیم می گردد و در صورت مجلس مزبور آثار تصرف و حدود و مساحت و مشخصات کامل قید می گردد. مدعی مالکیت می تواند با ارائه صورت مجلس مذکور در این قانون نسبت به تقاضای ثبت ملک خود اقدام و پس از احراز مالکیت بهای تعیین شده را دریافت نماید.

تبصره 6 - اراضی کوچه های عمومی و میدانها و پیاده روها و خیابانها و به طور کلی معابر و بستر رودخانه ها و نهرها و مجاری فاضل آب شهرها و باغهای عمومی و گورستانهای عمومی و درختهای معابر عمومی واقع در محدوده هر شهر که مورد استفاده عموم است ملک عمومی محسوب و در مالکیت شهرداری است.

ایجاد تأسیسات آبیاری از طرف وزارت آب و برق در بستر رودخانه ها واقع در محدوده شهرها بلامانع است شهرداریها نیز مکلفند برای اجرای هر گونه عملیات عمرانی در بستر رودخانه ها قبلاً نظر وزارت آب و برق را جلب نمایند.

ماده 97 - به منظور رعایت اصول شهرسازی و بررسی و تصویب نقشه های مربوط به امر شهرسازی شورایی به نام شورای عالی شهرسازی تشکیل می شود اعضای شورا و حدود وظایف و تکالیف شورای عالی شهرسازی طبق آیین نامه ای خواهد بود که مشترکاً از طرف وزارت کشور و وزارت آبادانی و مسکن تهیه و به تصویب هیأت دولت خواهد رسید.

ماده 98 - شهرداریها مکلفند با راهنمایی و طبق موازین مصوب شورای عالی شهرسازی راساً یا از طریق سازمان مذکور در ماده 62 نقشه جامع شهرسازی را که شامل منطقه بندی - نحوه استفاده از زمین تعیین مناطق صنعتی - بازرگانی -

اداری - کشاورزی - مسکونی - تأسیسات عمومی و سایر نیازمندیهای عمومی شهر باشد تهیه و پس از تصویب انجمن شهر از طریق وزارت کشور جهت تایید شورای عالی شهرسازی ارسال و سپس و به موقع اجرا بگذارند.

تبصره - تا زمانی که نقشه جامع شهرها تهیه و به تصویب شورای عالی شهرسازی نرسیده باشد نقشه‌های عمرانی و شهرسازی باید به تصویب وزارت کشور برسد.

ماده 99 - شهرداریها مکلفند در مورد حریم شهر اقدامات زیر را بنمایند:

1 - تعیین حدود حریم و تهیه نقشه جامع شهرسازی با توجه به توسعه احتمالی شهر.

2 - تهیه مقرراتی برای کلیه اقدامات عمرانی از قبیل قطعه‌بندی و تفکیک اراضی - خیابان‌کشی - ایجاد باغ و ساختمان - ایجاد کارگاه و کارخانه و همچنین تهیه مقررات مربوط به حفظ بهداشت عمومی مخصوص به حریم شهر با توجه به نقشه عمرانی شهر.

حریم و نقشه جامع شهرسازی و مقررات مذکور پس از تصویب انجمن شهر و تایید وزارت کشور برای اطلاع عموم آگهی و به موقع اجراء گذاشته خواهد شد.

تبصره 1 - تغییر حدود فعلی شهرها از لحاظ اجرای مقررات قانون اصلاحات ارضی تأثیری نخواهد داشت.

تبصره 2 - عوارضی که از عقد قراردادها عاید می‌گردد بایستی تماماً به شهرداریهای محل اجرای قرارداد پرداخت گردد.

تبصره 3 - عوارض ساختمانها و اراضی واقع در محدوده شهر که خدمات شهری (آب - برق - نظافت - آسفالت) نسبت به آنها انجام نشده فقط به تناسب (5). (1) خدمات انجام شده دریافت می‌گردد.

ماده 100 - مالکین اراضی و املاک واقع در محدوده شهر یا حریم آن باید قبل از هر اقدام عمرانی یا تفکیک اراضی و شروع ساختمان از شهرداری پروانه اخذ نمایند.

شهرداری می‌تواند از عملیات ساختمانی ساختمانهای بدون پروانه یا مخالف مفاد پروانه به وسیله مأمورین خود اعم از آن که ساختمان در زمین محصور یا غیر محصور واقع باشد جلوگیری نماید.

تبصره 1 - در موارد مذکور فوق که از لحاظ اصول شهرسازی یا فنی یا بهداشتی قلع تأسیسات و بناهای بدون پروانه یا خلاف مشخصات مندرج در پروانه ضرورت داشته باشد کمیسیونی مرکب از فرماندار یا بخشدار - نماینده دادگستری شهرستان آن حوزه و نماینده انجمن شهر تشکیل و به ذینفع اعلام می‌شود که هر نوع توضیحاتی دارد ظرف ده روز کتبا ارسال و کمیسیون تصمیم لازم را ضمن تعیین ضرب‌الاجل مناسب صادر می‌نماید و شهرداری مکلف است مراتب را به مالک ابلاغ نماید هرگاه مالک در مهلت مقرر اقدام ننمود شهرداری رسماً اقدام و هزینه عملیات را طبق مقررات آیین‌نامه اجرای وصول عوارض از مالک دریافت می‌نماید.

تبصره 2 - اقدامات شهرسازی خارج از محدوده شهرها باید با موافقت وزارت کشور باشد.

ماده 101 - اداره ثبت اسناد و دادگاهها مکلفند در موقع تقاضای تفکیک اراضی محدوده شهر و حریم آن عمل تفکیک را طبق نقشه‌ای انجام دهند که قبلاً به تصویب شهرداری رسیده باشد نقشه‌ای که مالک برای تفکیک زمین خود تهیه می‌نماید و برای تصویب به شهرداری در قبال رسید تسلیم می‌کند باید حداکثر ظرف دو ماه از طرف شهرداری تکلیف قطعی آن معلوم و کتبا به مالک ابلاغ شود.

در صورتی که در موعد مذکور شهرداری تصمیم خود را به مالک اعلام ننماید مراجع مذکور در فوق مکلفند پس از استعلام از شهرداری طبق نقشه‌هایی که مالک ارائه می‌نماید عمل تفکیک را انجام دهند.

معابر و شوارع عمومی که در اثر تفکیک اراضی احداث می‌شود متعلق به شهرداری است و شهرداری در قبال آن به هیچ عنوان به صاحبان آن پرداخت نخواهد کرد.

ماده 102 - اگر در موقع طرح و اجرای برنامه‌های مربوط به توسعه معابر تأمین سایر احتیاجات شهری مندرج در ماده 96 الحاقی این قانون به آثار باستانی برخورد شود شهرداری مکلف است موافقت وزارت فرهنگ و هنر را قبلاً جلب نماید و نیز شهرداریها مکلفند نظرات و طرحهای وزارت فرهنگ و هنر را راجع به نحوه حفظ آثار باستانی و میزان حریم و مناظر ساختمانها و میدانهای مجاور آنها را رعایت نمایند.

تبصره - وزارت فرهنگ و هنر مکلف است ظرف سه ماه از تاریخ مراجعه وزارت کشور نظر قطعی خود را به شهرداری اعلام بدارد.

ماده 103 - کلیه وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی و خصوصی موظفند قبل از هر گونه اقدامی نسبت به کارهای عمرانی واقع در مناطق مندرج در ماده 97 و 98 از قبیل احداث شبکه تلفن و برق و آب و سایر تأسیسات و همچنین اتصال راههای عمومی و فرعی رعایت نقشه جامع شهرسازی را بنمایند این قبیل اقدام باید با موافقت کتبی شهرداری انجام گیرد و مؤسسه اقدام کننده مکلف است هر گونه خرابی و زیانی را که در اثر اقدامات مزبور به آسفالت یا ساختمان معابر عمومی وارد آید در مدت متناسبی که با جلب نظر شهرداری تعیین خواهد شد ترمیم نموده و به وضع اول درآورد والا شهرداری خرابی و زیان وارده را ترمیم و به

حال اول در آورده هزینه تمام شده را با 10% (ده درصد) اضافه از طریق اجرای ثبت اسناد وصول خواهد کرد.

ماده 104 - نحوه انجام معاملات و مقررات مالی شهرداریها طبق آیین نامه ای خواهد بود که ظرف سه ماه پس از تصویب این قانون از طرف وزارت کشور تهیه و به تصویب کمیسیون مشترک مجلسین برسد مادام که آیین نامه مزبور به تصویب نرسیده مقررات مالی فعلی به قوت خود باقی است.

ماده 105 - مواد معدنی طبقه اول مذکور در ماده یک قانون معادن مصوب 1336,2,21 واقع در داخل حوزه خدمات و نظارت شهرداری جزء اموال شهرداری محسوب می شود مگر این که داخل ملک اشخاص حقیقی و یا حقوقی باشد.

ماده 106 - وزارت کشور مکلف است کلیه عوارض نفت و گاز و مواد نفتی که در خارج از محدوده شهرها وصول می شود (به استثنای موضوع قانون مربوط به وصول عوارض از بنزین به منظور کمک به مستمندان مصوب 15 اسفند 1334 که به قوت خود باقی است) و همچنین عوارض قراردادهای پیمانکاری که در خارج از محدوده شهرها اجرا می شود به تناسب جمعیت بین شهرداری شهرهایی که از پنجاه هزار نفر جمعیت کمتر دارند تقسیم نماید.

ماده 107 - توهین به شهردار و معاون و رؤسای ادارات شهرداری در حین انجام وظیفه یا به سبب آن در حکم توهین به مستخدمین رسمی دولت بوده و مرتکب به مجازاتهای مقرر در قانون کیفر عمومی محکوم خواهد شد.

ماده 108 - به منظور ایجاد همکاری بین شهرداریهای کشور و برقراری ارتباط با اتحادیه های بین المللی شهرداریها سازمانی به نام اتحادیه شهرداریهای کشور تشکیل خواهد شد که اساسنامه آن بر حسب پیشنهاد وزارت کشور و تصویب هیأت وزیران تعیین می گردد.

ماده 109 - شهرداریها از پرداخت حق ثبت املاک و مالیات معاف خواهند بود. تبصره - مؤسساتی که تمام یا قسمتی از سرمایه آن متعلق به شهرداری است ولو به صورت بازرگانی اداره شود نسبت به سهم شهرداری از پرداخت مالیات معاف است.

ماده 110 - نسبت به زمین یا بناهای مخروبه و غیر مناسب با وضع محل و یا نیمه تمام واقع در محدوده شهر که در خیابان یا کوچه و یا میدان قرار گرفته و منافعی با پاکی و پاکیزگی و زیبایی شهر یا موازین شهرسازی باشد شهرداری با تصویب انجمن شهر می تواند به مالک اخطار کند منتها ظرف دو ماه به ایجاد نرده یا دیوار و یا مرمت آن که منطبق با نقشه انجمن شهر باشد اقدام کند اگر مالک مسامحه و یا امتناع کرد شهرداری می تواند به منظور تأمین نظر و اجرای طرح مصوب انجمن در زمینه زیبایی و پاکیزگی و شهرسازی هر گونه اقدامی را که لازم بداند معمول و هزینه آن را به اضافه صدی ده از مالک یا متولی و یا متصدی موقوفه دریافت نماید در این مورد صورت حساب شهرداری بدو ا به مالک ابلاغ می شود در صورتی که مالک ظرف پانزده روز از تاریخ ابلاغ به صورت حساب شهرداری اعتراض نکرد صورت حساب قطعی تلقی می شود و هرگاه مالک ظرف مهلت مقرره اعتراض کرد موضوع به کمیسیون مذکور در ماده 77 ارجاع خواهد شد.

صورت حسابهایی که مورد اعتراض واقع نشده و همچنین آراء کمیسیون رفع اختلاف مذکور در ماده 77 در حکم سند قطعی و لازم الاجراء بوده و اجراء ثبت مکلف است بر طبق مقررات اجرای اسناد رسمی لازم الاجرا نسبت به وصول طلب شهرداری اجرائیه صادر و به مورد اجرا بگذارد.

ماده 111 - به منظور نوسازی شهرها شهرداریها می توانند از طریق تأسیس مؤسساتی با سرمایه خود خانه‌ها و مستغلات و اراضی و محلات قدیمی و کهنه

شهر را با استفاده از مقررات قانون تملک زمینها مصوب 17 خرداد 1339 خریداری نمایند و در صورت اقتضاء برای تجدید ساختمان طبق طرحهای مصوب شهرداری بفروشند و یا این که راساً اقدام به اجرای طرحهای ساختمانی بنمایند اساسنامه این گونه مؤسسات را که بر طبق اصول بازرگانی اداره خواهد شد شهرداری هر محل تهیه و با تصویب انجمن شهر و تایید وزارت کشور قابل اجرا خواهد بود در هر جا که در قانون تملک زمینها و آیین نامه مصوب 39,8,14 هیأت وزیران اسم از سازمان مسکن و وزارت کشاورزی و هیأت وزیران برده شده وظایف مزبور را به ترتیب شهرداری - انجمن شهر و وزارت کشور انجام خواهند داد.

ماده 112 - ادارات و مؤسسات دولتی و وابسته به دولت به نسبت سهامی که متعلق به دولت است و همچنین باشگاههای ورزشی غیر انتفاعی که وابسته به سازمان تربیت بدنی بوده و ترازنامه آنها مورد رسیدگی و تصویب سازمان مزبور قرار گیرد از پرداخت عوارض مستغلات و سطح شهر معافدولی مکلف به پرداخت سایر عوارض شهرداریها خواهند بود.

ماده 113 - موارد 5 و 6 و تبصره 4 ماده 15 و تبصره ذیل بند 25 ماده 55 و تبصره ذیل ماده 58 و مواد 59 - 60 - 61 - 63 - 64 و تبصره ذیل آن و مواد 69 و 70 و تبصره های ذیل آن و مواد 72 و 76 و تبصره مربوطه (اصلاحی تصویب نامه شماره 8206 - 42,7,15) و مواد 81 - 83 قانون مصوب سال 1334 و سایر مقرراتی که مغایر با این قانون است لغو می شود.

قانون بالا مشتمل بر ماده واحده که شامل سی و سه جزء می باشد پس از تصویب مجلس سنا در تاریخ روز دوشنبه اول بهمن ماه 1345 در جلسه روز پنجشنبه بیست و هفتم بهمن ماه یک هزار و سیصد و چهل و پنج شمسی مورد تصویب مجلس شورای ملی قرار گرفت.

نایب رییس مجلس شورای ملی - دکتر حسین خطیبی

***

قانون اصلاح تبصره 2 ماده 78 قانون شهرداری مصوب 1352/3/7
ماده واحده - شرح زیر به ذیل تبصره 2 ماده 78 قانون شهرداری مصوب
1334,4,11 اضافه می شود:

ولی پس از ده سال از تاریخ استحقاق مطالبه در صورت عدم مطالبه ذینفع
شهرداری می تواند وجوه مطالبه نشده را به درآمد عمومی خود منظور نماید.
شهرداری باید هر سال اعتبار متناسبی در بودجه خود برای پرداخت این قبیل
سپرده ها منظور نماید تا در صورت مراجعه ذینفع یا قائم مقام قانونی او واحراز
استحقاق از اعتبار مزبور پرداخت شود. هر گاه این اعتبار کافی نباشد شهرداری
مکلف است این قبیل وجوه را از درآمد جاری خود بردارد.
قانون فوق مشتمل بر یک ماده پس از تصویب مجلس شورای ملی در جلسه روز
سه شنبه 1352,2,18 در جلسه روز دوشنبه هفتم خرداد ماه یک هزار و سیصد و
پنجاه و دو شمسی به تصویب مجلس سنا رسید.

رییس مجلس سنا - جعفر شریف امامی

***

قانون الحاق دو تبصره به ماده 55 و اصلاح تبصره یک ماده 100
قانون شهرداریها مصوب 1352/5/17

ماده واحده -

1 - تبصره زیر به عنوان تبصره 4 به بند 2 ماده 55 الحاق می گردد.
تبصره 4 - شهرداری مکلف است محللهای مخصوصی برای تخلیه زباله و نخاله
و فضولات ساختمانی و مواد رسوبی و فاضلابها و نظایر آنها تعیین و ضمن انتشار
آگهی به اطلاع عموم برساند.

محل‌های تخلیه زباله باید خارج از محدوده شهر تعیین شود و محل تأسیس کارخانجات تبدیل زباله به کود به تشخیص شهرداری خواهد بود. رانندگان وسایل نقلیه اعم از کندرو و یا موتوری مکلفند آنها را فقط در محل‌های تعیین شده از طرف شهرداری خالی نمایند.

مجازات متخلفین طبق ماده 276 قانون کیفر عمومی تعیین می‌شود. در صورت تخلف مراتب هر بار در گواهینامه رانندگی متخلف قید و اگر ظرف یک سال سه بار مرتکب همان تخلف شود بار سوم به حداکثر مجازات خلافی محکوم و گواهینامه او برای یک سال ضبط می‌شود و در همان مدت از رانندگی ممنوع خواهد بود.

به تخلفات مزبور در دادگاه بخش رسیدگی خواهد شد.

2 - تبصره زیر به بند 24 ماده 55 الحاق می‌گردد:

تبصره - شهرداری در شهرهایی که نقشه جامع شهر تهیه شده مکلف است طبق ضوابط نقشه مذکور در پروانه‌های ساختمانی نوع استفاده از ساختمان را قید کند. در صورتی که بر خلاف مندرجات پروانه ساختمانی در منطقه غیر تجاری محل کسب یا پیشه و یا تجارت دایر شود شهرداری مورد را در کمیسیون مقرر در تبصره 1 ماده 100 این قانون مطرح می‌نماید و کمیسیون در صورت احراز تخلف مالک یا مستأجر با تعیین مهلت مناسب که نباید از دو ماه تجاوز نماید در مورد تعطیل محل کسب یا پیشه و یا تجارت ظرف مدت یک ماه اتخاذ تصمیم می‌کند.

این تصمیم وسیله مأمورین شهرداری اجرا می‌شود و کسی که عالماً از محل مزبور پس از تعطیل برای کسب و پیشه و یا تجارت استفاده کند به حبس جنحه‌ای از شش ماه تا دو سال و جزای نقدی از پنج هزار و یک ریال تا ده هزار ریال محکوم خواهد شد و محل کسب نیز مجدداً تعطیل می‌شود.

دایر کردن دفتر و کالت و مطب و دفتر اسناد رسمی و ازدواج و طلاق و دفتر روزنامه و مجله و دفتر مهندسی وسیله مالک از نظر این قانون استفاده تجاری محسوب نمی شود.

3 - تبصره 1 ماده 100 به ترتیب زیر اصلاح می شود:

تبصره 1 - در موارد مذکور فوق که از لحاظ اصول شهرسازی یا فنی یا بهداشتی قلع تأسیسات و بناهای خلاف مشخصات مندرج در پروانه ضرورت داشته باشد یا بدون پروانه شهرداری ساختمان احداث یا شروع به احداث شده باشد به تقاضای شهرداری موضوع در کمیسیونهای مرکب از نماینده وزارت کشور به انتخاب وزیر کشور و یکی از قضات دادگستری به انتخاب وزیر دادگستری و یکی از اعضای انجمن شهر به انتخاب انجمن مطرح می شود کمیسیون پس از وصول پرونده به ذینفع اعلام می نماید که ظرف ده روز توضیحات خود را کتباً ارسال دارد پس از انقضای مهلت مذکور کمیسیون مکلف است موضوع را با حضور نماینده شهرداری که بدون حق رأی برای ادای توضیح شرکت می کند ظرف مدت یک ماه تصمیم مقتضی برحسب مورد اتخاذ کند در مواردی که شهرداری از ادامه ساختمان بدون پروانه یا مخالف مفاد پروانه جلوگیری می کند مکلف است حداکثر ظرف یک هفته از تاریخ جلوگیری موضوع را در کمیسیون مذکور مطرح نماید در غیر این صورت کمیسیون به تقاضای ذینفع به موضوع رسیدگی خواهد کرد.

در صورتی که تصمیم کمیسیون بر قلع تمام یا قسمتی از بنا باشد مهلت مناسبی که نباید از دو ماه تجاوز کند تعیین می نماید.

شهرداری مکلف است تصمیم مزبور را به مالک ابلاغ کند. هر گاه مالک در مهلت مقرر اقدام به قلع بنا ننماید شهرداری رأساً اقدام کرده و هزینه آن را طبق مقررات آیین نامه اجرای وصول عوارض از مالک دریافت خواهد نمود.

قانون فوق مشتمل بر یک ماده پس از تصویب مجلس شورای ملی در جلسه روز سه‌شنبه 1352,4,5 در جلسه فوق‌العاده روز چهارشنبه هفدهم مرداد ماه یک هزار و سیصد و پنجاه و دو شمسی به تصویب مجلس سنا رسید.

رییس مجلس سنا - جعفر شریف‌امامی

***

قانون اصلاح پاره‌ای از مواد قانون شهرداری 1354/7/29

قانون اصلاح پاره‌ای از مواد قانون شهرداری

مصوب 1354,7,29

ماده واحده - تبصره 1 ماده 62 و ماده 82 و تبصره آن و ماده 108 قانون شهرداری به شرح زیر اصلاح و یک تبصره به ماده 82 الحاق می‌شود.

الف - از تبصره 1 ماده 62 عبارت "هزینه دفاتر مزبور از محل 2% (صدی دو) شهرداریها و کمک شهرداریهای آن استان تأمین خواهد شد" حذف می‌شود.

ب - ماده 82 - شهرداریهایی که درآمد سالانه آنها از یک میلیون ریال متجاوز باشد موظفند برای تأمین اعتبار هزینه‌های اتحادیه شهرداریهای کشور معادل دو درصد از درآمد مستمر جاری خود را هر ماه، مستقیماً به اتحادیه مذکور پرداخت نمایند.

تبصره 1 - پرداختی شهرداریهایی که درآمد مستمر سالانه آنها از یک هزار میلیون ریال تجاوز نماید هر ساله توسط دولت تعیین می‌شود ولی به هر حال از 2% نباید تجاوز نماید.

تبصره 2 - بودجه سالانه اتحادیه شهرداریهای کشور، با کسب نظر هیأت مدیره اتحادیه توسط مدیر عامل تنظیم و پس از تصویب شورای اتحادیه شهرداریها و تأیید وزارت کشور قابل اجراء خواهد بود.

تبصره 3 - از محل درآمد مذکور به اشخاصی که مستقیماً در خدمت اتحادیه شهرداریهای کشور نباشند و یا خدمتی معینی برای آن انجام ندهند و یا از صندوق دولت و یا شهرداریها حقوق و مزایا دریافت می‌دارند به هیچ عنوان وجهی قابل پرداخت نخواهد بود مگر در مواردی که پرداخت وجه طبق قانون از بیش از یک محل تجویز شده باشد.

ج - ماده 108 - به منظور ایجاد همکاری بین شهرداریهای کشور و برقراری ارتباط با اتحادیه‌های بین‌المللی شهرداریها و تنظیم و اجرای برنامه‌های آموزشی و بررسی مسائل و مشکلات مشترک شهرداریها و ارائه راه‌حل‌ها و پیشنهادهای مناسب زمانی به نام اتحادیه شهرداریهای کشور تشکیل می‌شود و اساسنامه آن وسیله وزارت کشور تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

قانون فوق مشتمل بر یک ماده پس از تصویب مجلس سنا در جلسه روز چهارشنبه 1354,4,25، در جلسه روز سه‌شنبه بیست و نهم مهر ماه یک هزار و سیصد و پنجاه و چهار شمسی به تصویب مجلس شورای ملی رسید.

نایب رئیس مجلس شورای ملی - دکتر جواد سعید

***

قانون اصلاح پاره‌ای از مواد قانون شهرداری و الحاق 6 ماده به آن

مصوب 1355/4/15

ماده واحده - تبصره ماده 7 بند 2 ماده 8 بند 2 ماده 9 بند یک ماده 10 و مواد 11 و 14 و متن ماده 15 و تبصره‌های 1 و 2 و 3 آن و مواد 16 و 19 و 21 و 22 و بند 4 ماده 23 و ماده 30 و تبصره ماده 39 قانون شهرداری مصوب سال 1334 و اصلاحیه آن مصوب سال 1345 به شرح زیر اصلاح و یک تبصره به ماده 15 اضافه و مواد 114 و 115 و 116 و 117 و 118 و 119 به قانون مذکور الحاق می‌گردد:

تبصره ماده 7 به شرح زیر اصلاح می گردد:

تبصره - جمعیتی که ملاک تعیین عده نمایندگان هر حوزه است آخرین سرشماری عمومی کشور است که نتیجه آن قبل از صدور دستور شروع انتخابات انجمن شهر رسماً اعلام شده باشد.

بند 2 ماده 8 به شرح زیر اصلاح می گردد:

"بند 2 - داشتن هیجده سال تمام سن".

بند 2 ماده 9 به شرح زیر اصلاح می شود:

"بند 2 - داشتن 25 سال تمام سن".

بند 1 ماده 10 به شرح زیر اصلاح می گردد:

"بند 1 - نخست وزیر - وزیران و معاونان آنان و نمایندگان مجلسین در تمام کشور و استانداران و فرمانداران و قضات دادگستری و شهرداران و بخشداران و کلیه رؤسای ادارات و سازمانها و شرکتهای دولتی و مؤسسات وابسته به دولت و شهرداریها همچنین مدیر عامل جمعیت شیر و خورشید سرخ رییس اتاق بازرگانی و صنایع و معادن - رییس اتاق اصناف - رییس شورای داوری - رییس انجمن بهداری - رییس شورای آموزش و پرورش منطقه ای و قائم مقام و معاونان مقامات مذکور در حوزه مأموریت و کار خود به استثنای استادان و دانشیاران و استادیاران و سایر افرادی که در مؤسسات آموزش عالی تدریس می کنند مشروط بر آنکه دارای شغل دولتی دیگری نباشند و همچنین کارکنان آموزشی وزارت آموزش و پرورش که منحصراً به امر تدریس اشتغال ورزند.

ماده 11 - به شرح زیر اصلاح می گردد:

ماده 11 - از اشخاصی که با یکدیگر قرابت نسبت یا سببی به شرح زیر داشته باشند:

پدر - مادر - فرزند - نوه - برادر - خواهر - برادرزاده - خواهرزاده - همسر - خواهر و برادر همسر - فرزند همسر - فقط آن کسی که رأی او بیشتر است می تواند عضویت یک انجمن را دارا باشد و در صورت تساوی آراء یکی از آنها به حکم قرعه معین خواهد شد و اگر قرابت پس از اتمام انتخابات و صدور اعتبارنامه یا هر زمانی از دوره قانونی انجمن حاصل و یا معلوم گردد بلافاصله در اولین باری که انجمن تشکیل جلسه می دهد به حکم قرعه یک نفر ابقاء می شود و به جای شخص یا اشخاصی که خارج شده اند از شخص یا اشخاصی که رأیشان بیشتر است دعوت خواهد شد.

ماده 14 به شرح زیر اصلاح و تبصره آن حذف می شود:

ماده 14 - فرمانداران و بخشداران حداکثر ظرف مدت سه روز پس از وصول دستور وزارت کشور تاریخ و محل تشکیل کمیسیون موضوع ماده 15 و شرایط انتخاب شوندگان و مدت اعلام داوطلبی عضویت در انجمن را به موجب آگهی به اطلاع عموم اهالی یا مرکز فرمانداری می رسانند.

داوطلبان عضویت در انجمن باید برگ داوطلبی خود را ظرف ده روز از تاریخ انتشار آگهی شخصاً به فرمانداری یا بخشداری تسلیم نمایند.

ماده 15 - به شرح زیر اصلاح می گردد:

ماده 15 - پس از انتشار آگهی مزبور در ماده 14 به منظور احراز شرایط قانونی در مورد داوطلبان عضویت در انجمن حداقل دو ماه قبل از روز اخذ رأی به دستور وزارت کشور در مرکز هر فرمانداری یا بخشداری کمیسیونی به ریاست فرماندار یا بخشدار و به عضویت رییس دادگاه شهرستان در شهرستان و رییس دادگاه بخش در بخش و رییس اداره آموزش و پرورش و رییس اداره ثبت احوال و یک نفر معتمد محل به انتخاب فرماندار یا بخشدار تشکیل می گردد. در بخشها رییس آموزش و پرورش بخش، نماینده ثبت احوال عضویت کمیسیون

را دارا خواهند بود. در غیاب هر یک از افراد مذکور در بالا ازجانشین آنان دعوت به عمل خواهد آمد. در صورتی که تکمیل تعداد اعضای کمیسیون با افراد مذکور میسر نباشد فرماندار یا بخشدار می تواند از دبیران یا آموزگاران یا سردفتران و یا رؤسای شوراهای داوری و یا رؤسای خانه های انصاف یا رؤسای انجمن ده برای تشکیل و تکمیل عده اعضای کمیسیون دعوت نماید. داوطلبان عضویت در انجمن ها نمی توانند عضو کمیسیون مذکور باشند و هرگاه اعضاء این کمیسیون داوطلب عضویت در انجمن شهر گردند مستعفی تلقی شده و طبق مقررات این ماده به جای آنان از افراد دیگر دعوت به عمل خواهد آمد. کمیسیون پس از رسیدگی اسامی افراد واجد شرایط قانونی را به مرجع حزبی مربوط در محل اعلان می کند تا طبق ضوابط حزبی و با توجه به تعداد داوطلبان و جمعیت هر حوزه انتخابیه حداکثر تا چهار برابر تعداد اعضای انجمن نامزدهای انتخاباتی از طرف حزب اعلام شود و رأی دهندگان می توانند فقط به افراد اعلام شده رأی دهند.

بعد از انتشار اعلام اسامی داوطلبان واجد شرایط کمیسیون نسبت به تعیین اسامی 24 نفر از معتمدین محلی با سواد از بین گروه های مختلف که دارای شرایط رأی دهنده باشند اقدام می نماید و فرماندار یا بخشدار از 24 نفر مذکور برای تشکیل انجمن نظارت در محل بخشداری یا فرمانداری دعوت خواهد نمود.

دعوت شدگان در همان جلسه با رأی مخفی و اکثریت نسبی از بین خود هفت نفر را به عنوان عضو اصلی و هفت نفر را به عنوان عضو علی البدل انتخاب می کنند. برای تشکیل جلسه مذکور حضور حداقل دو سوم دعوت شدگان ضروری است. در بخشهایی که چند انتخابات برای تشکیل چند انجمن شهر در جریان باشد نماینده بخشدار در تشکیل انجمن وظایف بخشدار را به عهده خواهد داشت.

تبصره 1 - ماده 15 - به شرح زیر اصلاح می شود:

تبصره 1 - در بخشهایی که انتخابات برای تشکیل چند انجمن شهر در جریان است تکالیف مربوط به احراز شرایط قانونی داوطلبان و تعیین 24 نفر معتمدان و رسیدگی به شکایات موضوع ماده 30 و سایر وظایف مربوط توسط کمیسیون مذکور در این ماده انجام خواهد شد.

تبصره 2 - ماده 15 به شرح زیر اصلاح می شود.

"تبصره 2 - انجمنهای نظارت بر انتخابات با نظارت فرماندار و بخشدار محل مسئول صحت انتخابات خواهند بود.

تبصره 3 - ماده 15 به شرح زیر اصلاح می شود:

تبصره 3 - هرگاه قبل از تشکیل انجمن نظارت یک یا چند نفر از داوطلبان نمایندگی استعفا دهند مراتب از طرف فرماندار یا بخشدار برای اطلاع رأی دهندگان اعلام می شود و داوطلب مستعفی حق استرداد استعفای خود را ندارد.

تبصره ای به عنوان تبصره 4 به ماده 15 الحاق می گردد:

تبصره 4 - وزارت کشور مکلف است نسبت به تشکیل انجمن شهر در کلیه نقاطی که شهرداری تأسیس شده یا بشود اقدام نماید.

ماده 16 - به شرح زیر اصلاح می شود.

ماده 16 - از داوطلبان عضویت در انجمن شهر نباید برای عضویت انجمن نظارت و شعب اخذ رأی و شعب ثبت نام دعوت به عمل آید ولی هر داوطلب می تواند برای نظارت در اخذ و قرائت آراء نماینده ای به انجمن نظارت و شعب اخذ رأی معرفی کند.

ماده 19 - به شرح زیر اصلاح می گردد:

ماده 19 - به منظور اخذ رأی و استخراج آراء انجمنهای نظارت مکلفند با تصویب کمیسیون موضوع ماده 15 به تعداد لازم شعب اخذ رأی مرکب از پنج نفر از اهالی همان محل تشکیل دهند.

اعضای شعبه باید واجد شرایط انتخاب کننده باشند.

محل شعب اخذ رأی حتی الامکان با توجه به جمعیت و امکانات ارتباطی محل تعیین می شود.

ماده 21 به شرح زیر اصلاح می شود:

ماده 21 - انجمن نظارت و شعب آن غیر قابل انحلال است مگر آنکه اسباب تعطیل و تعویق انتخابات را فراهم کنند و یا برخلاف وظائفی که طبق این قانون به عهده انجمن گذاشته شده عمل نمایند در این صورت اگر موجبات تعطیل و تعویق و اخلال از طرف شعبه باشد بنا به نظر اکثریت انجمن نظارت با موافقت فرماندار یا بخشدار شعبه مزبور منحل می شود و اگر از طرف انجمن نظارت باشد فرماندار یا بخشدار با موافقت کمیسیون پنج نفری (با اکثریت آراء) با ذکر دلائل اعضاء علی البدل را برای ادامه امر انتخابات دعوت می نماید و ضمناً مراتب و دلائل تعطیل و تعویق و اخلال را ضمن صورتجلسه ای برای تعقیب متخلفین از طریق وزارت کشور به شورای دائمی انتخابات اعلام می دارد. در صورتی که از این اقدامات نیز نتیجه ای حاصل نشود از طرف فرماندار یا بخشدار درخواست انحلال انجمن نظارت با نفر کمیسیون پنج نفری از طریق وزارت کشور به شورای دائمی انتخابات موضوع ماده 114 این قانون برای اتخاذ تصمیم فوری احاله خواهد شد."

ماده 22 - به شرح زیر اصلاح می گردد:

ماده 22 - هرگاه در اثناء جریان انتخابات یک یا چند نفر از اعضاء انجمن در آمدن به جلسات تعلل و یا از حضور استنکاف نمایند تا زمانی که اکثریت باقی

است جریان امر تعقیب و به عضو یا اعضاء مذکور اخطار می شود که حضور یابند چنانچه عضوی تا دو جلسه پس از اخطار در استنکاف و تعلل خود باقی باشد فرماندار یا بخشدار یک یا چند نفر از اعضاء علی البدل را به حکم قرعه برای عضویت انجمن دعوت می نمایند و اگر اکثریت اعضاء انجمن نظارت از حضور در انجمن استنکاف نمایند و یا پس از ختم انتخابات از دادن اعتبارنامه خودداری کنند فرماندار یا بخشدار علل و موجبات آن را تحقیق و در رفع محذور اهتمام می نمایند و در صورتی که اهتمام فرماندار یا بخشدار مؤثر نشود و اکثریت اعضاء انجمن یا تمام اعضاء انجمن اعم از اصلی و علی البدل همچنان استنکاف و یا استعفا نمایند یا به واسطه فقدان اکثریت انجمن نتواند به وظائف قانونی خود عمل کند کمیسیون مقرر در ماده 15 در تجدید اعضاء انجمن نظارت به تعداد کسری اقدام می نماید و انتخابات را خاتمه می دهد اشخاصی که موجبات تعطیل و تعویق و انحلال انجمن را فراهم کرده باشند طبق ماده 87 این قانون مورد تعقیب قرار خواهند گرفت.

بند 4 ماده 23 به شرح زیر اصلاح می گردد:

"بند 4 - اسامی داوطلبان آن حوزه که طبق ماده (15) از طرف حزب اعلام شده است"

ماده 30 به شرح زیر اصلاح می گردد:

ماده 30 - ضمن انتشار اسامی دارندگان رأی انجمن نظارت تاریخ قبول شکایات را که باید از فردای همان روز شروع شود تعیین می کند و اگر از انتخاب کنندگان یا انتخاب شوندهگان کسی از جریان انتخابات شکایت داشته باشد ظرف یک هفته به اطلاع انجمن نظارت می رساند و انجمن نظارت بعد از انقضای یک هفته شکایتی نمی پذیرد و منتهی ظرف یک هفته به شکایات واصله با حضور کمیسیون پنج نفری رسیدگی می کند در صورتی که شکایت

به نظر انجمن وارد باشد و ثابت شود که منتخب دارای شرایط مقرر در ماده 9 و 10 این قانون نیست مراتب را در صورت مجلس ذکر می کند و اعتبارنامه را برای نفر بعدی که دارای رأی بیشتری می باشد صادر می نماید و هرگاه تشخیص دهد که در انتخابات اعمالی بر خلاف قانون صورت گرفته موضوع را با تنظیم صورت مجلس برای اتخاذ تصمیم از طریق وزارت کشور به شورای موضوع ماده 114 این قانون احاله می نماید و طبق نظر شورا عمل می کند.

تبصره زیر به ماده 39 الحاق می گردد:

تبصره - روز و ساعت تشکیل جلسات با دستور کار انجمن حداقل 24 ساعت قبل در تابلو کنار در ورودی شهرداری آگهی می شود.

ماده ای به عنوان ماده 114 به قانون شهرداری الحاق می گردد

ماده 114 - به منظور ایجاد رویه واحد در انجام انتخابات و همچنین رسیدگی به اختلاف نظر در چگونگی اجرای قوانین و مقررات مربوط به انتخابات انجمنها. شورای دائمی انتخابات به ریاست وزیر کشور و به عضویت افراد زیر تشکیل می گردد.

1 - معاون وزارت کشور.

2 - رئیس کانون و کلا دادگستری.

3 - مدیر کل قضایی وزارت دادگستری.

4 - دو نفر اعضاء انتخابی از هیأت اجرایی و دو نفر اعضاء انتخابی از دفتر سیاسی حزب.

5 - دو نفر که در امر انتخابات بصیر و صاحب نظر باشند به انتخاب وزیر کشور.

6 - مدیر کل دفتر انتخابات وزارت کشور که سمت دبیر شورا را نیز به عهده خواهد داشت.

ماده ای به عنوان ماده 115 با چهار تبصره به قانون شهرداری الحاق می گردد.

ماده 115 - شورای دائمی انتخابات با رعایت مقررات مربوط نسبت به موارد زیر رسیدگی و اتخاذ تصمیم نماید و تصمیمات شورا قطعی و لازم الاجراست.

1 - انحلال انجمن نظارت.

2 - ابطال انتخابات انجمنها و تعیین تکلیف آنها.

3 - رسیدگی به شکایات از انجمنهای نظارت در جریان انتخابات.

4 - رسیدگی و اظهار نظر در مورد اختلاف بین انجمنهای نظارت و فرماندار یا بخشدار در مورد انحلال شعب اخذ رأی.

5 - رسیدگی و تعیین تکلیف نسبت به سایر مسائل مربوط به انتخابات که از طرف رییس شورا مطرح می شود.

تبصره 1 - هرگاه شورا ضمن رسیدگیهای خود به تخلف اعضاء انجمنهای نظارت برخورد نماید مراتب را برای تعقیب به مراجع صالح اعلام خواهد نمود.

تبصره 2 - جلسات شورا به دعوت رییس شورا تشکیل می شود. دستور جلسه اعضاء از طرف رییس شورا تعیین می گردد. برای تشکیل شورا حضور لااقل هفت نفر از اعضاء لازم است شورا با اکثریت نسبی معتبر خواهد بود.

تبصره 3 - در مواردی که شورا ضروری بداند می تواند از نظر مشورتی افراد مجرب و بصیر استفاده نماید.

تبصره 4 - شورا می تواند رسیدگی و تحقیق نسبت به مواردی که لازم بداند به کمیسیون در مراکز استان و فرمانداری کل مرکب از استاندار یا فرماندار کل و رییس عالیترین دادگاه محل، دادستان استان یا شهرستان حسب مورد - رییس شورای حزب در استان واگذار نماید.

کمیسیون مزبور مکلف است نسبت به موارد ارجاع شده اقدام و نتیجه رسیدگیها و تحقیقات را به شورا اعلام نماید.

ماده ای به عنوان 116 با دو تبصره به قانون شهرداری الحاق می گردد:

ماده 116 - به منظور ایجاد هماهنگی در اجرای انتخابات انجمن شهر و شورای آموزش و پرورش منطقه‌ای انتخابات شورای مذکور در کلیه موارد به استثنای بند 4 ماده 9 و بندهای 4 و 5 و ماده 10 این قانون تابع مقررات مربوط به انتخابات انجمن شهر خواهد بود.

تبصره 1 - اعضای انتخابی شورای آموزش و پرورش منطقه‌ای تشکیل می‌شوند از منتخبین شهرهای مرکز شورا به تعداد مقرر در بند 11 ماده یک آیین‌نامه اجرایی ماده 2 قانون تشکیل شورای آموزش و پرورش منطقه‌ای که به رأی مستقیم انتخاب خواهند شد و عضو انجمن شهرستان در بخش مربوط. افرادی که طبق بند 11 آیین‌نامه مذکور انتخاب می‌شوند نمی‌توانند در انجمن شهر یا انجمن شهرستان نیز عضویت داشته باشند.

تبصره 2 - هرگاه تعداد اعضای انجمن شهرستان در بخش بیش از یک نفر باشد و یا چند بخش در محدوده عمل شورا قرار داشته باشند انجمن شهرستان از بین آنان یک نفر را برای عضویت در شورای آموزش و پرورش منطقه‌ای مربوط معین خواهد نمود. در مراکز شهرستانها که رییس انجمن شهرستان طبق بند 12 آیین‌نامه فوق در شورا عضویت دارد تعیین نماینده دیگر از انجمن شهرستان ضرورت نخواهد داشت.

ماده‌ای به عنوان ماده 117 به قانون شهرداری الحاق می‌گردد:

ماده 117 - وزارت کشور می‌تواند به منظور تأمین کمبود نیروی انسانی مورد لزوم در زمان انتخابات از خدمات افراد مجرب و بصیر دولتی و غیر دولتی و بازنشستگان از طریق خرید خدمت و در حدود اعتبارات مصوب استفاده نماید.

ماده‌ای به عنوان ماده 118 به قانون شهرداری الحاق می‌گردد:

ماده 118 - در هر زمان که وزارت کشور آمادگی لازم را برای استفاده از کار ماشین‌های کامپیوتر در هر حوزه انتخابیه داشته باشد چگونگی اجرای انتخابات آن حوزه طبق دستورالعمل‌های وزارت کشور خواهد بود.

ماده‌ای به عنوان ماده 119 به قانون شهرداری الحاق می‌گردد:

ماده 119 - به استثنای تبصره‌های 1 اصلاحی و 4 الحاقی ماده 15 و ماده 116 الحاقی و تبصره‌های آن بقیه مقررات این اصلاحیه شامل انتخابات انجمن‌های شهرستان نیز خواهد بود.

قانون فوق مشتمل بر یک ماده پس از تصویب مجلس سنا در جلسه روز دوشنبه 2535,4,7، در جلسه روز سه‌شنبه پانزدهم تیر ماه دو هزار و پانصد و سی و پنج شاهنشاهی به تصویب مجلس شورای ملی رسید.

رییس مجلس شورای ملی - عبدالله ریاضی

***

قانون الحاق 6 تبصره به ماده 100 قانون شهرداری مصوب

1356/6/8

ماده واحده - تبصره‌های ذیل به عنوان تبصره‌های 3 و 4 و 5 و 6 و 7 و 8 به ماده 100 قانون شهرداری الحاق می‌شود. مفاد تبصره‌های 3 و 4 و 5 فقط در محدوده شهرداری پایتخت اجرا می‌گردد و اجرای آنها در سایر شهرها موکول به پیشنهاد وزارت کشور و تصویب هیأت وزیران است.

تبصره 3 - مهندسان ناظر ساختمانها مکلفند نسبت به عملیات اجرایی ساختمان‌هایی که به مسئولیت آنها احداث می‌گردد از لحاظ انطباق ساختمان بامشخصات مندرج در پروانه و نقشه‌ها و محاسبات فنی ضمیمه آن مستمراً نظارت کرده و در پایان کار مطابقت ساختمان با پروانه و نقشه‌ها و محاسبات فنی

را گواهی نمایند. هر گاه مهندس ناظر برخلاف واقع گواهی نماید و یا تخلف را به موقع به شهرداری اعلام نکند و موضوع منتهی به طرح در کمیسیون مندرج در تبصره یک ماده 100 قانون شهرداری و صدور رأی بر تخریب ساختمان گردد، شهرداری مکلف است مراتب را به نظام معماری و ساختمانی منعکس نماید، شورای انتظامی نظام مذکور موظف است مهندس ناظر را در صورت ثبوت تقصیر برابر قانون نظام معماری و ساختمانی حسب مورد با توجه به اهمیت موضوع به 6 ماه تا سه سال محرومیت از کار و در صورتی که مجدداً مرتکب تخلف شود که منجر به صدور رأی تخریب به وسیله کمیسیون ماده 100 گردد، به حداکثر مجازات مذکور محکوم کند، مراتب محکومیت از طرف شورای انتظامی نظام معماری و ساختمانی در پروانه اشتغال درج و در یکی از جراید کثیرالانتشار اعلام می گردد.

مأموران شهرداری نیز مکلفند در مورد ساختمانها نظارت نمایند و هر گاه از موارد تخلف در پروانه به موقع جلوگیری نکنند و یا در مورد صدور گواهی انطباق ساختمان با پروانه مرتکب تقصیری شوند طبق مقررات قانونی به تخلف آنان رسیدگی می شود و در صورتی که عمل ارتكابی مهندسان ناظر و مأموران شهرداری واجد جنبه جزایی هم باشد از این جهت نیز قابل تعقیب خواهند بود.

در مواردی که شهرداری مکلف به جلوگیری از عملیات ساختمانی است و دستور شهرداری اجراء نشود می تواند با استفاده از مأموران اجرائیات خود و در صورت لزوم مأموران انتظامی برای متوقف ساختن عملیات ساختمانی اقدام نماید.

تبصره 4 - شهرداری مکلف است از تاریخ دریافت تقاضای کتبی دائر به صدور گواهی های مندرج در تبصره های 3 و 5 حداکثر ظرف یک ماه گواهی مورد

تقاضا را صادر و به متقاضی تسلیم نماید. و در صورت مشاهده تخلف مراتب را ظرف همان مدت کتباً به متقاضی اعلام کند.

تبصره 5 - دفاتر اسناد رسمی مکلفند قبل از انجام هر گونه معامله اعم از قطعی و رهنی در مورد ساختمانها گواهی پایان ساختمان در مورد ساختمانهای ناتمام گواهی عدم وقوع تخلف تا تاریخ انجام معامله را که توسط شهرداری صادر شده باشد ملاحظه و مراتب را در سند قید نمایند.

در مورد ساختمانهایی که پروانه آن قبل از تصویب این قانون صادر شده باشد در صورتی که گواهی پایان ساختمان ارائه نشود و طرف معامله با علم به این که ممکن است مورد معامله مشمول مقررات تبصره یک ماده 100 قانون شهرداری باشد به انجام معامله رضایت دهد ثبت آن با تصریح مراتب فوق در سند بلامانع است.

در مورد ساختمانهایی که قبل از تاریخ تصویب نقشه جامع شهر ایجاد شده و فاقد پروانه باشند گواهی شهرداری مبنی بر این که ساختمان قبل از تاریخ مذکور ایجاد شده و یا احراز موضوع از طرف دفترخانه و یا رضایت طرف معامله به این که ممکن است مورد معامله مشمول مقررات تبصره یک ماده 100 قانون شهرداری باشد به انجام معامله، با درج هر یک از مراتب فوق در سند، معامله آن بلامانع است.

تبصره 6 - در مورد ساختمانهایی که تا تاریخ تقدیم لایحه این قانون (2535,11,24) پروانه ساختمانی آنها برای سکونت صادر شده ولی به علت تبدیل پارکینگ یا زیرزمین به محل سکونت یا احداث ساختمان مسکونی اضافه بر پروانه، تصمیم به تخریب آنها طبق تبصره یک ماده صد قانون شهرداری اتخاذ شده باشد یا موضوع به کمیسیون ماده 100 احاله شده ولی منتهی به اتخاذ تصمیم نگردیده و یا با احراز تخلف تا تاریخ مذکور به کمیسیون ماده 100 احاله

نشده باشد در صورتی که ساختمان مورد تخلف به دیگری منتقل شده باشد شهرداری با دریافت حق پارکینگ مصوب انجمن شهر به میزانی که در تاریخ تقدیم لایحه این قانون مقرر بوده است و در صورتی که ساختمان مورد تخلف به دیگری منتقل نشده و در ملکیت مالک باقی باشد به جزء در مورد تبدیل پارکینگ به محل مسکونی مشروط بر این که احداث پارکینگ در نقشه پیش‌بینی شده و تبدیل مجدد آن به پارکینگ به اصل ساختمان لطمه وارد نسازد با دریافت دو برابر حق پارکینگ مذکور برای هر متر مربع مورد تخلف گواهی پایان ساختمان صادر و از تخریب مورد تخلف خودداری خواهد کرد.

در صورتی که ساختمانهای مذکور به دیگری منتقل شده باشد منتقل‌الیه می‌تواند وجوهی را که از این بابت به شهرداری پرداخت نموده از متخلف مطالبه کند.

تبصره 7 - ساختمانهایی که پروانه ساختمان آنها قبل از تاریخ تصویب نقشه جامع شهر صادر شده است از شمول تبصره یک ماده 100 قانون شهرداری معاف می‌باشد.

تبصره 8 - در مورد آراء صادر از کمیسیون ماده 100 قانون شهرداری هر گاه شهرداری یا مالک یا قائم‌مقام او از تاریخ ابلاغ رأی ظرف مدت ده روز نسبت به آن رأی اعتراض نمایند، مرجع رسیدگی به این اعتراض کمیسیون دیگر ماده 100 خواهد بود که اعضاء آن غیر از افرادی باشند که در صدور رأی قبلی شرکت داشته‌اند. رأی این کمیسیون قطعی است.

قانون فوق مشتمل بر یک ماده پس از تصویب مجلس سنا در جلسه روز شنبه 2536,6,5، در جلسه فوق‌العاده روز سه‌شنبه هشتم شهریور ماه دو هزار و پانصد و سی و شش شاهنشاهی به تصویب مجلس شورای ملی رسید.

رییس مجلس شورای ملی - عبدالله ریاضی

قانون الحاق يك بند و 3 تبصره به عنوان بند 3 به ماده 99 قانون شهرداریها مصوب 1372/12/1

ماده واحده - بند زیر و 3 تبصره آن به عنوان بند 3 به ماده 99 قانون شهرداریها الحاق می گردد:

3 - به منظور حفظ بافت فرهنگی - سیاسی و اجتماعی تهران و شهرستانهای کرج، ورامین، شهریار و بخشهای تابع ری و شمیرانات، دولت مکلف است حداکثر ظرف مدت 3 ماه نسبت به اصلاح حریم شهر تهران، کرج، ورامین، شهریار و بخشهای تابعه ری و شمیرانات بر اساس قانون تقسیمات کشوری و منطبق بر محدوده قانونی شهرستانهای مذکور اقدام نماید.

هزینه های حاصل از اجرای این بند از محل درآمد موضوع تبصره 2 این قانون تأمین خواهد شد.

نقاطی که در اجرای این قانون از حریم شهرداریهای مذکور جدا می شوند در صورتی که در محدوده قانونی و استحفاظی شهر دیگری قرار گیرند عوارض متعلقه کماکان توسط شهرداری مربوط دریافت خواهد شد. و در غیر این صورت توسط بخشداری مربوط اخذ و به حساب خزانه واریز می گردد.

همه ساله لااقل معادل 80% وجوه واریزی مذکور در بودجه سالانه کل کشور برای فعالیتهای عمرانی موضوع تبصره 3 این قانون منظور خواهد شد.

تبصره 1 - به منظور حفاظت از حریم مصوب شهرهای استان تهران، شهرداریهای مربوطه مکلفند از مقررات تبصره ذیل ماده 2 قانون نظارت بر گسترش شهر تهران مصوب 1352,5,17 استفاده نمایند.

تبصره 2 - به منظور جلوگیری از ساخت و سازهای غیر مجاز در خارج از حریم مصوب شهرها و نحوه رسیدگی به موارد تخلف کمیسیونی مرکب از نمایندگان وزارت کشور، قوه قضاییه و وزارت مسکن و شهرسازی در استانداریها تشکیل خواهد شد. کمیسیون حسب مورد و با توجه به طرح جامع (چنانچه طرح جامع به تصویب نرسیده باشد با رعایت ماده 4 آیین نامه احداث بنا در خارج از محدوده قانونی و حریم شهرها مصوب 1355) نسبت به صدور رأی قلع بنا یا جریمه معادل پنجاه درصد تا هفتاد درصد قیمت روز اعیانی تکمیل شده اقدام خواهد نمود. مراجع ذیربط موظفند برای ساختمانهایی که طبق مقررات این قانون و نظر کمیسیون برای آنها جریمه تعیین و پرداخت گردیده در صورت درخواست صاحبان آنها برابر گواهی پایان کار صادر نمایند.

تبصره 3 - شهرداریهای سراسر کشور مکلفند علاوه بر اعتبارات دولتی حداقل هشتاد درصد از عوارض و درآمدهایی را که از حریم استحفاظی شهرها کسب می نمایند با نظارت فرمانداری و بخشداری ذیربط در جهت عمران و آبادانی روستاها و شهرکهای واقع در حریم خصوصاً در جهت راه سازی، آموزش و پرورش، بهداشت، تأمین آب آشامیدنی و کشاورزی هزینه نمایند.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده (شامل الحاق یک بند و 3 تبصره) در جلسه روز یکشنبه اول اسفند ماه یک هزار و سیصد و هفتاد و دو مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ 1372,12,11 به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

رئیس مجلس شورای اسلامی - علی اکبر ناطق نوری

***

**قانون تفسیر بند 3 ماده واحده قانون الحاق یک بند و 3 تبصره به
عنوان بند 3 به ماده 99 قانون شهرداریها مصوب 1373/7/10**

ماده واحده - مقصود از اصلاح حریم شهرها و محدوده تقسیمات کشوری شهرستانها و بخشهای تابعه مذکور در این قانون، عبارت از این است که آن قسمت از حریم موجود این شهرها که برخلاف رعایت تقسیمات کشوری داخل در محدوده قانونی شهرستانهای همجوار قرار گرفته است اصلاح گردد، به گونه‌ای که از تداخل حریم موجود این شهرها در محدوده تقسیمات کشوری شهرستانهای همجوار جلوگیری به عمل آید.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه روز یکشنبه دهم مهر ماه یک هزار و سیصد و هفتاد و سه مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ 1373,7,20 به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

رئیس مجلس شورای اسلامی - علی اکبر ناطق نوری

***